10

Enthält nur Apophthegmata griechischer und lateinischer Schriftsteller besonders Philosophen in böhmischer Übersetzung, zum Schluß auch einige Aussprüche aus der Bibel. geschrieben 1550. Einiges ist auch schon gedruckt.

1 Unbezeichnetes und 247 bezeichnete Blätter, davon Blatt 239 lose..

Thorn den 6. Dec. 1892 Curtze

Gr. K. 65–73
K. 93

R fol. 5.

KSIĄŻN[illegible]
[illegible]
[illegible]
Inw. 92

Przed mluwa na kniehy
tyto go wnich psano sto
gi A go od kterehо mudr
ge pohanskeho wzato ge
st A komu su tyto kniehy
wybierany

Ptolomeus
Filadel
phus kral
Egipsky
ze dwu
wiecy:
nay wiecze za ċasu swe
ho chlubiewal se z ge
dne zie wieku toho
mogmeyssieho a ne
lebmegssieho kralow
stwie iako Egipske ne
bylo gehoz on hlawa
biessie Z druhe zie prze

dnim ziadneho krale
am pana pokudz w
ssecky pameti psane
stagiu k wyhledani
mohly nebylo ktery
by wiecze rozlicnych
knich w swe Cancela
rzi mel. iako gest gich
on mel welike nakla
dy vcinyw do wssech
temnerz kragin swie
ta mezy rozlicne na
rody a yaziky ptage
se v nich na wssecka
literne pisma lidska
ktera by kde nalezena
byti mohla aby ge
on take w swe biblio
tece mel Az y mezy
zidy pilnost ptanie ge
ho przissla gest kdyz

giz wſſech iazykuow
piſma vmeho zbrchla
ſe Gedného toliko iazy
ku piſem zidowſkych
nedoſtawalo ſe gemu
Ag vmech piſma zidow
ſka za nedluowodna a
za baſnywa gmena
byla Protoz on nap
rzed gmenowany kral
na wieru zidowſku
ne obratiw ſe dobyl
ſobie kniech gegich kte
rymz om bibli rzeka
li aby wzdy Cange
larzi ſwu doplnil z
gednal ſobie Sedmde
ſate wykladaquow
wylozil ta wſſegka
piſma w ſwu rzeg A
tak giz naſſem dwo

rze gednom wssech li
dy wssegka pisma m
el gest Rozumnel to
mu mudry kral zie
w bohatstwi a wsla
wie y w rozssirzeni
panstwie y w dosta
tegnem zprawowani
tak welikeho kralow
stwie mnoho gynych
przed nim bylo y po
niem bude kterziz by se
gemu wrownati mo
hli y przewyssiti da
leko w tiech wieczech
gecho y chtiege mey a
keho zwlasstnieho g
mena (po niemz wez
dycky stal) nad gine
krale sobie dobyti wy
dal se na to aby prze

derwssem na wssem
swietie w mnozstwi
rozlicznych pisem ch
lubiti se mohl y do
wedl toho zie przed -
nim ani potom o zia
dnem se neczte aby na
gednu hromadu tak
mnoho kniech s hro
mazdil A z toho przy
ssla gemu ta slawa
zie nikdy by byl tiech
hosti a tak slawnych
muziow wssie zem
nemiewal kdy by po
wiesti rozlicznych pi
sem kniemu wedeni
nebyli Nikdy Egipt
sam od sebe tolik Filo
zofiow mudrczuow
Poet Oratoruow A

giwych wysoce vczeny
ch muzow neuwidiel
by byl kdy by tohoto
krale snazna truba nes
mrtedlneho gmena
tam gich neswolala
A od te chwile Egips
ka mudrost przedew
ssim swietem zmetl ge
st a zwugeti pozala
Tiemto napadem w
sskowmeyssi poget wy
brany a sepsany gsu
kniehy tyto z pisem
wselim starodawnich
mudrczow pohanskych
A gsu wybierany k
rozkazani a k zwlast
niemu ponukani
Vrozeneho pana Pa
na Wylema z pern

ssteina A na helffenss
teine Nay wyssieho·
hoffmistra kralowst
wie Czeskeho Z kniech
latinskych w rzecz Cze
sku pokudz nay przige
mniegi do toho iazyku
mohly przelozieny by
ti Niekde slowo od slo
wa A niekde rozum z
slow zawrzenych a
nesnadnych k wyloze
ni w rzecz Czesku wzat
gest wssak proto bez
przewracenie smyslu
tienim slowy wyhla
ssenecho Neb mnoho
toho naleza se w pis
mech mudrczow po
hanskych zie nikoli w
taz slowa rozum do

gyzie rzeci nemuoze
przipadati nez musy
wykladacz rozum a s
mysl zbera slowa opu
stiti a toliko rozum prze
loziti Jakoz w porzadku
tiechto kniech tak zacho
wano gest Gsu pak
rzeci negednoho mu
drcze ale mnohych roz
dielene na kapituly
Zie kdez koli slowo wer
ssalne namalowano
gest Tu gineho a gine
ho mudrcze rzecz gest
Jakoz titulowe nadkaz
du kapitolu ukazugi
A gmena mudrczuow
gichzto rzeci gsu w
kniehach tiechto gsu
tato Plato Socrates

Dyogenes Arystote
les Heraclytus Home
rus Mercurius Tris
megistus Pythago
ras Democritus Ze
no Cicero Anaxago
ras Seneca Petrar
cha A gym iakoz titu
lowe vkazugi

Tato rzecz gest herakli
ta mudrze od petrarchy
przi wedena kniz on sam
tuto mezto przidal

Kdyz na
wiegy
a nap
rzyhody
lidske
patrzi
y na ne
gista a
brzka
hnutie mu tenner z mo
leyssieho nenalezam nez
ziwot glowiegi Ag za
giste kdybychom geho
tak poziwali kteru me
ru gest nam od boha dan
Nu sstiastnegssieho a
utiessenegssieho nad
ziwot nemame ale sa
mi sobie gey lehcime
a welikym usylim a
pracy psotny gey czim

me a bolestmy takze mg
gmeho ziwot nass ne
me nez wssech psot abi
ed smutne ob chodidlo
Gehozto pogatek sse po
ta a zapomenutie gest
prostrzedek prage kone
z bolest A pak blud wsse
gko nakazil Toto ze pra
we gest kazdy ktoz by
nabiech sweho ziwota
ohled se porozumie ne
bo ktery prawie pokoy
ny ktery vtiessemy a ne
bo ktery nepragny den
mieli gsme kdy bezpecz
ne a tak wesele gitro
wedli sme aby do wege
ra pecliwost a smutek
gehonenieprzetiahl Toho
acz koli zleho v mnegech

swietskych mnoha przy
gina lezi wssak chgeme
li nasse samy prawdu po
wiedieti wina wssegka
na nas gest A protoz ho
dni zdali sme se bohu a
bychom iako wieg sem·
y tam metali sebu gsuce
stworzeme wieku kratig
keho negistneho za nepr·
razdieme A nadto nade
wssegko to glowieku da
no aby kromie nymeg
ssieho zleho y s zadu ge
ho by zelel y s przedu p
rzed ogima miel geho by
se strassil gesto ta wieg
kromy glowieka na zad
neho ziwogicha neprzy
pada Neb ony kdyz nyn
iegssieho zleho vgdu pl

ne bezpegenstwie ma
gi mq se obudugie zle
nestaragiq kdyz nyme
gisseho prazdni gsu .
My lide pro rozum a w
tip dusse wzdy se wsse
mi stranami czasu mi
nulym nynegissim y
budugim iako se trzi
hlawym neprzietelem
boiowati musyme tak
ze y po smrti bezpegiti
se pokogem nesmieme
A tak druhdy lepe zdalo
by se rozumu ne mieti
negli se wssech stran pe
gliwu byti gessto zad
ne zwierze na swietie
w takowem strachu ne
ne yako clowiek A to
mu zlemu nelze se pro

cywiti przo zastaralost a
obyczeg A niz muoz tie
ch wnitrznich bludow
kto giny zbyti nez ten k
to rozumu sweho oswie
cenie poslucha a geho
se do tazuge Nebo wie
zte wi lide ze rozumu
oswieczenemu a wtō
pracowitemu na tom
to swietie nic tak wy-
sokeho nenie aby toho
nedosahl nic tak pew
neho aby toho newy
borowal nic tak nes
nadneho aby nesrow
nal Buoh na naywys
siem nebi A ni duchowe
nebessti na nizssich ne
mohli se skryti przed
nim Wssecko pro nik

ne wssegko wyhleda-
nig mu nesnadneho ne
me toliko kdyz weleb
nost geho prziegy neod
piera· ktomu take mno
ho napomaha lidi mu
drych a rozumnych ga
ste rozmluwame a o
wiecech wysokych roz
gimame Ag kolij giz ten
obyczeg mezy lidmi z
marzen a wnig ob ra
gen gest Tez czasta ci
tame a pilna muzow
rozumu ohlassenehoo pi
sem wnichzto po hro
madie nalezne czoz w
ssem narozeno przyro
zeme puoyczilo Bez ni
chz wiek nass y rozumo
we nassi iako nic byli

by A protoz magi waze
m od nas a slawem by-
ti wssiczkim ti kterzi gsu
go rozumneho sepsaw
sse po sobie zuostawili
A nam iako grunt wy
metawsse sami stawie
ti pozali Ale prozawis
tiwu wssemu stworze
m smrt dostawieti ne-
mohli nam zuostawiw
sse wssecky k stawe m
na stroge a nadoby Pro
toz v wazme se o lemwi
wdiela hotowa A met
go take k obecznemu do
bremu a lidskemu pro
spiechu ale sparayme
abychom potomkom
nassim kterziz snad pra
zowytiegssi budu kra

neho diela nam y gim
od slawnych muzow o
dessleho nezapustili A
tudy poniewadz osoby
nemuozem ale gmeno
swe potomkuom zuos
tawili A kdyz my sprs
ti smiessem budem gme
no a pamatka nasse s
nimi aby ziwa byla ia
ko przedkowe nassi tie
mi wiecznmi az dodness
ka s nami a mezy naim
ziwi gsu Takowymi o
byczegi lidem nesmrte
dlnost na swietie puoy
czena gest Aby tij kto czo
dobreho a vzitecznebo z
puosobie za swe ziwnos
ti hodni byli po mnohy
ch stech y tisyczech lete

ch gmenowam byti ·
Nebo koho ſmrt doſahne
a on mą pameti hodne
ho za ſweho ziwota ne v
gim ten hned s polu ſtie
lem zahynuti muſy Cz
ozt ſe zda go tiſyc tiſy
gow kralow kniezat a
panow welikych przed
nami bylo a doſti ma
lo gich piſemnie zna
me Neb ti wſſigkni a ta
kowi kterziz ſu ſe na roz
koſs a na lakomſtwie
wydawali a na tom vſ
trnuli nikdy mą chwa
ly hodneho neprowed
ſſie A pakli kdy go pro
wedli ale nedbalſtwim
ſwym a neb y ſwych to
wzapomenutie weſſlo

zemrzeli su A skutkowe
gich pomekud od synow
neb od susedow ziwych
toliko pamatowani su
Ti take o nich sobie po
rozprawiewsse tudiez
zemrzeli su Tosst wsse
gka slawa gich a gme
no pominuz gsu ale ne
dostategnie stali drzewe
sta let zahynulo gest·
A le ktoz su radi wlastnie
ho rozumu sweho pozi
wali a posluchali we
dem gsuge przedkow s
wych przyklady ti gsu
nikdy swych wieczy na
tom zakladie nezaklada
li ktery by sto let nebo
wiecze vdusiti mohlo
Nez ktomu su rozumne

swym hledieli aby po
niekolika tisycy letech
mlazssi byli nezli dnes
Egiptssti mudrczy So
lomonowi rzeczskemu mu
draku dietinstwie przy
psali ze przed trzmi tisy
cy lety wiecy dale gim
rozprawiel A rzekli ge
mu wy rzekowe nikdy
z dietinstwie wyrosti ne
muozete A zadna przy
hoda v was ne wossedi
wiela wy naystarssie
wieczy mnite ktere se
za deucaliona popoto
pie zageho czasu vczin
iene daly any netoliko
goz se przed trzmi tisy
cy lety dalo pomnime
Ale w nassich chramie

ch na horach kdez zadna
potopa nedosaha prw
nich wieky przyhody
pamatne od dewieti ti
syc let napsane mame
Wy gednu potopu pô
mte a otce toliko psano
mate gedne Ay mneko
lik przedesslich pamatu
gem pomchz wzdycky
temnez mg lidi nezuo
stalo a kteziz zuostali
ti wssickni tussim bozi
z pruosobem sprostm a
iako hlupi bywali su
hle iaka gest peze przed
kom nassim byla aby
swych ginow przykla
dy k mnohym potom
nim wiekom podawa
li gichzto ani potopy

zkaziti mohli Gistie mi
wierzte ktoz tiemi wiecz
mi kterez czasu poddany
gsu powiesti swe rozssi
rzem hledi ze gie dale
mieti nemuoz nez poku
dz pomem druheho wi
eku stawa Nynus ten
starozitny a welmi mo
czny a rozssirzeny na w
ssecky cztyrzi vhle swie
ta kral A naramnie ne
smrtedlneho gmena s
weho zadostiwy chtie
ge sobie wiecznu pam
iet vcziniti rozkazal we
like krasne a bohate mie
sto stawieti kterez na pa
matku gmena sweho
Nynnwe nazwal chtie
ge pokudz toho miesta

stawa Aby geho kralo
wske mogy powssem
swietie pamiet zuosta
la Ale o blazniwy kra
li Nyne nagemsy swe
welebnosti wiegnost
zawiesyl nakamenem t
wrdem gimz gsy prze
pewne zdi okolo sweho
miesta zdielal Ale mi
tak twrdeho czeho by
czas neobmiekcil Czili
nakrasnych zlatem a
drahym kamenim oz
dobenych palaciech A
le mi nenie tak piekne
ho czeho by wetchost ne
smiedla Czili narozssi
czenem panstwi w na
diegi diedicow o ktery
chz newiess takli se gi

powede po tobie iako
nynie tobie Neb na o
bie Gitanie ze gaſtieg-
ie po ſſtiaſtnych rodi
giech neſſtiaſtni ſyno
we bywali A zaſe po ne
ſſtiaſtnych rodigiech·
ſſtiaſtni ſynowe zmika
li Neb ty wiegzy wru
ku ſſtieſtie polozeny ſu
Chwalena muoz byti
na tobie o krali ryyne
zadoſt neſmrtedlnoſti
Ale geſty ty kterymz
ſy gie hledal ſprawed
liwie hanieny byti ma
gi Neb ynnulymi wie
gimi wiegnoſti hledati
geſt wieg k ſmiechu po
dobna Dby nynie mo
hl maligko zmrtwych

powstati aby pohledi
el na to swe weleбne
a welikym nakladem v
stawene miesto gesto
sy sobie omem myslil
ze weknm dluho stane a
zie synowe synow twy
ch a kterzy od nich z ro
zem budu w mem we
leбne kralowstwie dr
zeti budu A no giz w
kratkych letech przeh
rozna propast vgmie
no gest Neб synowe
twogi w mem kralo
wawsse ztratili ge sew
ssem drahym klenoty
kterychz б gim hoyne
nachystal A samo mie
sto sewssim lidem pone
mnohem czasu do pekla

v bſyny wſtupilo Tott
twog poklad o niemz ſy
wierzil zet ma wiegno
ſt porodita By ymel ny
nie nato diwadlo wy
giti iakby tie naugilo
gimym zpuoſobem vſ
wietſke wiegnoſti ale
dati Neb by nebylo t
wych kterziz ſu tobie ne
kopim ani megem ſlu
zili giz wzyto naſſe ga
ſy netoliko twogi ſlaw
ni ſkutkowe ale ani gme
no twe wpamieti lidſ
ke byloby A zagiſte mno
hych kralow panow y
ginak obecznych lidi g
mena y ſkutkowe wza
pomenuti tieliby by ne
bylo tiech lidi kterziz pe

ci magicz o potomky swu
nato pracy ulozili a
by czoz se za gich czasow
znamenitiegssieho a pa
mieti hodneho dalo k na
ssemu take wieku poda
li Gimz mame z geho
diekowati Nebo my na
me hlediece A rozumy
gich zbieragice swu y
take s nimi srownagi
ce obyczeg o powahu
nikdy nezabludime Ne
bo rozum gest prawid
lo ziwota Blazen gest
nebrz wsteckly kto toho
prawi bludneho kteryz
ke wssem skutkom swy
wnitrznim y zewnitrz
nim rozumu iako swie
tla w nohy do tazuge

se d abych kratze mno
ho powiedziel Neme ho
den sluti glowieke ktoz
obyczeg nad rozum ch
wali

Tato rzecz gest Demo
crita mudrze

Wiecze mame
napegi mie
ti sstiestie
nezli nesstie
stie ag chce
me gtnost
me ziwi byti A toho duo
wod mam nez z pisem a
ni z powiesti slow ale z
kussenie a wieku nynie
gssieho przykladow A
pak nawyssi nesnadno
sti duowod rziedkost Ne

bo mnozy nalezem gsu
kterzy ochotnie trpieli
chudobu sskodu wy ob
cowanie wiezenie kze
wdu y smrt a horssie s
mrti dluhe a tiezke ne
mogy Ale gesstie zadne
ho sem newidiel a wel
mi orziedkych gest kte
rzy by bohatstwie a gti
welike a moc vmeli tr
pieti Neb komuz se po
zne sstiestie ochotnie
mieti a gemu lahoditi
muz gest zagiste a twr
dssi nezli Adamant ko
ho ne obmiekczi A nad
to z muzi kegssi podali
ruky sstiesti aby vmiel
neb mohl pokornym ro
zumem lahody geho kro

tati A nayzmuzilegssi ,
pak gest ten kteryz we
wssem sstiesti polozeny
obraw se lakomstwi ;
Widiel sem nekolik swe
ho wieku ctnostnych
muzow kterzy wssecka
proti wenstwie sylne
snasseli A takz k male
mu powyssem przyssli
mdlym bogem poraze
ni gsu A wssigku sylu
gich kterez zadne hruo
zy przelomiti nemohly
samo zbozie zemdlilo
gest A spiesse daleko li
de dobry ziwot tratie s
krze zbozie nez skrze tra
penie Nagdet se nekdo
gessto se proti wssem h
rziechom sine zastawi

ti Ale kto by od zbozie ru
ku nebo v mysl od tchnu
ti chtiel gemu podane
ho newiem nassel li by
se kto toho wieku

Tuto rzecz pisse ffrana
ssis petrarcha

NEdomnie
way se zad
ny iak koli
vczeny iak
koli prossy
iak koli wy
mluwny by pak wsse
twogie mel aby byl mu
dry Nebo mudrost ne
nie takowa wiecz aby
wkratkem gasu dosaze
na byti mohla skrze ia
kez koli wysoke vczenie

yako gmia rzemeſſlna v
mienie k dogiti mudro
ſti czeleho ziwota potrze
bie geſt Blahoſlawe
ny a ſſtiaſtny geſt ktoz
na ſtara kolena muoz
mudroſti nabyti a pra
wych ſmyſlow Pakli
ſe za mudreho maſſ o
brat oczi zpatkem a woz
pomen ſe kolikrat ſy w
ſwem ziwotie pobludil
kolikrat tebe zdanie twe
oklamalo czo ſy haneb
neho czo ſy mrzkeho pa
chal tehdy pohledie na
to y na mudroſt geſtli
zie ſmneſſ rzecy ſebe by
ti mudrym Ale tuſſim
ze nebudeſſ ſmieti Gi
ne geſt mudrze mluwi

a Gine mudrze ziwu
byti Gine rzeczenu byti
gine byti mudrym Ji
de mudrzeho Ssalomu
na swcho wyhlassugi
kterzyzto iak mudry gest
byl zastupowe zen a
newiestek vkazugi A
mnohem wiecze rozlicz
nym bohom od meho gi
mena poklona geho mu
drost wyswiedczuge ·
Rzimane take mieli su
w swem narodu dwa
mudra czlowieky · lelia
a Catona Rzekowe kdyz
w swe slawie byli sedm
mudrych mienwali gsu
Tu potom od mladssich
nehodni zdali se byti to
ho tytule Ale gim ge

zastawali ze neom sam
toho gmena sobie wza
li gest ale od bludu lidu
obecneho ze gim ten ty
tul przyssel Gedny to
liko byl kteryz z dawny
swym za mudreho sebe
wyhlassowal wssech
naybłaznowiegssi E
picurus Geden take mu
dry Socrates wyhlassē
byl od boha Apollo sna
d proto aby muze toho
bliz keho od mudrosti fa
lessny buoh falessnym
swiedectwim k blazno
wstwi zalibeme sweho
popudil Tyto wiecy
o starych mudrych po
wiediel sem Sstiastnie
gssi nass wiek kteryz ne

gednoho am dwa am
sedm muzow mudry
ch ma Ale w kazdem
mieste wiecze mudry
ch poczitagi nezli ho
wad w stadie Tak ze
giz to welmi rziedke
wew ssech przedessly
ch wiecech mudrosti
gmeno za nassého wie
ku zobegmelo gest Gyz
kto trzi slowa wymlu
wie ynne powiedieti
za mudrzeho gmien ge
st O nemudry nass
wieky tak welebnu a
wysoku cznost na wrt
kem a bleklotnem iazi
ku zakladass Poptay
se na lidi prwnich wie
kow kterziz su kdy od mu

drych za mudre gmie
m byli zet gest malo k
dy wymluwnost spol
gila se s mudrosti a mz
podnes muoz Nebo wy
mluwnost mnoho slo
w potrzebuge A mudro
st na male dosti ma Ta
ke wymluwnost se zlo
sti se muoze smiesyti .
Mudrost od dobroty m
kam nemuoz Zadneho
mudrym byti ne rzieka i
leg naprzed dobrotu zi
wota se v gistass wym
luwna rzeg miekdy a
gastiegi tak daleko by
wa od mudrosti yako
mudrost od opatrnosti
Nez opatrnost a wym
luwnost sestrze wlast

me gsu z gedne materze
chytrosti narozenee

Tato rzecz od Sokrate
sa wzata gest ·

Dhog se chlu
bisß ze sy w
swobodie na
rozen Neten
ktery rodi se
Ale ten ktery vmiera s
wobodny gest Mnoho
muoz nad narozenym
sstiestie nad mrtwym
mq Sstiestie dobywa
hrazenych miest pora
zie wogiene hauffy mo
czna kralowstwie prze
wraczie Nedobyty za
mek hrob ktoz se na ten

zamek sstiastme vtecze
tu bezpegen sebu gest
Nebogi se dobytie a m h-
ladem wylezeme By
se swiet diwme toczil
ten hrad nemuoz se obo
rziti wsseczky wieczy mo
czna ruka berze a doby
wa Sam hrob gie se ne
bogi Chtieg sstiestie ne
bo nechtieg kazdemu
musy toho zamku prziе
ti Protoz o smrtedlni
lide a wy wzlasstie na
wysokych zamciech a
natwrdych skalach kte
rzy bliz nebe sedate przi
prawuoyte sobie ten
hrad wnemz dlúho by
dliti mate pomeywadz
pro kratka leta sobie k

bydlem wysoke zdwi
hate slupy kamen s ka
menem stwrzugete vs
tawte sobie ten poko
gik wmemz s tohoto s
wieta wynduge od po
czimati mate A z meho
potom mezy swate A ne
posskwrmene duchy wy
wedem byti mate Pro
toz zadny se nepraw by
ti swobodnym dokudz
przes prah naten zamek
ne wkroczis Mohlo tby
tie sstiestie tak zamutiti
zeby ne z swobody ale z
okow do hrobu wkroczi
ti musyl Przyhazelo tse
to welike swobody lide
ze z ne swobody v sudow
swych dluhy musyli pla
titi

Tauto rzeci Petrarcha
prwni rzecz rozssirzuge

GEsstie neprze-
stawass se po-
chlubowati
swobodu za to,
mam zte z prz-
cziny ze pana zadneho
nemass ale slyss czo
prawi Seneca dosti ga-
su gest snad mieti bude-
ss Newiessli w kterem
wieku Ekuba sluziti po-
czala w kterem Cresus
w kterem daraassowa
matka w kterem Plato
w kterem Diogenes.
Tiemto tebe Seneca
napomina przyklady
mnoho wssak ginych

gest o nichz on aneb ne
wiedieł a neb mlczal
zdali nepomnyss czo ge
st se przyhodilo Attilio
wi Regulowi czlowie
ku w swietie temierz
na naywyssi swobodie
postawenemu gest to
toho czoz trpieł gsa w
newoli hoden nikdy ne
byl zdali opiet z pamie
ti wyssel mladssi wle
tech walerianus z ni
chzto prwni wywoda
A ten to kniezie lidu rzim
skeho Attilius lidu Car
taginskemu Waleri
anus lidu perskemu
sluzebniczy nebrz ne
wolniczy vczinien -
prwni vkrutnym od

suzemim zahlazen Druhy
pak dluhu a psotnu sluz
bu na swem ziwotie wa
dl gest Czo diem o mage
donskych a Numiditskych
kralich persowi a Syffa
kowi y Jugurtowi gess
to wssigkmi tzie z kralo
wskeho duostogenstwie
v wiezeme Rzimanom
przyssli gsu Zanecham
starych paduow rozlig
nych kraluow za nassi
ch let nekterzi z kralow
ske stolige do zalarzow
metani gsu Protoz ne
nadymay se swobodu.
Nebo wiez ze z sluzebni
kow pani a z panow s
luzebnici bywali gsu
Duwmet se mieme lids

ke wieczy Czasto krat na
ty sluzba y chudoba przy
chazela kdyz su se swobo
du welmi bezpeczili nema
gicze na pameti ze odkud
czim swoboda przyssla a
kow nost ze tiem dwerz
mi od tehoz hospodarze
take nuze y potrzeba przi
chazie A pak ten nayswo
bodniegssi gest kto sam
sobie nesluzi Newiem
procz toho za neswobod
neho mame ktery gedno
mu panu smrtedlnemu
sluzi A toho pak za swo
bodneho sudime ktery
Tisycz panom a tyran
nom nesmrtedlnym sluz
bu czini Zagiste zadneho
swobodneho neuczini ss

tieſtie ale ztnoſt

Tuto rzecz piſſe Cice
ro :

Zadny ſe wy
ſokym a oſ
wieczenym
rozumem ne
chlub Nebo
w welikych wtipiech
wyſoczi a duwm bludo
we bywagi Nikdy obe
czny lid ſam od ſebe ne
bludil nez mudrczy az
prawe gich ſam pr
we wkriwe duomyſly
wſſedſſe nawedli lid
poſobie Om obyczegē
ſwym neptagicze ſe na
przyczmy czoz gim wy
hlaſſeno geſt za prawe

ktomu hned wieru pri
dali A tak mi se zda ze obe
gneho lidu rozumowe
kdyz negsu starym oby
gegi swazani ze gsu tak
z chopni prawdu przigie
ti iako falesst neb sami
z sebe mg wymyssleneho nemagi gdoz gim
gim wymyssle ktomu
uhrnkem przistupugi
mg nerozwazieg pra
weli gest to k gemu w
ieru prziklada gi

Tato rzecz z knieh Pla
tonowych wzata gest

Prawe chwaly
ne massli sam
od sebe od gine
ho gie neczekay

A iakoz tobie zadny da
ti nemuoz chwaly tak
am ty zadnemu nedaſſ
gie Domniewaye ſe o
wzacznoſti tez Nechcy
rzieczy aby gizie mu mo
hla od tebe dana byti·
Wlaſtnim ſwym ſynom
odemzieti gie nemoze
ſſ Nebo iako wſſelika c
tnoſt po rodu negde tak
wzacznoſt wiecz diedicz
na neme Plne kromi by
gſu prziekladow ze wel
mi rziedko to trefowalo
ſe aby po wzacznem ot
czy tak wzacznii ſynowe
byli Necht gednoho
z mnozſtwie dotknu Af
frykanow ſyn nezdarzil
ſe po otczy a byl geſt we

lika tma k vhassem swie
tla otczowu tak ze za ge
den diw toho wieku cte
se tak slawneho mudre
ho rozumneho otcze zuo
stawen gest hanebny
blazniwy a neuzitecny
syn weliké kolo a ssiroké
smrtedlnych wieczy ge
st ziwot nass prokratko
st obracyeme geho nem
uoz doczekati Za mudre
ho cteme toho kteryz na
bohu toho zadal aby mo
hl po swe smrti wnukow
swych zpuosob widieti
znal to zagiste ze wsseck
ko coz na swietie gest
iak koli pewnie vlozie
ne dluho trwati nemoz
Wssecky wieczy czas mie

m Schazegi netoliko w
dowe ale y mieſta Nebo
gozkoli b gaſem zegde
b gaſem zapadne

Tato rzeg ztelioz mudr
ge kmeh wybrana geſt

Wyborny pok
lad diedigō
ſwym ten po
zuoſtawuge
ktoz ge ktomu
wede aby newedle oby
gege ale wedle rozumu
ziwi byli Rozum ag w
glowieku kazdeho rzadu
chwalitebny geſt wſſak
mnohem wiege wtom
znamenitiegſſi a zrzete
dlniegſſi geſt ktoz mno
hym znam geſt by pak

dobrze tenky rozumecz
mnel nezli wtom geho z
gmeno nemnohym a
no ledwa sausedom z
namo gest Neb iako s
piesse wnoczy swietlo
na wrchu vhledame by
dosti male bylo nezli do
brze weliky wohen w v
doli Tak swietlo rozu
mu lepe a iasnegi wi
di se na czlowieku wsw
ietie znamenim tem nezli
napomzenem Nechczy v
se o dobrotu aneb o pra
wdu rozumu swa czita
kto geho lepe wdrzem
gest welikyli czlowiek
czili maly O wzagnosti
obecznie mluwim Nebo
iako ten komuz welike

ſſtieſtie przyplulo wie
ge muoz dobrzeho nebzle
ho w obiczy zpoſobiti nez
ten komuz ſſtieſtie toho
am przyrozenie nepoy
gilo Tak y rozum ag mu
oz byti zpozdilegſſi a tē
megſſi wſſak zrzetedl
megſſi geſt na bohatem
nezli na chudem

Tato Rzecz z knieh Se
neky ſebrana geſt .

OInak otczowe
a gynak ma
tery ſwe ſy
ny miługi .
Otczowe to
chtie aby die
ti gich w ſſkrownoſti a

wtapem chowany byli
hlediecze ktomu ze mniek
ke chowanie mnekkeho
a temierz zenſkeho muze
gim Ale matery tomu
chtiegi aby wrozkoſſi
wyroſtli a iako pod ſtie
nem libie wychowali
ſe aby zadny protiwny
wietr name newiel a
by gich ne vrazilo mrz
nezamutilo aby nikdy
mrz netrpieli aby ſe gim
wſſeczko po gich wuoli
dalo Widiſs kterak ge
dnech rodiczow neged
noſtayne milowanie
dieti geſt nebrz welmi
nerowne wſſak proti
przyrozenim neme Dom
ewadz matka wſſech

wieczy przyrozenie to tak
wymierzila ze otecz drzy
podobenstwie dusse w
spogeni manzelskem a
matie podobenstwie tie
la Protoz milowanie o
gowske przietelem gest
dussi Ale milowanie ma
terze przietel tiela Nez
lepe chwalim milost o
gowsku Neb malo gich
widano gest kterzi la
sku otze s chowani gsu
aby mdleho wieku byli
kterzy materzinu zied
ko trwalimi Toho na
tasyz przykladow gest
z tiech tento przypome
nu Xerxes przemozny
kral dwa syny miel gest
Pezi oto miel kdyz mu

manzelka vmrzela aby
ge chwalitebnie wycho
wal swotom geho walky
dluhe zassly wmichz y-
vmrzel gest mage na
woymu od geti poruzil
ge panem vrozenym a
by ge chowaly Ony oby
zegem swym kterez ne
vmiegi ginak mladezie
milowati wssigku roz
kossi pustily gim laho
dieze ob gima gize liba
gize ge zamutku zadne
ho kmm przystupiti ne
dadug a tak wte rozpus
talosti wyrostli gsu aze
zy tiem otecz gich vmrz
el Om wytchsse se z ru
ky piestunek swych kte
rych zazuwnosti xerxo

wy iakz koli musyli se bati
hned mladssi bratr pro
zadost kralowstwie star
ssieho zabil a sam kralo
wstwie obdrzal Name
nz malo pobyw newie
da go passe iako zle wy
chowane dietie od swy
ch sluzebnikow gest zabit
Pohledu z tohoto y mogne
ho y cztnostneho a dobre
ho krale synow czo t gest
z nich vdielalo zle zenske
chowanie Byma to ze
dobry kmen nezrzezeny
chowanim w zlostny p
womenuge se A prototz
nema lehce waziено by
ti dietinske chowanie
Ponewadz slussnie a do
wodnie muoz nazwano

byti druhe narozenie
Nebo z kussenie tomu w
ierziti weli go powie
dieti chczy . dobre naro
zenie zle od chowanie
porussuge . A zle naroze
nie dobre od chowanie
oprawuge lecz niekdy
dossly rozum zle chowa
nie a rozkossne napra
witi chcze . Ale grz to ge
st z przywozeniny chtieti
waleti . Augustus cie
sarz pan wsseho swieta
byl nietzo z mladi nie
kze chowan przyssed k
rozumu czta sobie ono
ho mudrze . niekze z cho
wani nemu twrde wygi
tie bywa takto rzekl .
Muozli to rozum moy

opraviti czoz nema wuo
le ale nerozum rodicow
zkazil A tak wydal se na
to zie przielis skrownie
na giedle y napiti cho
wal se chtiege miekke
wygitie miti Syny s
we kterez mel ktemuz
wedl czasto gim rzieka
ge Neproto budte ziwi
abysste gedli a pili ale
proto gieztte a pite abyss
te mohli ziwi byti Byl
la niektera kniezata ge
ssto protak skrowne sy
nuow chowanie geho
ale tagnie pomluwali
prawiecz ze diedicowe
wsseho swieta male kra
ginky swobody nemagi
Gimzto dowiediew se

Augustus wreze Necho
wam gich aby za mladu
swobody poziwali ale s
wobody gich Dosti mieti
budu kdyz k rozumu przy
gdu swobody poziwati
Nebo ktoz z mladu swobo
du ma k starosti geho s
woboda mieti bude Opi
et niekde rytierz geden ch
lubil se ze by syn geho
nescaymarzil chowa
nim s synmy augustowy
A tomu on wzprawiegi
giemu sobie rzekl A syno
we mogi kdyz dorostu z
zdrawim Nemuoz to by
ti aby rozkossne chowa
ne tielo z mladu tiezkych
nemocy netrpielo w sta
rosti Muoze wssem ne

mozem stele ktoz se wdob
rem bydle chowa zamla
du rozkoss ag kazdemu·
wieku welmi skodi wssak
naywiecze mlademu Nig
neme go by spiesse rozum
zawedlo nez rozkoss Za
giste neskrozene zwierze
gest daleko spiesse psota
da s sebu wokol giti nezli
ona Neb z psoty mnoho
slawnych muzow pocha
zelo ale welmi rziedko z
rozkosse Nebo czo samo w
sobie mdle gest mez syl
neho od tud wygiti necze
kay Trwaliweho wieku
lahodne piestowanie ne
czim kto chcze mocne przy
rozenie mieti waruoy se
rozmazaneho ziwota.

wssecky nas przyroze
ne rowne stworzilo y
rownu branu na swie
tlo wyskytlo Nez rozdi
elne chowanie nas z
nnemilo Czo pankharto-
w gteme ztwrdeho przi
rozeme narozenych ale
ze na kralowskych dwo
rziech od kralowen nne
kze wychowani gsu roz
kossne przyrozeme przy
gali a za kralowske sy
ny gmem Czo opiete z
name wysoke krwe die
ti kterzy diwnym zpuo
soby wsedelskem rzadu
mezy woraczi a pastu
chanim z chowani gsu-
nig rozdielneho od gi
nych tiela nemieli gsu

neziako ti s kterymiz su
zwostli A tak duowodme
muoz wierzeno byti ze
wssigkym sme gednostay
neho przyrozenie kdyz se
narodime ale sstiestie a
zchowanie to nas pro
mienuge a rozmazaniey
ssie gim Mlgite lekarzi
kterziz przyrozenie roz
dielugete negim toho
narozenie nez obyczeg
a ziwot z gednostayny
ch podstat slepem gsme
w gednostayne rozma
lime se miekke neb twr
de tielo tenke neb hru
ba kuoze maly a sspatny
duowod podstatneho
rozdielu gest Swownay
te obyczege uzrzite hned

zet se srownna take y przy
rozeme A pogatek y ko
neg geden mame pro
strzedek sstiestie wsse
ruge drzy Pokudz kom
porzege toho potud od
gnnych rozdielen gest
Przide koneg totiz smrt
tu se opiet srownname
tak iakz sme przy pogat
ku totiz przy narozem
srownanni byli Pakli
diess welikych panow
slawnegissi hrobowe
gsu Nig se stebu o to
nehadam zet toho sstie
stie poprzalo aby to
mel goz giz tweho ne
ne Tielo twe by nay
drazssimi mastmi by
lo zmazano gasem swy

ag nehned wprach se
obrati a naposledy y
kosti zetlegi y przidess
wto wec wssigkni przi
chazegi Protoz nech
lib se zadny wsslechti
lym przywozenim ged
no mass nad gine ale
dweho by chtiel nemo
zess mieti A y to gedno
goz mass rozhnewali
se na tebe sstiestie tudi
ez muozess nemieti Do
bret gest przywozenie
mq vmeho nepodob
neho nemie ⸗

Tato Rzeq z knieh Mar
ka Tulia wzata gest ⸗

Nic rzedssieho
pod nebem
nemame nez p
rawe przia-
telstwie A
zato mam ze ta rziedko
st prawemu przatelst
wi drahost a waznost
vczinila Neb ty wiecy
musie drahe byti ktery
mz obecznost wahy ne
od giala Jakoz dwa ko
wy rozdielna gsu kte
rzyz na barwie podobē
stwie nesu zlata Totiz
med a mosaz a tiem o
becznost laczinost dala
Tak mnoho gest przia
telstwie mezy lidmi a
le nedokonaleho kterez
k malemu wiectu sstie

stie pohybuge se a tehda
prawe a wierne przza
telstwie padu nezna
nikdy se nehybe nikdy
se nemiem pewne a
vtwrzene gest A to ni
kdy nemuoz byti nez
mezy dobrymi lidmi
Zli ag se niekdy zdagi
przatele byti gedno
slowo protiwne sprza
telstwie ge srazy·prag
neb iak su lehke wnie
a bezwaznosti wstupi
li tak zlehke przygmy
z nieho wypadagi Ne
zrzekay tomu przieteli
komuz tolikez nesmie
sb wierziti iako sam so
bie Nebo to gest prawy
przietel s kymz by smiel

o wssechky swe wiecy
tak swobodnie a od kry
tie mluwiti iako sam
s sebu a on zase tez ·
Gyz gest tu nedokonale
przatelstwie geho by
przieteli swierziti se ne
smiel · Ale zie niekterzi
z mudrych lidi ptagi
se na to od kud by pra
we przatelstwo pocha
zelo · Niekterzi prawie
ze z milosti a niekterzi
ze z skussenie · lepe pos
lednij nez prwnij · Neb
milost wiec lehka gest
a vtiekawa · A coz z nie
pogde tez nestale a wt
kawe gest · Ale z kussen
ie to ma w sobie waz
nost dokonalost a ro

zum Kohoz sobie pra
wym zkussenim zaprz
ietele wezmess tent
muoze trwaliwy byti
Dokudz nezkusyss nepo
gitay zaprzietele Muo
zet tie milowati ale
przietelem nebyti Mno
hott milost muoz ale
mnohem wiege pra
we a wierne przatelst
wie Nig mu nesnad
neho neme mig tiezke
ho Dotiessena zagiste
wieg mieti takoweho
przietele gehoz by przi
tomnosti tak mohl we
sel byti iako sam swu
Dobrze powiedieno ge
st ze przietel gest dru
hy ia A przatelstwie

gedna dusse wedwu
tielech przebywagi
gie A protoz pomenia
dz w prawem przatel
stwi gest gednota my
sli y v myslow nesnad
no se rozdieli Zadny
nesstiestim ne vmenssu
ge se a az dohrobu ne
pohnutie trwa Nez p
rzatelstwie obecne to
s sstiestim zmka a s ne
sstiestim zamka Newe
leb se mnohym przate
ly ale mieg s howien-
ie obratilit se sstiestie
zpatkem tott v kaze mno
holis przatel mel Za
dna wieg lepe nesudi
o przatelech nez nesstie
stie Widalisme mekte

ze lidi w welikem sstie
sti polozene ze wzastu
piech a whaussiech p
zatcly pocitali Teez
tudiez kdyz ge malo ss
tiestie po opustilo led
wa samodruhe pozna
lisme Newierne prza
telstwie kterez lide k so
bie magi prowieciaky
vzitek a niz muoz stale
byti Neb dosahneli v
zitku pro kteryz tobie
przietelem byl a gine
ho od tebe negeka prza
telstwie zmarzeno ge
st Dobrowolna wiecz
ma byti przatelstwie
a samo sobie za od pla
ti · ktoz tobie a twe o
sobie gest przietelem

budett wzdygky by pak
mi nemel paklit ge
st kto przietelem proz
bozie gestli zeho zbude
sß hnedt nebude nebo
gemu gest on przietel
lem byl to sy ztratil a
przatelstwie geho s
nim odesslo A protoz.
Gim wiege bohatssi a
wzacznegssi gsy tiem
meme muozess wiedi
eti oprawych przate
lech Neb protak weli
ke mnozstwie falessny
ch przatel by kto y pra
wy byl nemuozess po
znati legt geho nekdy
nesstiestie neb proti
wenstwie vkaze ktoz
tehdaz takowy zuosta

ne iakowy prwe byl tot
prawy przietel gest ·
Gesstie metzo wysse ch
zy o wiernem a prawē
przatelstwie powiedie
ti By niekdy przyhodi
lo se aby przietel twoy
w niektery wiecz przy
ssel a chce se do pustil ·
gessto by nesslussna by
la Nema se twe przia
telstwie z niemiti pro
ti niemu nez geho woto
litowati a muozessli y
pomoczy radu neb na
kladem Nebo ktoz pro
czyzi pad przatelstwie
opusti ten tomu podob
ny gest ktery wsstiesti
przietelem gest w ness
tiestie neprzietelem ·

Nayvvysse pak przie
tel ma snesen byti a str
pien by pak metczo pro
ti osobie twe vczinil z
nechtiemie neb z newo
zumu kto sobie tuto
rzecz kteruz hned powi
em wumysl wezme m
kdy se nad przietelem
newozpaczi a neb nad
kymzkoli czinym a toto
gest vczinilit kto koli
iaku wiecz proti tobie
pomysl sobie nato ten
ktoz to vczinil przietel
li gest gili neprzietel
Gestlit przietel a mass
ho zaprawdeho prziete
le vczinilt gest nerad
newieda by to proti to
bie byti mielo a neb te

be vrazytí Paklitt gest
nepřzietel vgmku ge
ho mijz se nediw Nebt
gest vgmnil to czo vgmni
ti mnel · Wssakt nepřzie
tel natom gest attby
to gmil gotby gy neb
statku sskodilo · Ale przi
ietel vgmnilt czo hledit
to oprawiti wssí snaz
nosti · Nez nepřzietel
by pak czo dobrze naho
du vgmnil · hledítt to z
kazyti · A vgmnilt czo zle
hledit to wssemu oby
czegi gessttie whorssie
y westi · Toto pak nay
horssie neprzatelstw
ie gest · ktere pod plass
tiem przatelstwie cho
di · Zgewneho se v wa

rowati muozess tay
neho nikoli

Toto gest rozum Dio
gena Mudrze

Nic drazssie
ho wswietie
neme nezli
czas a my la
czynegssie
ho wssegeko czoz mame
nedostaneli se czasu ia
kobychom my neme
li ktoz marme v tragie
czas wietssi sskodu so
bie czim nezli by peme
ze vtragel Neb ciech
nabyti muoz ale czasu
nikdy Natrzi strany
sam w sobie gest roz
dielen czas totiz minu

ly wymegſſi a budugi
z tiech trzi rozdielow
gedineho nam przyro
zene wdrzeme puog
gilo totiz czaſu wymey
ſſieho. Czoz minulo to
ho wſſwe mogy nema
me a go budugieho ge
ſt take ſamo to go wy
megiſſie a przitomne
geſt drzime. A to geſſtie
wel mi nepewne tak
ze az ne vzigem z ruku
nam wymkne czehoz m
kdy ne vhonime a mz
komu dano geſt minu
leho czaſu poz wati a
proto aczkoli draha w
ſſeg czas geſt a mkdy
nenabyta wſſak zad
nu wiecy ſſiedrzeg

ſſi nebrz marnotratm-
egſſi negſme nez czaſem
Pemezy gichz muozeſſ
nabyti nerad ſe z zad
nym dieliſſ czas gehoz
nemuozeſſ nabyti leg
komus k wuoli marzi
ſſ a utraczieſſ Ti pak
naywietſſi marnotra
tze czaſu gſu kterzi gey
ſpanim a ſnem dluhy
z marzugi Oni wſſig
kni marziteli czaſu po
dobnegi geho zbywa
gi kteru koli wiecy za
neprawdiem gſuge
Kto czas ſpanim ztra
czuge ten naproſto od
mrtweho ſe nedieli
Neb po mewadz prw
ni mudrczi ſen wykla

dagize tak geden po
wiedieł ze ten gest ob
raz smrti. A druhy ze
gest saused smrti. A zte
przyciny mudry y bla
zen wesspam gednostai
ni gsu. A niz se go diele
od sebe neb teh dayz zad
ny sam przy sobie ne
ne. Drahoty czasu rz
iedko kto poznati muoz
Neb zadna drahá wie
cz nemuoz tak pozna
na byti iako kdyz se z
trati. tak czas dokudz
gey mame newieme
czo gest. nez kdyz od nas
prycz chcze giti. tu te
prw porozumiewa
me ze gsme nicz zde w
swietie wssmotnych

wiecech nemieli ni
drazssieho nez gas By
chom toho nemieli a ni
synow a ni manzelky
a ni zbozie a ni zadne
wieci nemielibychom
A kdyz gey ztratime w
ssecky wieczy ztratime
krō toho geho bychom
sobie nachystali gessto
nadtiem gas mogy ne
mielby O mnohych g
teme kterzi nas ko nam
gasu od przyrozeme
gim puoyczeneho zla
tem gas wykupowa
ti chtieli Powolal ge
den weliky bohatecz le
ze na smrtedlne poste
li mudrcze k sobie kte
ryz przyssed k niemu ne

ze Drog sy po mne poslal
od powiediel ten Abych
se s tebu poradil mohu
li mi lekarzi mogi zdra
wie a gasu przidati I
Rzekl mudrzeg Bohowe
te wiecy wdrzem gsu
lekarz nemoz oprawu
ge a zdrawi pomaha
Sam buoh gasem w
ladne a ssafuge Czozt
gest ho vlozil dati to
hot zadny neodegme
ani z nemoz vkratiti To
kdyz swu chwili wyg
de wiege newyprosi
ss a ni wymodliss przy
ssellit gest konecz gasu
tweho darmo nalekar
rze nakladass Paklit
neprzyssel dobrze gim

93

ß ze prospiessmegssie z
bytie nemoczy· pemez ne
litugeß· wiecze sobie z
drawie wacze· Rzekl mu
nemoczny bohacz· O go
bych chtiel kazdu hodi
nu pemezy rad zaplati
ti abych gesstie malo
wezdrawi ziw pobyl·
Swecze gemu mudrzecz·
Diwna wiecz ze ty wie
cz wyme draze kupowa
ti chczeß· kteraz tobie
za naplacz megssi by
la· amz sy gie sobie czo
wazil· nez marzilß v
tragelß iako by na to
welmi bohat byl· Wi
dißß ze se gu toho bogi
ß· at by se nedostalo·
pomyssli ze netolko

wzagen ale y nelib to
bie czas bywal Gyz ho
diny wykupowati peme
zy chcess A nedawno
dny miesiecze y letha ia
ko darmo rozsypal gsy
kazdemu kwuoli ziwo g
sa gednak ssermierzom
gednak hraczom ged
nak hudczom gednak
pisstczom trubaczom a
kozligmym kayklerzom
Niekdy psom y ptakom
czasu swecho prodyczo
wal sy Niekdy take tak
nelib tobie czas byl ze
gsy kratochwile hle
dal gedne aczby spiesse
chwile mimileg ono s
kze pitie ono skrze gie
dlo z bytecgne ono skrze

zeczy iakoby na czimal
sobie kudy by sspiesse
czas minul pohledu
nynie czosy rad byl brz
kemu minuti czasu iak
by gyz rad z gedne hodi
ny den vczinil Zadna
wiecz ne vmie lepe nau
czyti czlowieka poziwa
ti czasu nezli blizkost
smrti A pak z trageme
to gyz dokonalemu v
czi Mudrzecz geden spo
lu y knez Egipsky v
wodi gednoho ktery w
ziwnosti czasne do pe
kla wstupil gimi teh
dacz w nowie nalezene
ho prwe neslychaneho
Ten przyssed tam ptal
se Agamemnona pary

sa Wolixa Priama dia
ra y wssech gynych to
ho czasu sesskych v ma
leze Troyanske ptal se
Eleny polixeny Exio
ny deyanyry penelo
pe ffilidy y gynych to
ho czasu vmrzelych zen
czo by sobie nyme wym
ssowali wssiczkim ged
nostaynie vsty wolali
ze mcz gyneho nezada
gi nez czasu Nezadal ti
parys piekne zeny Ne
zadala Elena pieknecho
muze Toho zadagicz ·
wy prosyti nemohu
czo my zde ziwy wssie
moczy mame ale lech
cze a sspatne vtragie
me O my blazniwi li

de ze ſobie toho wazíti
newymeme nagimagi
ſobie na ſwoy naklad
zlodiege aby nam gas
kradli. Doſti natom ne
mame ze nam temme
rz puol gaſu ſen ykra
du. geſſtie a ſpon kdyz
neſpime nemuozem ſo
bie geho vziteg me po
ziti. abychom ale kdyz
budem vmieti zemrzieti
poznali. ze ſme ziwi by
li. Smiert im kazdy ziwy
glowiek. kto ktomu po
zumu neprzigde. aby
gitedlme znal ze ziw
geſt. zadny bez ſtyſkan
ie a weliketho pykame
ne vmrze. By ſto let
ziw byl. Ta leta wſſeg

ki ne nasytie tebe ziwo
tem gestli ze wzdy mi
nuly czas nedokonaly
gest Pakli minuly czas
vmiess sobie konati ne
potrzebuges budugie
ho kdyz koli smrt przi
gde wesele gi przigme
s neb wzdyczky ziwot
zawrzeny mass

Tato rzecz gest wzata ze
dwu mudrczow Anaxa
gory a Seneky

Kto whlasu
powiesti hle
di ten se ne
chysta swie
domie nepo
sskwrnieneho zachowa
ti Neb dobrze kwiedo

mne nepotrzebuge m
noho swiedkow na d
wu dosti ma a ti gsu
gemu za nayblizg mei
ssi zastup ptassli se na
mne powiemt Swie
dek geden gest buoh a
ty druhy Naylepssie
swiedomme natiech d
wu swiedcziech k przy
suzem y k odsuzem do
sti ma Gnm wssickm
swiedkowe mohu ok
lamam byti tato dwa
nikda Neb wzdygky s
tebu przitobie a wto
bie obywagi Gnm k
dyz se zawrzess newie
diecz co cznis Tato dwa
wssegko spatrzugi ne
toliko cziny ale y myssl

leme promikagi Nelzet
ſe przed nimi zawrzieti
wſſudyt tie wyſſpehu
gi wſſudyt tie nagdu
z tebu do pokoge z te
bu y naluoze chodie
Powiez mi proſym tebe
welmili ſe tiech ſwied
kow ſtydiſs welmi li
ge na pegi maſs Zato
mam gmiſſli ſwe wie
zy iako by ge przed ſe
bu mel zet ſe neme
potrzebie zawierati
Neb go przed tiem ſ
wiedky vgimati ſimeſs
pro gby tehoz przedew
ſſim ſwietem v gimiti
neſimel Pakli metgo
gmiſs przed nim Zag
by ſe przed gimym ſty

diel Wysse chcy met
go powiedieti Twe w
lastnie osoby swiedecz
twie by bohowe mez o
twych skutczyech newi
edieli ma tobie waz
megssie byti nezli wsse
ch lidy hlasowe pakli
mekteru wiecz czinss
bud skutkem neb myss
lenim wtu nadiegi ze
otom zadny nezwie
go platno gest kdyz ty
to sam do sebe wiess
O nesstiastny gsy clo
wiek gestli ze toho sw
iedka zametayss protoz
miegz ten obyczeg kdyz
lide o tobie swiedecz
twie wydawagi slow
na lise twe swiedecz

wie ƀ mim na to pomy
ſſleg. Neb gegich ſwie
deztwim muozeſs y o
klaman byti. y w mar
nu chwalu wſtupiti.
Ale twett tebe nepodwe
de pomyſliſſli prawe
nahe vhledaſs. ze ſe ne
budeſs imeti czim chlu
biti a welebiti. Vhle
daſs kterak mylne geſt
lidſke ſuzeme otwe do
brotie. Kdyz koli komu
vmyſl ſwuoy napra
wiſs. aby tak byl przed
bohem ziw ſukromie.
iako ſy ziw przed lidmi
zewnie. nebudeſs ſkry
ſſow hledati. nebudett
ſe potrzebie zawierati.
Ale naſſe blaznowſt

wie gest ze go przed bo
hem nestydime se pacha
ti przed lidmi nas ow
stud trapi Ja ten obycz
eg mam mluwymli go
z bohem to mluwim zag
bych se y przed lidmi ne
stydiel Posluchay m
ne kto chcze tayme z bo
hy mluwmegicho ne v
milknut Neb to przed se
bu mam ze bohow za
mig prosyti nechcy v s
krytie leg bych przede
wssemi smiel prosyti
Zadny ctatel bozi neme
a niz prawie zna co
w sobie to gmeno bu
oh zawiera kto ginak
z bohem a ginak s lid
mi wuokol gde Natom

wessken ziwot dobry
zalezi tak byti ziwu
przed lidmi iako przed
bohem A neb att gimy
mi slowy tuz rzecz po
wiem aby tak ziw byl
sam s sebu iakoz gsy
mezi mnozstwim ziwo
gmak dobry negsi ma
ssi rozdiel ziwota zge
wneho sukromne Nig
nemass pocztiwiecz
ssieho nezli swu wlast
ni osobu Gestli ze se
sam nestydiss sebe a
w pocztiwosti nemass
nehmewwy se na gine
zet tie negtie a neb me
czo nepocztiweho przed
tebu czinie Kto sam so
bie hanbu czini neme

hoden aby gemu gmy
gest gmil. Mrzke mlu
weme hanebneho clo
wieka gim. ktoz se geho
przed sebu dopusstie a
w mysl ge berze. neme
diwu ze przed gimy mi
lage. Niekterzy pak p
rzedzensku neb panen
sky przitomnosti. zlo
mluweme zawietssi
mrzkost magi. nez pred
muzsku. Ale proc mi
na pannu y kazugessb
chtie zlo mluweme za
stawiti. Piekne gsme
a poczawie gsme pan
na gest mysl ma na
dewssech by panny tie
lesne. gestli ze te nemag
tam nedow se. zie bielu

neb czerwenu kniozi o-
dieneho tiela w poczti
wosti nemam. A diwym
ſe kudy geſt to przyſſlo
ze obyczeg magi mu
zowe pocztiwiegie byd
liti mezy zenami nez
li mezy ſebu ſamymi.
Tiem ſobie a ſwemu
muzſkemu ſtawu han
bu a lehkoſt czinieze
ze ſtaw a pohlawie
zenſke od przyrozenie
ktomu tak wywedene
aby muzſkemu pohla
wi ſluzilo a poddano
bylo. Z welebugi a pocz
tiwoſti wietſſy ohra
zugi. krziwdu pohla
wi muzſkemu czim ktoz
wietſſi geſt a pocztiwo-

st zenam zachowawa
nezli muzom. Ktomu
rzecz gest ze mysl glo
wieczie naywyssie po
cztiwosti hodna gest.
potom pohlawie muz
ske a na posledy zenske
Ktoz swe mysli poczest
nost czini. obogiemu po
hlawi nerozdielnie czi
czim. a niz muoz nepocz
tiwie ziw byti. kto swu
mysl w pocztiwosti cho
wa. Wssudy chcze wi
dien byti kto wedle my
sli ziw gest. Ale komuz
mysl geho z czystoty wy
stupuge. ten kautow
hleda. Stydiel bych se
za to abych toho wsse
likeho pohlawie. czlo

wieku muzi zeme neb
panne nesmiel a neb
hanbil se powiedieti
go smnem myslita ktoz
se tak k swe mysli ma
nepochybugi otom ze
dokonali a newinny my zi
wot wede. Ale kto swu
mysli se kryge ten po
dezrzien gest wswe do
brotie by se pak y dob
ry byti zdal. Gestie ch
zy wiec powiedieti
Smiel bych na kazdy
den mezy wsseczky lidi
wygiti a gim se ukaza
ti aby na mem zele w
ssezkni mogi skutkowe
rzeci y myssleme nap
sany byli aby ge kazdy
cisti mohl. Co sem swu

woli gymz mluwil y
myslil od te chwile ia
kz se k dobremu ziwotu
przyznawam A ktoz
by toho vcziniti nesm
el neprawe se by dobrze
ziw byl gessstie tak od
dobroty gsy iako mysl
twa od swobodneho a
dobrowolneho opatrze
nie Neb nemuoz dob
rym byti ktoz ziwota
od mysli nepocznie Na
te wssecka wiecz zale
zi Zadny hrziech hrzie
chem nenie lecz od my
sli v sluzenie a potwrze
nie wezme A protoz
rzekl sem krasna mila
a poczatna panna my
sl gest mam z studu po

gestnost y wsselika g
tnost duowod ma Ey-
tielo zadnym hrziechē
posskwrneno nebylo
Proto lehky a temnerz
zadny duowod nemē
gisteho a dobreho zi
wota gestli ze myst z
lym myssleym naka
zena gest Protoz ch
gessli prawe dobrym
byti pognyz dobrotu od
mysli pognessli od kud
koli gmud kolikrat po
gness tolikrat pokryt
gem zuostaness a mē
dobreho nebudess mo
gy vgmnti Neb ten g
ruiyt od nehoz kazda
dobrota iako z studn
ze teze mass nakaze

ny a nesmrtely. kokaza
ní. A znakazeneho a
possinutneho nemuoz
mý gineho pogiti nez
zle a pokryte. Z mysli
iak sy drahy klenot.
bohom v lidem vzac
ny. ktoz tebe napeczy
nema. zadna dobrota
geho spravedlivá by
ta zadnym obyczegem
nemuoz.

Tato rzecz Pitagorow
smysl nese

Dostategny
wssech wie
czy mistr przi
rozeme gest
To naziwawe
ssi bohem nezbludyss

Neb buoh gmeho mą
nemie nez przyrozenie
A niz przyrozenie bez
boha gest ani buoh bez
przyrozenie Gestli ze
diessb mam tento dar
od przyrozenie rowme
iako by rzekl mam gey
od boha gmenem to
liko rozdielenie gmiesb
Neb buoh a przyroze
nie samym toliko gme
nem diele se lez by to
za rozdiel podstatny po
lozyti chtiel ze go od
boha geliko z od boha
pochazie to wzdy k e
trame te z bozie na
chylnost ma nez li kte
strane nassie kteraz
z hmotnych wiecy zi

nebnych a porussitedl
nych slozena gest A
le czo od przyrozenie
gelikoz od przyrozenie
wysslo gest to spiesse
telesnemu slozieni
nachyleno gest nezli
k bozskemu Teto napo
wiedi aby porozumi
el Wiez ze kazdy czlo
wiek z dwogie wieczy
slozen gest z dusse to
tiz a ztiela z gednoho
porussitedlneho a dru
heho neporussitedlne
ho To spolu w tomto
ziwotie nerowne to
marzistwie magi ge
dno horzme druhe dol
me Czo shuow gest
od tud kde bohowe sw

uog prziebytek magi
to wzdy se tam od przi
rozeme tahne kdyz ne
me dolnim totiz tielem
przielissz obkliczeno a
posedeno Tielo gmam
ne vmie se tahnuti nez
tam od kudz posslo ge
st do zeme Nasse ro
zumna dusse kdyz by
gie howadnost a tiez
kost tiela neprzekaze
la gmam se ne wie kde
tahnuti nez tam od ku
dz wynikla do nebe Ge
stli ze se tielesnym za
dostim a libostim ne
przebeze przielissz kdyz
rozdielenie gegie przi
gde hned v prziemo
nebe gi k sobie tahne

wyme yako tielo ta
hne zemi Pakli se ro
zumna dusse nasse za
dostiwn tiela a peczli
wostmi przebiehze ne
mez chop na zhuoru
gity nelze gi nez w
naymzssich kragina-
ch swieta bludici a po
malu toho brzemena
zbywati Ale zdalo se
prwnim nassim mu
drzom a mnie to pro
ti rozumu nenie ze ta
dusse naydale boha
gest kteraz naywiecze
byt swoy w nynieg
ssiem tiele oblibuge
Duowodne znamenie
gest ze gest sweho sta
wu protielo zapome

nula A nezda se gie by
kde lepe mohlo byti nez
w tiele Po mnarziech
takowe dusse a lidi z
name Neb sebe sam
przesazitie ymlugi za
dnemu tolik neprzege
mnoho sobie od pussi
ciegi gimym mg Swie
rzte mi iako zkussene
mu zadny ten spraw
edliwy sudcze byti ne
muoz ktoz milosti tiela
a wlastnieho ziwota
vkogen iako diecie iabl
kem gest Byt se pak
zdal v v przieme ne
muozt nez czoz tielu li
bo sudit nebrz am my
sliti Kto sobie sam ne
sime prawdy powie

dieti negekay acby gi
nemu prawdu vgimil
Paklit kdy vgim giz
wiezzet gest ta praw
da nebyla proti niemu
Nebo bytt proti niemu
byla radiegit by tobie
vgimil krziwdu nezli so
bie A protoz samych se
be milownikom newi
ecz nikdy Nebog se ne
zamutiet sebe am krzy
wdy trpieti budu pro
tebe Welika zagiste
a przielisse rziedka wi
ecz gest samemu sobie
prawdu powiedieti
Mnoho gich nassto
by se kterzi by smeli
gmym prawdu powi
edieti Ale aby kto sam

ſobie prawdu ſmiel
powiedieti / toho ſem
geſſtie zadneho ne wi
diel / A w kazdem wie
ku welim gſu rziedczy
bywali / Proc / Nebo
ſine ſwych wlaſtnich
ſkutkow miloſti wi
ſudge / Bychom tak
miloſtiwie gyzie h
rziechy ſudili iako ſ
we / zadneho bychme
ne od ſudili / A neb by
chom tak na ſobie h
rziechow nenawidie
li / iako na lidech / ſtiez
ka bychom hrzeſſili / A
bychom na to take po
myſſleli / ze czo my na
mekom hyzdime / to
tez gimi na nas hyzdie

A snad gesstie wiecze
meczo gessto tolko my
sami do sebe newieme
Neb ag kolivviek zadny
lepe swiedomie nasse
ho nezna nez my sami
Wssak proto gsu mek
tere wieczy gessto le
pe ge lide na nas spa
trzugi nez my sami A
to se nam przyhazie
proto ze przielissi so
bie wierzime a przie
lissi sme se v bezpeczli
Domniewame se ze
nas zadny nedobude
ze nas zadny neprzoh
ledne a im pronese A
tak iako bezpeczme od
pociwame na zadne
ho pecze nemagicz A

newmieme ze temierz po
dle sebe w swem zaw
rzem zradcze mame kte
rzyz mysleme y swiedo
mie srdcze nasseho wen
neprzatelom zrazugi·
wiessli kterzi gsu to
zradcze· Skutkowe na
ssi· Nemuozem my tak
taymie myssliti· atby s
kutek nekdy niegakeho
znamenie newkazal·
gosy myslil· pomienm
lide twemu u myssleni
porozumiegi· Newel
im nemudrze geden
v genegz podobenstwie
vczinil· ze wnitrznie
hostawu obliczegi ge
st knieha· a skutek pis
mo· Mnohokrat po z

puosobu obliczege a
twarzy / muoz se wie
dieti iako na kmechach
go wnitrz gest / Nege
dnoth hnew wyskaku
ge na twarz / mnoho gi
neho hnewu horssie
ho a mrziegssieho
gest / czo se muoz na t
warzi poznati / gessto
kray se stiem iakz krag /
ne muozess vkryti / a
czim wiecze kry gess /
tiem wiecze na tobie
od kryiasse / Socrates
muz przielisse hlubo
keho myssleme a nez
pytatedlneho smied
mie / iako ktery ziwy cz
lowiek byl gest / wssak
proto oblicziey geho

wyzrazowal czasto·
Geden mudrzecz vczedl
nikom geho kterziz wel
mi Socratesa wychwa
lowali · zeby lepssieho
muze pod nebem neby
lo · takto gim powie
diel · Twass Socrates
gehoz wy za welmi do
brcho mate · gest hor
ssi nez Egistus czyzo
loznik · Rozhniewali
se oto vczedlnicy kte
rziz wiewssem geho s
wiedomi byli · a chtie
li toho mudrcze potu
piti · Gmzto rzekl So
krates · nepospiechay
te · Obliczeg muoy ten
mne pronasse · On ge
st se natom ne omylil

Takowy zagiste byl
bych kdy by myssleme
meho kterez semnu
bez wuole me narzoze
no gest mudrost neo
prawowala tak m
toho bram nez myssle
me nemuoz zabraniti
a to na twarzi me zna
menito od mudreho
czlowieka gest A tak
nikdy ne sudme gmy
ch mame sami dosti
toho z czeho sudu hod
ni sme Neb czo koliw
iek nagmeny hyzdi sß
to wssem lidem bu
dessli hledati naydesß
Nebo lecz sam swuoy
prawy sudcze budesß
nemuozesß gmych s

prawedliwie sudita pro
to ze gdzie hrziechi p
rzed oczima mame ale
swe z zadu A kdyz ym
wonam linxowe oczi
mame ale k swym led
wa iako sowy blikame

Teto rzeczi rozūne skrze petrar
chu oratora z tiechto mudrc
wybrā z Salustia hesioda pe
riandra xenophōta xenocrata

Prawi Salu
stius ze clo
wiek nigimz
se od howada
nedieli nez
rozumem a rzeczi Esi
odus take mezy nay
wlastniegssimi dary
clowiegimi rzecz za
wyborny poklad wy

pisiuge A ten zaprawe
ho czlowieka ma gim
en byti ktoz rzeczi vmie
poziwati hledie naprz
ed ktomu kzemu ge
mu rzecz dana gest a
k iakemu poziwam po
hledili nato spilnosti
porozumme ze nelehka
wiecz gest ta kteraz cz
lowieka sameho od
mnoho twarnych ho
wad dzieli Ale my iakoz
gmych darow nam
od bohow danych zle
poziwame tez s tiem to
darem ne vmieme w
uokol gnu Zato mam
ze kdo koli z bohow ten
gest kteryz rzeczi lidem
posluzil ze tiem vmy

slem rzecz lidem dal· a
by gi sobie swe potrze
by dali· A sobie rozumie
gicze gi k vzitecznym
wieczem potrzebowali·
Geden mudrzecz dosti
wazneho ziwota· ale
naywaznieyssie rze
czi vkazan gest a procz by
nikdy mncz kratochwil
neho nemluwil· od po
wiedel· Nechczy z bo
ha zerterze vdielati·
On mi rzecz dal nepro
to abych gi hral· ale
abych gie k swemu do
bremu pozywal· Gest
li ze wy gie dosti naz
byt mate· mnie wierz
te ze mi se rzeczi czasto
krat· k potrzebnym w

zegem nedostawa· Kto
lehke wiecy rad mlu
wi· wssecka toho clo
wieka dusse lehkostmi
naplmena gest· Neb
rzec a pismo gsu dwa
poslowe· nebrz zradce
wsseho toho czo w clo
wieku gest· Czo bych
ia wiediel mudryli
gsy gili blazen· dobry
li gili zly· Kdy by rez
drzeb mlczal· a nikdy
mc nenapsal· Ale zie
mluwiss v pisess· ma
dostatecna dwa swied
ky· czo wtobie gest a
iaka· o tobie muoz roz
prawka byti· A zte pry
czmy o zadnem nehte
me· aby kto za blazna

od lidi gmen byl kto
rad mluwil. A od psanie
se zdrzowal. Ale haufy
welike nemudrych li
di pisemne znamie ge
sto wlastne gich rze
z a ruka. hromadu leh
kosti a blaznowstwie
name od kryla. Neb za
dny sam o swe rzeczi ne
muoz prawecho swie
deztwie wydati. nez
gim. Zanecham toho
mluwenie. kterez niek
dy ac nemudre ale
wazne bywalo mezy
nami. o wieczech stwo
rzenych. gimz miesto
dalo przywozenie pod
okrsskem miesiecznym.
Stupnim ktomu nazemz

niekdy wysoczy muzie
ktesali ze miestem a cza
sem rzeczy k mudrosti a
k wraznosti poziwali a
tudiez na ginem mies
tie a gineho czasu rzeczi
k zertom a lehkostem y
k blaznomluwem obra
czowali Gessto miez miz
geyssieho byti nemuoz
nez czlowieku wazne
mu gedniem vsty y
mudrowati y blazno
wati Neb kdez gest do
stateczna mudrost ta
nikdy nemoz towarzi
ssiti s zerty a s lehkost
mi sama sobie za wese
le a za wsseliku krato
chwil gest Toho ty mi
za mudreho ne wych

walug ktoz w mluwem
waznosti wzdyczky ne
zachowawa Neprawo
m ostale mysli clowi
eka toho kto se y s diet
m wzerty a wmluwe
me dawa a kazdemu k
libosti s usty hotow ge
st protoz dosti treffne
onen powiedel kteryz
rzekl By lide rzecz kupo
wali netak by mnoho
mluwili ale ze gie ne
kupowali proto mno
ho nepotrzebneho usty
wynassegi Ale ze na
przed powiedieno gest
ze rzecz swiedek gest w
mtrznosti nassie pro
tu przygmu kazdy mu
dry ktery by skrze ne wi

NB

nost chwaly hledal A
by se na wssech mieste
ch lechkeho mluwenie
wystrziehal Bud z kum
sstu nebo opprawdu a
by wzdycky mysl s rze
czi a rzecz s mysli stow
nawala se Neb giz ten
czlowiek proti przyro
zem ziw gest ktoz gynak
mysli gynak mluwi
Mudrczy egipssti kte
rzy naypre o pekle
psati poczeli gednu z
hameznu muku wy
hledali su tiem ktierzy
zle iazyka poziwagi.
A wte muze postawi
li gsu gedneho zname
niteho ale welmi ble
kotneho gmenem tan

tala / kteryz wzdyczky
wodu a iablky az do vst
oplywa / a proto wzdy
czky hladem a zieźni hy
ne / kdyz chcze giesti ne
bo piti / iablka y woda
przed nim postupie / Ale
snad za wywyssenu
wiecz to masz / Nez ten
nedie by to kasimyru
rozprawka byla / kto -
wie iakych byl obycze
gow / a iakeho ziwota
Tantalus / kteryz nad
lehke a bez ewsseho sau
du rzeczi / to przydawal
zie y mrzkomluwni-
kem y pochlebnikem
byl / Nechczy o mrzkem
mluwem psati / a m se
tiem za neprazdnowa

ti coz wssiczkim temierz
naporzad wuosskliwo
sti magi leg kuom tiech
kteriz tak welmi tupe
ho swiedomie gsu ze
geho mnimz vraziti
nemohu nez mrzku ne
sslechetnosti. A malo po
wiem metzo otiech
rzeczech kterez pochle
benstwim prosmerda
gi Periander rzekl ze
pochlebenstwie gest
ziwot w cyziem tiele
A dusse w cyzie mys
li. ale xenophon tak
to Spochlebenstwie
gest swecho wlastnie
ho vmyslu a swiedo
mie pro tielesny puo
zitek a biehle milosti

zyskanie dobrowolny
O badwa welmi gruim
towime pochlebenstwie
wylozili Nez prwim ye
mtrzmeho zakladu do
cekl druhy zewnitrzme
ho skutku. Nebo ktoz se
gyz w pochlebenstwie
da ten gyz ne sobie ale
tomu komuz pochlebu
ge ziw gest. O tom wz
dy przemyssluge a ge
sty zbiera y przyczyny
aby se gemu iak mo
ha zachowal. Tez ten
gyz swuoy nemie gyz
se gest prodal a obyz
dmu walku a potupe
ne zoldnerzstwie na
se przygal. Gymi slu
zebniczy a zoldnerzy

poczti wiegi rytierzu
gi Neb proti panow
swych neprzatelom
gmu ti magi Ale poch
lebniczy wzdyczky sa
mi b swu wlastni my
sli walku magi Gim
z muzilosti a rukama
mocznyma panom s
wym sluzie a wzdy
toho zadagi aby vmy
slowe gegich panom
znami byli Ale om
biednym iazykem a
strassliwu rzeczi pa
ny swe lekzye a toho
se bogie aby name to
wiedomo nebylo go
mysle Neb om wzdy
toho hledie aby mysl
swu se pany swymi b

rownali by pak gmak
myslili A protoz od po
chlebnika negekay aby
se tomu komuz poch
lebuge prawdu ztra
til Neb by pak go lepe
rozumiel nepowie a
by obchodu swemu -
przekazky neuczinil nez
wssegek wisy z wuole
gmeho A tuto napo
wiedi przygdeme kto
mu od kudz sme sem
zassli totiz o Tantalo
wi gemz przykladnu
rozprawku nemaznych
rzeci wssem wiekom
uczinien gest Ten ma
dosti wody totiz rozu
mu dosti iablek totiz
rzeci wssak proto stiẽ

ſewyſſim prozle a lehke
toho wſſeho vziwame
hlawni muku od bo
ha w geſt potupen /
Ag niekteri z mudry
ch lidi tomu od piera
gi by pochlebnik pra
wy rozum mel / neb
ten by gemu nedopu
ſtil prota myſli ziwu
byti / Czteme o mno
hych kteryz ag ginak
zleho ziwota byli / ale
ze wnich pramen ro
zumu byl / od toho ſu
ſe wzdycky zdrzowa
li / aby w rzeci lehky
popadem nebyli / neb
ſu to znali ze zadneho
wietſſieho hrziechu
neme / nez ten kteryz

s przyrozenim se rza
di. A kto gest proti przy
rozeni hrzessita, toho z
le poziwati. Czym gelho
przyrozenie od howad
oddielilo. Nikdy by by
la tee waznosti przysa
ha nenabyla, kdy by li
dee tak waznie nakaz
dem mnestie mluwili,
iak wazne na mnestie
sudnem przysahagi,
Neme od bohow stwo
rzena przysaha, nez na
ssi lehczy obyczegowe
a przewragem mra
wowe gi, sobie slozili,
aby tee wieczze wierze
no bylo, nez obeczne rze
czi. Ale kto chcze rozu
mu poziwati ma sobie

wiecze nema przysahy
wazita nez iako te rze
gi kteruz obecznie mlu
wi kdoz w Atenach
naypirwe byla zmiela
przysaha z przycziny
teze welmi lide rzecz
sobie zlechczali a pocza
li gynacz mluwita a
gynacz myslita przys
tupili ktomu obeczn
zprawcze aby wymy
sslena byla slowa od
obecznych slow roz
dielna czimz by moh
lo wieczeno byti A
potom co wymysle
nie przysahu nazwa
li A tak prawem vsta
nowili aby zadny ne
smiel przysahati krom

na mestie obecneho
vlozieme / Xenocrates
iako ten gemuz naw
sseliktem miestie waz
nost mila byla / nechti
el ktomu powoleme
dati / aby rozdielna slo
wa k dowedem wiery
mieti mel / od slow kte
rychz wkazde przy po
ziwal / y sam to nade
wssecky gine obdrzal
ze gemu na slowa pro
sta tolikez wierzeno
bylo iako na przysa-
hu / toliko aby rozbro
ge w obcy Atenenske
negmil / On pak ac tie
pogtien byl nad gine
proto gsa swym w
radnie to gim hyzdil

A powiediel gim tak
to Ze wsseliko hrziech
w mysli czlowieczi za
klad ma kto proti my
sli vczinn w obecznych
slowiech a nenawizi sd
bie toho procz by tehoz
ne vczinil y w przysa
ze A tiem slowy hnu
ti gsuge A tenenssti
hned prawo vstano
wili aby lide marm
a lehcze k przysaham
nebyli pausstiem z
wlasstie proti waznym
lidem Neb gim toli
kez gest hrzessiti przi
sahu iako obecznu rze
czi A potom czas geto
mu nauczil ze mnoho
oklamame od lidi leh

stogie aby zrziezeme ob
gē trwati mohlo / Ale
bywalo wzdyczky y wy
nie gest newdieczne z
pominame obeczneho
gedname / a to od tiech
kterzi gsu wlastnich
wieczy milowniczy / A
Nez ktoz su sobie wazili
wiecznost / ti gsu wzdy
czky milowali wiecze o
beczne dobre / potom te
prw wlastnie Neb wie
czy wlastnie spiesse po
minu nez li obecznie / A
take wieczy wlastnie
gednoho a neb niekolik
gsu / ale obecznie wssech /
A ohlednieme se na w
ssecky minule kroniky /
wzdyczky nagdeme we

lebnu chwalu tiech
kterzyz obecgne dobre
posobili A tiech wie
znu y posmrti hanbu
kterzyz lakomstwym
v posedam gsuce swe
wieczy obecznym przed
kladali Nechamem
swych wieczy dbati
nez tomu se protiwym
pro swe wieczy obecz
ne opusstieti Nebo
gistie kdyz se obecz ne
mu dobremu zle dle
ge twe wlastine wie
czy nazmatiech gsu
kdyz obecz v sole tepi
kterak ty b swymi wi
eczmi bez peczen gsy
gessto czo koli mass a
ne muozess b swym

gmienim od obcze se
od dieliti kazdy ten po
derzeneho lakomstw
ie gest kto swe sskody
chtie se v warowati
do pusstie gi na obecz
Dokudz Senatorowe
Rzymsstii obecz zprawo
wali do tud rzim hla
wa wsseho swieta
slul y byl nez kdyz su
pogali wlastnich wie
czy hledieti zarodilo
se w nich lakomstwie
a na syle ze kto z koho
mohl byti ten to mu
bral az wssech z moc
mel se Julius A ten
nay prw w rzimme mo
czne wladnuti pogal
A prwnim Czesarzem

Rzimſkem nazwan byl
hned wty czaſy kdyz ge
dnomu z hworu ſſlo/
wſſemu panowanı
rzimſkemu dobiuow ta
hlo/ A od te chwile o
beczne dobre rozcha
no geſt/ a kazdy ſweho
hledi/ Ale chczemeli
wpamieti przedeſſe
nahled mieti/ kudy ge
ſt obeczne dobre bud
w Rzime neb w Ate
nach neb w Cartago
poruſſeme a koneczne
zkazeme wzalo/ Pow
zumieme ze zadna gi
na przyczina toho ne
byla/ nez obeczneho li
du newdiecznoſt/ Ze
gſu nebyli wdieczni

te praze kteruz gsu sla
wnij muzie wtiech ob
zech predli / Neb zadny
toho brzemena sobie
lehze newez / kterez pro
obecne dobre nesseno
bywa / Gistie tomu kaz
dy wierz kto chce wto
wiernie pracowati /
ze musy naprzed sam
sobie y wssem swym
wieczem vmrzieti / a
gmym k vzitku ziw by
ti / A mnohokrat tiem
kterzi twu wiernu p
racy zle wykladati
a nebo wzle obraco
wati budu / A ty ma
ge obecny vrzad na
sobie by wiediel swe
neprzately nesmiess

se mstiti / Acz chcess b
prawedlnost zacho-
wati / Budeli tebe ne-
przietel wczem potrze-
bowati / musyss geho
sprawedlnost opatrzi-
ti rowne yako przie-
tele / gmak nebylby
sprawedliwym obe-
cznecho dobrecho vrzed-
nikem / aby pro sswe za-
sstie aneb neprziezen-
chtiel komu sprawe-
dlnosti vkratiti / Nech
lub se rziekage / Ja sem
kral / Ja sem pan / Ja
sem vrzednik / mnie
wssczko slussie czo ch-
czy / Neb by nato po-
myslil prawie czo ty
tytulowe w sobie za-

wieragi zwiediel by /
ze zadnemu mieme ne
ſluſſie nez krali a neb
panu / A no bez zot ge-
ſt prawe ſluſſelo nez
ſy kdugſtogenſtwi p-
ržyſſel gižt neſluſſie /
A pakli ſe domnieuá
ſſ zet by wiecze wduo
ſtogenſtwi poſtawe
nemu ſluſſelo / a neb
zeby wietſſi moc nad
nepržietelem mieti
mohl / giz negſy kralē
a m panem / nez tyran
nem / Aneb prawe pan
ſtwie a powyſſe me
twe nepržatelom t
wym oſoby twe bez
pecznoſt wzmilo / zie
ſe nad nimi mſtiti bez

zle powiesti nemuo
zess / aby wssie obczy
w podezrzem nebyle
ze by vrzadem a pan
stwym obecznym swe
krzywdy mstiti chtel
Aze to czehozt obecz pu
oczzila k swym pow
stam obrzagowal by
A vrzadem tobie od ob
cze swierzenym / zeby
swych wieczy sobie do
tahowati chtel / Pro
toz onen dobry a spra
wedliwy Ciesarz A
drianus / gsa kneze
tem prwe mel gest
gednoho vhlawneho
swecho neprzietele / nad
kterymz konecznye vmy
sl mstita se mel / Ale

potom kdyz oderwsse
ob ge na Cziesarzstw-
ie zwolen byl / neprzie
tel geho tiem welmi
s strassen byl / Ale Ad
ryanus poslaw po
meho rzecze gemu /
Bych tebe byl przedse
bu mel / dokudz sem w
swem przyrozenem
panstwi byl / gistie by
smrti ne vssel / Ale zet
sem giz Cziesarzem v
czinien / giz ty naprzed
v wssiczkem neprzatele
me wlastnie o soby p-
rzedemnu bezpeczenst
wie mate / A nemohli
ste se na lepssi zamek
przedemnu vtecy / nez
hatech / abych ia Czie

sarzem byl Gyz ia to
bie mq przekazitti nes
nnem / alz bych mohl
Aby otecz nerzekla ze
gegich vrzadem ne k
dbecz nemu dobremu /
Ale k swemu hnewu
ssafowal bych / Protoz
w giz bezpeczen gsy / D
stawne slowo wybor
neho a prawneho Czie
sarze / ze przygaw duo
stogenstwie wssech s
wych krzywd / a bez pra
wi zapomenul gest /
Zagiste kto chcze byti,
prawym kralem / a neb
panem musy wssecho
vkrutenstwie zanecha
ti / czo by se geho osoby
dotykalo / Neb mq neme

neslussniegssieho kazde
mu panu / nez pomsta
swe krziwdy / A mu slu
ssniegssieho nez milost
twu byti / Jako geden
mudrzecz rzekl / Urozze
na a wyborna pomsta
gest od pustiti / Blazno
wych swieta zprawczy
to obyczeg gest / kterziz
w duostogenstwi gsu
ze zapomnagi na to
ze lide gsu / a wyssie me
zo o sobie mysle / Tako
wy byl gest Tyberius /
Cziesarz kdyz k nemu /
geden przyssel chtiege
gemu prwni znamost
swu k pameti przywe
sti / On przegaw gemu
rzecz / a nedaw mu wie

ze mluwiti rzekl/ Ne
przypominay mi prw
nich wieczy/ Neb na to
hledim gdo sem nyme
go sem prwe byl toho
giz nepomnim/ O zpur
na a neochotna rzeczi
lidem neliba/ a bohom
odporna/ Czo geho po
tom potkalo kronyka
vkazuge/ ze by byl y na
to rad pomnel czo ge
st przed Cziesarzstwim
byl/ Ale sprawedliwe
sstiestie toho mu nedo
pustilo/ Neb tak niekde
powiedieno gest/ Kto
se w kole sstiestie przie
liss wrti/ miesta sobie
nemage/ s tiem a sta
kowym niekdy se to ko

lo bez kleſky neobrati/
Doſti cziniti ma ruka
ma y zuby drzeſe geho/
aby ſe s nym obratilo
Teto Rzeczi rozum Se
neca Cicero Heſiodus
wypiſuge

KTo chcze ode
wſſech mi lo
wan byti z
wlaſſtie clo
wiek powy
ſſeny/ ten vkazuog mi
loſt a dobrotiwoſt kew
ſſem/ Strachem a baz
ni neb kteru koli vkrut
noſti/ nedomniewag ſe
aby od koho milowan
byl/ nez tolika ſe gich
muſyſs bati/ koliko ſe

sam musiss bati koli
ko se gich tebe bogi po
wiedіel Marcus Tu
lius ze ten kohoz se m
nozy bogie on take mno
hych musy se bati przy
czmu toho pokladu on
sam Ciцero ale prwe
powiedіel gi hesiodus
ze toho kazdy od przy
rozenie w nenawisti
ma kohoz se strachuge
a wsseho zleho ziada
kohoz se bogi Protoz
zle otom mysli kto na
ty strach pusstie kte
rymz kto sweho ziwo
ta swierzuge Ten agt
z bazni sluzi aneb se
k tobie piekne ma pro
strach Ale radiegi by

tebe mezy pekelniky mi
diel nezli mezy lidmi
Nebo kziskam dobro
wolneho milowagme
bud od swych nebo od
gyzych potrzebie gest
laskaweho se wssemi
nakladame Sluzebni
gy twogi nebo lide pod
dani gestlize s nimi v
krutnie nakladass a
zastrach gsy gim wie
ze nez za pana ty wz
dyczky toho zadati bu
du aby skrze smrt tebe
spiesse zbyli nadiegi
magiz ze potomek t-
woy gim lehciegssi bu
de Ag se wssak toho ne
wzdy stawag aby po z
lem pani lepssi byt

Nez wzdy spiesse po do
brem zly. A po zlem ge
stie horssi. Ale sama
nadiege lidi ktomu dr
zy. aby wzdy noweho
pana zadali. A kdyz to
ho magi opiet gine
mu radi chtieli. Az ge
ta nadiege czastokrat
oklamawagi. aby lepssie
ho doczekali. Wssak pro
to wzdy sama nadiege
ge tiessi. A mnohokrat
kdyz zadaneho pana
doczekagi. na prwnie
ho zapominagi z toho
zelegi. Ale my gineho
wtom neme. ze lide no
wemu panu se radugi
nez nyniegssieho pana
s sluzebniky twrde a

nelidske nakladame
Budte pani dobrotiwi
hned lide v sluzebniczy
dluzsseho ziwota wam
przieti y zadati budu
Aug dobrowolnie wssie
ho neme nez milost kte
zadneho bezdieky a ni
strachem przymati ta
nemuozess lec dobro
wolne Nemieg te na
diege atby tebe kto mi
lowal prawie gestli
ze ty geho nemilugess
Milost wiec od mien
na gest a wzdy se zase
ohleda Nedopusstie to
ho zadnemu vsslechti
le przyrozeme aby to
ho w nenawisti mel
ktoz tebe miluge A zase

ktoz tebe nemiluge ne
strassidlem tobie ge
st proti przyrozem
gest aby gezo milo
wal

Tato kzeg Senekowa
gest

Wssykim czas
ne wzdygky
zarowen do
bry gsu ne
bo vczym cel
czasow wzdygky zaro
wen dobry gest Ale
ze lidee czasow wzdy
gky zle pozimagi A
tak tak iakoz wgimy
ch wieczech tak y wte
to wmy nasse czasom
przypisugem gessto

tiem mez czasowe win
ni negsu, ze my zli sme,
kdyz koli lide sami do
brzy budu, y czasowe
take zli nebudu. Ale
newiem pro kteru prz
zmu stare czasy chwa
lime, aneb potomnich
lepssich se nadiegem,
ano zadny czas bez po
skwrny nebyl, a nizbu
de. Wssecky wieczy
biezie, a pominegi, za
dny czas nestogi, a niz
ho kdo zadrzeti muoz,
toliko sam cztnostmi zi
wot to vcziniti muoz,
aby nam nadarmo ne
wyssel. Neb mez slad
ssieho nenie nez dobrze
ztraweneho czasu z po

mname A nicz horzeg
ssieho nez kdyz se czlo
wiek minuleho ziwo
ta strachuge nemoha
sstastnych minulych gi
now sweselu mysli w
niczim zpominati A tak
my sami zadne wiecy
ne vmiegice dobrze po
ziwati Dawame czasom
winu kteraz na nas
gest. Ztratiwsse czeme
z wesseken ziwot bud
lenosti neb rozliczny
mi peczliwostmi a mar
nymi skutky y zaluge
me na newinny czas
sami swe winy znati
nechtiech. Czili snad
prawdy neprawiem
ze dietinstwie z mar

lisme hrami mladost
a slipnostmi a zmuzi
lost tahnuczy giz k sse
dmam lakomstwim z
tra zugem Czo tem
zas wmen gest ze my
ne vmieme ingehuoz
kuzitku stalemu sobie
przywesti neprzim to
ho ze zasowe biezie
neb to gegich przyw
zenie gest ale my w
mich slugze wiecznych
wiecy zanedbawame
ktterych w zasu naby
ti mohuge bez zasu mo
hlibychom gich s swe
thimi bohy poziwa
ti Pakli diess az ne
zekam zasow lepssich
ale zekam weselegssich

Grzt sem powiedie: lze
weselenebo zamutk
nenie na czasiech ne
na lidech. Ale chcze li
prawie pomysliti na
zpuosob wieku sweho
nediess aby czekal we
selegssich czasow ale
smutmeyssich. pone
wadz wsselika krato
chwila weselé wie
kem zmikagi. a owie
kem pomijegi. Toho
lidem wzdycky vby
wa. A ty giz neprzes
polednie ale k samemu
zapadu tahness. y kte
rak se tehda weselcy
ssich czasow muozess
nadieti. A pak by gich
vdoczekal. zo platno

kdyz tobie w inych wiek
alethya weselu byti
przekazegi Alle nemo
ze se biech przyrozeny
ch wieczy zrussiti aby
se czasowe lepssili nez
wzdyczky spiesse hor
ssili A chczess powiem
prcz neb wzdyczky li
de horssi budu A czaso
we wssiakym od lidi zlo
sti neb dobroty potwr
zeme beru Acz prawi
Seneca ze wsselikeho
wieku lide na zlost cza
sow swych zalowali
gsu Przydam ia take
ktomu ze y my mame
dosti czo o zlosti czasow
swych psati y mluwi
ti A ponas wzdyczky

lide naleznu gim by
wieku swebo mrawy
hyzditi mieli. Tak wz
dyczky bywalo a bude
ze stare zlosti pomige
ly a nowe nastawily.
Czasowe mkdy su zlos
ti nezamyssleli. nez lid
ska nesslechetnost. od
dobrych possedssi. wsse
czky neprawosti sobie
smyslila. gessto samo
przyrozenie oto mkdy
nemyslilo. A protoz sa
mu ialowu nadiegi.
zadny neczekay lepssi
ch a m weselegssich cza
sow. Gedna ktomu ge
sta gest. aby kweseli na
diegi mel. A ta gest c
tnostny ziwot. Budess

li ten mieti wſſeczkytt
wieczy weſele a radoſt
ne budu / Pakliſe ſtiem
chybiſs / chytt ſe czeho
chczeſs wſſeczkot ſmut
no bude / Neb zamuge
nemu a ſweho zleho
wiedomemu ſwiedom
mi nemuoz radoſtne
ho byti / acz ſe niekdy z
leho ſwiedomie czlowi
ek weſel przed lidmi v
kazie / wſſak wnitrz w
ſſeho ſe ſtrachuge czoz
ſe o peklu piſſe / Protoz
he maſſli dobreho ſwie
domie / wnitrzne ra
doſti negekay / Swiet
ſka radoſt muoz przy
giti / ale ſnad drziewe
nez ona przygde / ty o

degdess/ A bytt pak v
przyssla iak bezpegen
na swe mysli budess/ sa
meho tebe swiedka sly
sseti chgy/ A protoz mno
hem lepe a vzitegnie
gie gest/ poziwati dob
rze nynieyssieho gasu/
nezli wnadiegi budu
gieho gekati/ O mne prz
newiess dogekassli ge
ho gili mg/ Poziway
toho goz w swe mysli
mass k swemu dobre
mu/ obudugie se wie
gy nestaway/ nez potaid
gestli zet przygde/ aby
ge tez k dobremu obra
tati vmel/

Tato rzecz Petrarchy o ratora

Petrarcha o
rator v mo
di gednoho
mladencze kte
ryz przielis
styskal sobie ze zlecho
lozie narozen gest a
rzekl gest Tesknost ma
weliku ze pocztiwie na
rozen negssem Od po
wiedziel gemu mudrze
z Prawda a naywys
sie nepocztiwost gedina
gest totiz wmysli Gest
li ze tee imieti nebude
ss wsseczky twe wieczy
pocztiwe gsu pakli w
mysli nepocztiwy gsy
pocztiwe twe narodze

ne mnimz neme Neb
kto dobrze a pocztiwie
ziw gest dobrze a pocz
tiwie vmiera Ale kto
zle ziw gest by pak ne
wiem kto byl dobrze
narozen byti nemuoz
Neb czo platno gest sle
pemu zeby pieknu ge
stu kragel pomenudz
am gesty widi am kam
gde znamena Tez czo
komu platno dobrze na
rozenie budeli zly ziwot
Wolil bych sobie zle
narozenu byti abych
dobrze ziw byl nezli do
brze narozenu a zle
ziwu byti Zadna wiecz
hrziechu nenese ktera
bez wuole czlowieka

bywa| Ze gsy se w hrzie
chu narodil| to neme
twa wina| nez rodiczow
gest| czo tobie do toho·|
ty dobrze ziw bud| opra
wiss zle narozenie|
Gestli ze sam mass nepo
cztiweho gmiti nebu
dess| netbay zet otecz
y mati nesslechetni g
su| a toho hled| aby se
am po otczy| am po ma
terzy ne wrhl| Toto p
rawo przyrozene gest|
syn aby se swych ro
diczow bal| nez prawo
to neme| gsuli zli aby
gich wtom nassledo
wal| O krziessiech a
nepoczciwostech| Otczo
w y mater synowe·

mlgte / Ale skutky a
mrawy siniem se nesto
wnawayte / Nebo vtie
ssena chwala tobie bu
de / kdyz o tobie mluwi
ci budu / ze gsy lepssi
nezli rodiczowe twogi
Nassb zagiste radiegi
tomu byti / aby byl zle
ho otcze dobry syn / nez
li dobreho otcze zly syn /
Nebo wewsselikem ch
walem neb hanem /
to ma wedle sprawe
dlnosti wazeno byti /
czo komu wlastnieho
gest / Gestli ze czyzie mi
na nakom gest / nemoz
zadny tiem sprawed
liwie sstihan byti / Tez
chwala tomu nepriz

pada na geho osobu/
zo gsu gim zasluzili
przed bowie/ gestli ze
sam mą chwaly hod
neho ne vczini/ A pro
coz pomenadz gest v
hanba/ na gedneho
kazdeho vczinku zalezi/
Niz tobie k hanbie ne
me/ czim twa wuole
winna neme/ Am boho
we/ am lidee z toho tebe
trestati nebudu/ k ge
muz wuole twe neby
lo/ Nez k kteremuz sy
koliwiek czinem dob
rowolne przystupo
wal/ z toho se chystay
poget czinti/ tiem gichz
zadnu chytrosti nebu
des mocy oklamati/

Gestli ze otecz neb ma
ti proti rzadu tebe na
swiet zplodili/ om za
to budu od bywati/ ty
newinny gsu/ Neb kdy
by to sprawedlnost by
la nebe swrchmeho/ a
by zle° na rozenie syno
we mieli vczastnigi
byti/ Zadny by sebu bez
peczen nebyl/ Nebo zad
ny newie dobrymli czi
li zlym rzadem na swi
et wykrogil/ Neb omno
hych cztieme/ wyssich
y nizssich lidech/ kterzi
dobrym luozem chlu
bili se/ a proto mrzuti
pankharti byli/ Nechz
obecznich lidi zanechā
omckz plne kronyky

gsu / Wysoge vrozeny
ch dotknuti chczy / kterzy
wssiczkim rzadnie zplo
zene se byti domniewa
li / a o swych rodiczow
gtnosti mnoho mluwi
li y psali / Swiedek gest
Romulus / Swiedek y
Alcades lide wssemu s
wietu wzacni / Czo diem
o dwu znamenitych kra
lich / o Persowi mage
donskem / a o Jugurto
wi numidytskem kra
li / kterzz bratrzie swe
dobrze a rzadnie zplo
zene sami pankharti
od tez materze gsuce
wen z kralowstwie wy
hnali su / a sami pano
wanie obdrzali / Czo o

pict dieme o Alexandro
wi welikem / synu ale
neprawem krale ffili
pa magedonskeho / jake
ho ten lidze byl / Czo o
onom dobrem a sstiesse
tnem Cziesarzi / Augu
stowi / gehoz narozenie
mudrak wirgilius po
znaw / a od meho tay
me a pilne tazan gsa /
›› powiediel mu ze peka
›› rzow syn gest / Neczoz
hniewal se oto Augu
stus / ale welice geho
darowal a tak mu rze
kl / Jakymkoli zpuoso
bem na swietlo wywe
den sem / bohowe oto
sud te / Ctnost wsseczko
›› muoz / netolik o prawi

ste s tiem sewssem
obyczegi kterez gsy m
wygmenowal zena
zedssie gest nezli bie
la wrana Dosti gest
budeli mela toho po
lowicy do sebe Snad
gesstie mnoho po wie
diel sem Dosti gest k
prawemu manzelst
wi aby to dwe do se
be mela czo sy na po
sledy powiedziel totiz
aby byla wierna a
mila Ale przedczasem
se chlubiss gimz tobie
om prawili sam ge
sstie mi neweess po
czekay malo pobud
sin potom przygdess
a budess mi rozpra

mieti bielulis w rzanu
lapil gili zernu Snad
tobie gesstie negsu z
namy obyczegowe zen
ssti. Musys se vcziti a
chczess powiem zemu
Trpieti sluziti, wiezm
em byti, przately sobie
czatiti, same zeme se
libiti, swu wuoli pro
milost gegi powrzy
wedne y wnogy peg
liwu byti. O tyrde v
zeme a wysokym w
zumom ne obyczegna
sskola. Ginym v mne
mm poznessli se vczit
ne puogdulit po woli
muozess gich necha
ta Z toho to vczeme sa
ma smrt wyswobozu

ge Geſſtie wyſſe mlu
witi chczy Wſſech gi
nych vmiem czaſen na
byti muozeſs a wzdy
wiecze a wiecze vmie
ti Tomuto vczem nik
dy miſtrem nebudeſs
czim ſe mu wiecze vczi
ti budeſs wzdyt ho bu
de vbywati a hled by
napoſledy nedovkem
nezoſtal zie vczeſe za
mladu trpieti ſluziti
wieznem byti ze na
ſtara kolena nic toho
vmieti nebudeſs A s
trach ze toho miſtra
zdomu wyzieneſs a
w nenawiſti mieti bu
deſs od koho gſy ſe tiem
wieczem vczil Neb kto

83

ne vmie A nebo kto ne
wie go gest to trpieti
pogim sobie zenu tat
tie hned trpieliwosti
naugi Neb die mud
rzecz zadny lepssi mi
stre trpieliwosti neme
nez zena Protoz Sokra
tes rziekal Dogim se do
ma zak bych ziw byti
vmel na trhu mezi lid
mi Protoz mily mla
denecze nowy gsy vcze
dlnik gesstie mi ne
wiess o dobrotie neb
o zlosti toho mistra
kdyz w nekterie leto we
sskole pobudess ne wi
em budessli mi toho mi
stra chwaliti gili snad
hyzditi A muoze byti ze

mass zienu pieknu a
le tohott od sebe nema
nez od przyrozenie po
ptay se lepe na pozti
wost a na stud to dwie
od sebe muoz mieti ⁊
krasa wiecz przypad
na gest a muoz se wie
kem neb nemoczy zmie
niti Ale stud a pozti wo
st ty wieczy podstatne
gsu protoz ani wiek a
ni letha gim nemoz
gim przekaziti nemo
hu Nebo milugessli ze
nu swu pro krasu tai
diez gi w nenawisti mie
ti budess Malit mlo
wanie manzelske s
krasu minuti blazni
wie sy se wzemli Bla

zen to gest kto na jab
lon laskaw pro kwiet
a ne pro jablka Mno
hem blaznowie gsu s
kto na zenu ne pro stud
ale pro krasu Nebo ja
ko kwiet tudiez sprssi
tak wsselika krasa z
wlasstie zenska nemoz
dlubo trwati Znag
li pak to gim ze gsy so
bie piecknu zenu po
jal gyz sy ne pokognu
a nesnadnu kraginu
w zprawu przygal
bdi opatrudy mieg
sspeky Swelim nesna
dna tee wiecy sstraz
kteraz od mnohych za
dana bywa Czo wie
cze Swezim zrcadlo

nahledim se do meho
gsy li krasny a piekny
mneg na diegi ze od
zeny milowan budess
pakli sy sskaredy ne
mneg za zle zeme ne
budelit na tie laska ma
pomewadz by ty teez
ysmil kdy by ona pie
kna nebyla / Neb krasa
tielesna rownemu se
raduge nerowne a so
bie nepodobne za mne
ta a potupuge / Nicz
nemne czo by wiecze zē
sku mysl nadymalo
nez krasa tielesna / Stro
zumelit malo ze pro
tu milugess gi / otew
rzel gsy wssi pysse a
hrdosti dwerze / Gizt

se bude tobie na oko
przypraywowati att
by se zdala piekneg
ssie nez gest giz bude
sß imeti doma modlu
przyprawnu a nakla
dnu giz mkam nechod
mez nemyssl om prze
myssleg toliko D twr
da strazi Dlahodne
wiezeme we zlatych
putech sedieti neocho
tne rzeczi slyssetti Zak
mle widieme trpieti
Eg nuze nechwaliz
zadne gine przed m
ne okladay oczi sme
ahieg se kme ochotne
ziw bud yakz ona ch
ce Czo ona chwali
chwal czo hyzdi hyzd

Ne pan gegi ale sluze
bnik. Tott tie potka od
twe zeny gestli ze gest
piekniey?ssie nezli ty.
palli gste sobie w kra
se wowm gekayz vsta
wizne walky. w ktorez
switeczyssli sstiastwy
budess. By gine nesna
ze mezy mnim nebylo.
Tehdy mezy poczciwo
sti a krasu wzdygky o
tewrzena walka gest.
A bez boge rzecdke wy
gitie. Dosti unerme
Satyracius powiediel.
Czim wietssie krasa i
tiem menssie poczti
wost. Kdo ty wiezy do
statecznie wypisse ne
bo wymluwi. Ja tobie

wiedome sobie wie
gy wyprawugi ty /
pak kdyz se wte sskole
po ygiss / nawratiese
budess im nowymy pra
witi / Ayme widim ze
pospiechass k sladke
mu gedu / do zlateho
zalarze do libe sluzby /

Opiet tehoz muzie wy
brame /

Po nemnohē
času přy
ssel tyz mla
denec kte
muz mudr
gy / y srozumiew mu
drcec zeby smuten byl
a welmi se zmienil y

weze gemu. Praw mi
o tom wzem ktere w
manzelskem stawu by
wa neb prawo gest z
kussenemu wiezziti.
O tiezkosti tweho wze
me neme mi potrzebie
prawiti twarz twa
a zpuosob obliczege
tweho v kazuge a do
statecznij swiedkowe
gsu tweho wzeme.
A wmcem tweho tra
peme toliko se naprzi
kzmy ptam neb k ged
nostaynym ranam
rozliczny mi przyczina
mi przychazienny. Od
powiedel mladencz.
Smuten gsem a me
ho smutku przyczina

gina neme nez smrt
zeny me / promz mno
ho slz wylil sem / we
ze mudrzecz / O przew
raczeny opak rozume /
A nemudry clowiecze
na swadbie skakati / a
na pohrzebu plakati /
Ne wiessli ze sy giz s
witiezil / nad nepodo
bnym bogem / giz gsy
z dluheho oblezenie
wyswobozen / giz gsy
z burziweho morzek
brzehu przyplul / giz
sy z zalarze wypussti
en / y procz tehdy pla
czess / procz sobie styss
tiess / swemu dobrze
mu zawistiwy clo
wieczze / kto mu mla

deneg wecze/ Newie
ssli ale wiez/ ze sobie
darmo nestwssti/ Neb
dobra zena vmrzela
mi/ Od powiedel mu
drzecz/ Gest ten obyczey
aby muzie o swych ze
nach tak mluwili/ by
pak tomu od porneho
mietzo znali/ Ale ya
tobie prawim/ ag z
nam ze dobra manzel
ka/ a neb owssem dob
ra zena/ rziedke a di
wne zwierze gest/ na
zemi/ Wssak protak
gaste twe myssli ne v
pokogeme/ nechtiel
bych tebe pykati/ byt
pak y takowa iakoz
prawiss zena vmrze

la Nechcy tebe tiem
obyczegem tiessiti k
terymz sem nekdy gi
ne tiessil takto Aniez
potiessieme wnadie
gi Jemzelat dobra
manzelka Gestli ziet
se tak sama od sebe zda
rzila nepustiecz od na
diege mnozes gestie
na takowu tiessiti Pa
kli gest poprwe byla
zla aty teprwu gi do
bru vczinil Nepochy
bug o swem vmenim
ziet gestie ze zle dobru
vdielass Ale tobiett
tak neradim a czo na
mne gest nechtielby
ch aby mnezy nebez
pezne podruhe poku

ssel bogim se zetby se
nezdarzilo strachugi
se aczby vmnieme nepo
thybilo Neb spiesse
zla zena sto sobie po
dobnych nagde nezli
gednu dobra zena A
protoz kto mnel zlu ze
nu bog se takowe a kto
dobru nenadieg se po
dobne Opiet mladene
g Pokudz ia rozumme
ti sem mohl ona gest
dobra byla Mudrzeg
A protozt se welmi ra
dowati ze dobra zena
od tebe ssla na ono gi
ne swietlo By byla de
le ziwa nemiess trwa
laliby wte dobrotie
Nebo gesstiet se to mno

zie spiesse trefiti. Aby
dobru zenu miel. ale
potom trwaliwu az
do smrti przewelim-
ziedko nalezness. Czi
lis negetl czo onen p
rawi kteryz w oblacz
ech swu zenu nosyl vir
gilius. Swatkawe a
promienime zwierze
wzdyczky gest zena. A
neb snad mlad gsy a
malo sy z zenu pobyl.
y nedobrze gsy wyss
pchowal zenske mra
wy. Mnoho gsme cz
nostnych a poczawy
ch mladicz znali. kte
rez potom k starosti s
milne a chlipne ba
by byli. Zagiste ohen

ten smyslny zadrzal yz
mladosti/ kdyz se wyberze
do kosti wieku vzrale
ho a dosspieleho/ iako
ohen w drziewie su
chem mocznegi a syl
negi horzi/ a s wietssi
na sylnu toho mnoha
z kussenie mame/ oczi
te y z starych pisem/
Ale ze tobie to nebezpe
czenstwie giz smrt od
gala/ mass czym wesel
byti/ ze tak dobrzu tho
warzissku/ wmezenu
zlem nepodezrzelu/ z
swcho luona przed se
bu/ k bohom poslal sy/
mladencze/ przieliss
obtiezugess staw ma
zelsky/ Mudrcz/ Tak

se zda tobie / y snad gi
nym komuz sswa pssota
lahodna gest / Slyssal
sem ze rzieckagi / Man
zelstwie ssamegi ty /
kterziz su manzelstwie
nikdy neokusyli / Nebrz
y zaprzislowie sobie
to wzali / Ten zenu we
li biti kto zeny nema /
Ja se tomu protiwim /
y wssiekem kto semnu
rozumniegi / Zie od zad
nych lidi wietssiecho
hanieme stawu man
zelskeho neslyssal sem /
nez od tiech kterymz
su se zeny nepodarzy
ly / A pak wssiekem s
kymz sem o tu wiecz
mluwil / gimz se gtno

stny ziwot libi wiecze
chwiale samotny ziwot
nezli sa modruhy Ne
wie ozem prawiti ktoz
mrawow pokolenie
zenskeho swiedom ne
ne rzecmi gegich a
ni slzami zadny se ne
zprawi Ouidius mis
tr a wyhledawacz fal
ssiuow a pokrytstwie
zenskeho tak powiedi
el kdyz zena boguge
tak boguge iako by ne
chtiela przemoczy wez
mi sobie ta slowa go
tem mem Ouidius
Opiet prawi takto
ze kazda zena przed
muzem swym rzeme
slnie vmie plakati a

kdy koli chcze ze to wz
dyczky pohotowie ma/
A do powieda dale / ze
placz zensky tagna z
broge grzich gest / prwa
s prostwym muzom /
Kdyzt zena bez hodne
przyczyny nay wiecze
placze / tehdy gi nay
men wierz / Nebt su o
czi na to sobie wy vczi
ly / aby kdy chtie koli
plakaly / Satyrnius o
piet pisse rzka / Wssecz
ko tobie bud po dezrze
le / czemuz se przielissk
zena protiwi / a go
nad obyczeg hyzdi / Ne
bo toho wsseho tayna
milowanie gest / czoz
na oko koli wnenam

sti ma kdyz ona gedi
nu muze pod wede gy
ma wssem swym na
strogom swobodu Swa
zy opiet tu rzecz kam
se chyli a podiwiss se
gestli zes b rozumiel
welike chytrosti gich
yatt tobie wykladati
nebudu Wykladu to
ho na zenach ptay se
tytt tobie o tom meczo
powiedie Ag wsseliky
pod wod a wsselike ok
lamanie na glowie
ka z dowierzenie przy
chazie naywiecze w
ssak na muzie zklama
nie zenske przypada
kdyz gim wsseho prie
liss wierzie Swola

Poeta a wssim srdcem
krzyczi rzka / O v krut
ne pokolenie / amz w
ierne gmeno zena / S
kdyz naywiernieyssi
vmysl ma / mez staley
ssie neme nez iako list
przed wietrem / Nemet
gemu wierzita / nemet
se nagem zastawita.
O wyborni muzie / Bud
wam to snessytedlne
gi / aby was ginag ne
zli do wiernosti wassi
podwodili / Mrzke a
nemuzske oklamanie
kterez pod odiewem
wiery diege se / kadie
gi chutnie newierz /
atby potom podwedu
cy tebe / twe wierze

nasmala se/ Zlo mysl
ne zeme welika khrzie
chu wiera muzowa/
Gestli zet se stud o po
wrhugy khrzessem na
chyli/ giz ge tiezka co
prospieges/ Puog de
sli kme gedmenni d
werzmi trestame/ o nat
cogimi vtieze/ A napo
sledy sam krziw zuos
tanes/ Ne nadarmo
Arystotyles toho mu
ze ktery zezle zemi do
bru chtiel vdielati/ p
rzyrownal ktomu kte
ry chtiel ge cyhly ger
wenost smyti aby bie
la byla/ Ano zpiet by
mu gmi gi wiecze my
ges/ tiem czerwenie

ſſie gest / Tak zla zena /
trestanim pieknym le
pſſie nebude / lecz stra
them / Nebo kdyz se wm
wuole zapali / tiezka
wiecz gi hasyti / a skro
ro nepodobna / lecz sam
buoh rziku przycim.
Neb takowa a tak we
lika gest zapalu zen
skeho prudkost / Ze na
darmo gi zastawugi
castokrat bratrzie / na
darmo rodicowe / na
darmo y sam muz pra
cy naklada / Ne wstupi
li w to sama ctnost / w
ſſech prace zmarzena
bude / Muze mladence
giz sem tobie powie
diel / co o zenach skrze

zkussenie/ smyslim/ ty
pak iaku sy zenu ymiel/
sam na swe mysli roz
waz/ Nezadam aby mi
zgewnie prawil/ toli
ko kdyz zenu gmenu
gess/ netrzeba wiecz/
iako by mi wssecko po
wiediel/ dosti maly roz
diel mezy nimi mam/
rozumieg wprzyro
zeni/ a w nachylnoste
ch/ Cznost iakoz sem
powiediel/ wssecko o
prawiti muoz/ z nay
horssieho naylepssie
ho vdielati/ Ale snad
bych nesprawedliwy
sudcze byl/ abych wsse
cku rownu na wasse
zeny v rozkl/ pomienu

dzwy muzie a wzla
ſtie mladi iako ty i
mnohokrat z dobrych
zen (iaz rzedke gsu) z
lee dielate Neb mno
zy gsu na ziemy zalo
waly zie gim od nich
wiera manzelska ru
ſsena bywa a no om
sam prwe gi pogali
russil A zienam czes
ti o tewrzeli a przyga
mu dali aby se gim i
tymz odplaczely Neb
to neme v prziema o
prawedlnost chtieti
na zeme to imeti ge
hoz sam nezachowa
wass Chczess slyssety
nebeskych hwiczhmich
bohow sprawedlnost

wsseliky manzelz we
tedlywym przykladem
ma byti manzelge a
by ona nageho wieru
hlediecy nikoli nesme
la newiery vkazati gi
nak neyneg modlewssie
mu pokolem zazle ge
stli ze se zdrzeti nemoz
pomiewadz ty sol meg
ssieho przyrozenie ne
wzeliwy poznawam
by mast mnohym ze
nam przyema a zeloz
stwie bywali gsu gich
wlastni muzowe ne
prawi a nebrz winni
trestatelee gsu prowi
menie zenskeho gestli
ze gich zeny tymz hrzie
chem ge samy winny

byta znagi / Drog od ze
ny czystoty chcess / po
mewadz sam neczysty
gsy / gedine ze przewra
czene przyrozeme ma
ss / tolko od manzelky
zadagie / czeho sam nepl
niss / Na manzelcze v
hledass / kdy by sam pro
ti mysli twe oko pusti
la / a hned gi wypadcz
rzem mass / Ale ona by
skutek twuoy widie
la / vgimi se newerdug /
A nediem by se nehme
wala ale mlegi / To nay
horsse muzie czo sebe
magi / ze sobie wiecze
slusseti domnie wagi se
nezli zenam / aco by pa
m a ne towarzyssie w

manzelstwi byli gessto
daleky rozdiel gest pan
stwie a manzelstwie
Newiez tomu wedle
bozskeho prawa aby
tobie wiecze slusselo
nezli zeme Am se wed
le tehoz prawa domme
way aby tobie wiecze
manzelka powinna by
la nezli ty gi Rownatt
gest powinnost row
na ma byti milost ro
wna y wiera manzel
ska Nezastawamt tu
to rzeczi zen Ale muze
trestzy a wietssi wi
nu name wzkladam
nezli na zenu Neb kdyz
hlawny nedbuziwa gest
kterak chczess aby tie

lo zdrawe bylo / Pro v
warowanie mizkosti
gyzolozstwa manzel
stwie nalezeno gest /
aby to tomu lekarzst
wie bylo / Ale od wab
muziow lekarzstwie
obraczuge se w ged /
a od tud pochazie w
ssecho zlecho poczatek / od
kud se nadallo przygi
ti lekarzstwie / Wlast
nie wiecz zenie ma by
ti stud / A muzi opatr
nost a stalost / Ztratili
muz stalost a wazno
st / protoz zenie zasle ma
ze ztratila stud / Nemo
zies gie sprawedli
wie z nepoczatnosti ka
rati / lecz sam prwe po

ztiwy budess / Nezaday
tolko na manzelge ge
hoz sam trpieti nemo
zess / Gizt sem powie
dzel zet mg wieg ne
slusse nez iako gi / Do
mniewassli se zet by
wietsse swoboda na
tebe slussela nezli na
zenu / negsy prawy
manzel / y owssem pl
megissi a mogmegissi
swobodu mass / nade
wssemi wiegmi swy
mi y manzelky swe /
Ale gdoz se skutkow ma
zelskych dotyge / tu to
bie y gi gednostayna
swoboda / y neswobo
da gest / Co manzelge
przy tee wiegy neslu

ſſie y tobie neſluſſie
A czo tobie neſluſſie
gi y owſſem zzadny
plod twoy nikoli bytti
nemuoz bytt ſe pak y
manzelka zachowala
geſtli ze ſam wieru
manzelſku przeſtupil
ſy Pomewadz duo
wod rodu a z plozenie
dobrzeho naprzed od
otcze ſe berze potom
od materze y geſtli
ze gſy ty w tom czaſu
czo vczinil proti man
zelſtwi ktereak dieti
twogi zzadneho z plo
zenie duowod mieti
budu pomewadz hla
wa duowodu poſſkwr
nila ſe geſt Snad oby

czegem swieta biehle
ho z prawugess se / ale
neprzydet nato / kdyz
tacem poczet zmanzelst
twie czmita budess / kte
ryz za gednostayny
hrziech / o bogiemu po
hlawi rowynu pomstu
dawati budu / Rozlicz
nych kragin rozliczni
obyczegowe gsu / W nie
kterych zemiech / nie kte
ri wiecz poczitawa ge
st / A tacz wginych kra
ginach nepoczitawa / to
obyczegem lidi przy
sslo gest / Ale czo samo
w sobie hrziech zawie
ra / Buoh na obyczegy se
neobzirati / Nez zawdy
wssecho swieta cznosti

y neprawosti sudita bu
de / Protoz ne vtiekay
se k prawom wassim /
to vtogistie ne toliko
przed bohy / ale wgine
kragine tobie by pad
lo / Podezrzela su wsse
cky wasse prawa / prog /
Neb su gie muzie skla
dali / a vstanowili / A
mnoho sobie wolnich od
pustili / zehoz rozum a
m ctnost zadnemu
ne odpustie / Bysste se
byli nazeny ohledli /
nikdy bysste proti nim
tak twrdych praw ne
zamysleli / Prog wa
ssi prawnicy zady
Amazonske hamegi /
proto / ze bez wuotemu

zow/ prawa sobie kriwe
mu lepſſiemu vklada
gi/ a wſſickni muzie
po nich giti muſie/ Tez
proc waſſe zeny zako
nom naſſim/ ag nezew
me ale taymie protiwie
ſe/ ſnad proto/ ze ſte ta
ke gie bez wiedomne-
gich ſmyſſleli/ Ale ma
tobie mladenge geſt
radu/ aby zanaſſwy-
ſſie prawo miel rozū
a ctnoſt/ Tiem dwym
budeſſli ſe zprawowa
ta/ nikdy ani proti bo
huom/ ani proti pra
wuom neugimſſ/ J
Pakli ſamych ſwych
praw poſluchati bu
deſſ/ na ctnoſt a ne

rozum neohleday se
mnohokrat vgimiss p
roti tiem swrchnim
ssudziem kterziz wssec
ka wasse prawa a vs
tanowenie sprawed
liwym rozsudkem po
tupie

Gesstie tehoz Mudrcze
smysl .

Wyslyssew ty
to rzeczi m
ladenecz od
ssel gest od
mudrcze s
muten rozgimage
go gmina ma po nem
nohem gasu zamys
lil se gest podruhe ze
mu y ssel opiet ktemuz

mudrczy A prosyl ge
ho za radu mali po dru
he swadbu slawiti I
Rzekl gemu mudrczeg
Kohoz gedna zena ne
ztrestala hoden gest a
by gich wiecze imiel
prog se druhe swadby
zachtielo Zagiste by
prawie rozumiel czo
gest zena a czo o nij sla
wym a welicy muzie
pissi, netussim by byl
v prwym swadbu sla
wil Ale po niewadz
prwym zehu negsy o
kogen pogmi sobie
druhu pakli ti ani tebe
ta nezkaze pogmi trze
ta Przedkowe nassi d
ruhe oziemenie wel

im hyzdili / o boziemu
poslawi / wssak proto
do pusstieli / a czem o ze
mennym tu osobu zna
menali / A gisty duo
wod imeli na nie / we
likeho nezdrzeme / neb
gaste ziewy muziom /
A gasti muzowe zena
welike nezdrzeliwo
sti a chlipnosti / zeym
swiedkowe gsu / Ale
daleko wiecze to swie
degzawie muzom przy
leczi nezli zenam / neb
mensie hanba gest
zenie podruhe / w staw
manzelsky wstupiti
nezli muzi / Nebo wsse
lika zena wiecsie d
luzmcze gest studu za

chowati nezli muz
pro przyczinu mdley
ssého wieku Ale w
sseliky muz powinnie
gssi gest stalost my
sli zachowati nezli ze
na kdyby sobie woz
wzal pilnie na swe
mysli stare kroniky
a gista przedkuow na
ssich pysma czo gest pot
kawsso podruhe z ze
mie od czech zen nez
piewal by wesele pie
snie bohu swadebnie
mu ani by gemu zele
neho wienize obieto
wal Neczhzy cebe p
rzielist od vmyslu
przedsse wzateho od
kazowati mam zato

Ze prwni rzecz pomin
ſta/ agt geſt wnobecz
mluwena/ Proto poh
led na zemy wieku na
ſſeho/ zet doſti przykla
dow geſt/ kterzy by tie
mieli od zenitby zaſtau
ſſiti/ Ja ny niegſſich do
tykati nechczy/ abych
niektereho z nameho
ne vrazil/ Neb zabcz-
pecznegſſi wiecz ma/
dawno zemrzele mrſ
kati/ nezli ziwe zpom
nati/ Ohlednu ſe na
prwnie wieky/ aty aſ
pon tiem nezdarzilit
ſe zena/ v myſſe ſwoy
a ſrdcze tieſſ/ Zpomen
na rozprawku Artu
ra/ Zpomen na Olim

pradu zenu ffilipa kra
le magedonskeho/ Na
Cleopatru zenu krale
ptolomea/ Na Clitem
nestru zenu krale A
gamennona/ Na Ele
nu zenu Menelaowu/
Na pasyphe Minoo
wu/ Na fedru Theo
seowy/ A na wozligne
gine kralowny/ spro
tot wysoke rody wy
gitam/ aby name khle
dic/ wietssie potiesse
me mieti mohl/ neb
co se gest tiem kralom/
od wlastnich zen dalo/
kdyz to przed se wez
mess/ pomenwadz mi
ssteho rodu gsy/ snaze
siu przyhodu trpie/

ti budesſ / Neb weliky
ch lidi przyhodami /
mussi welike swietloz
lecho polehzenie mie
wagi / Mladenec / Ge
sstie im od pusst ged
ne wiecy se optati /
Mudrzec / Ptag zot
rozumnem powiem t
otewrzeme / Mlade
nec / Bog im se bych
sobie zeny neplodne
nepojal / Mudrzec /
Mlec ai wuoli / Gest
li ze pak przes wuoli
twu przyhodi se tiem
ne wiau wss przywze
me / Nebt sem prwe
powiediel / Ze zadne
mu ma k hrziechu ne
mekgemuz wuole /

ne przida / Ale gistie /
neplodnosti se nelekay /
Neb ta gest nezbedne
mu manzelstwi / weli
ka przyczina pokory /
Pomiewadz plod las
ky a mylosti manzel
ske dokonane gest / Ze
na kteraz plodu ne
mewa daleko podda
megssie muzi gest ne
zli kteraz dieti ma / Neb
ta gij budeli malo ne
smyslna / ze tobie die
dice rodi / ne jmu by
zemu byla ale panu /
A tak gegie rozeme
rowy gi v czim ze g
ned bude chtieti aby
wiecze cztena a waze
na byla / od muze / nez

prwe / A protoz y ty wie
dze czy musyss trpieti
kdyz poczne wadili ne
zli prwe / przitom ch
gessli gedno tagem
stwie slyssieti / Ag me
me pogestnie gest sly
ss / Chytre zemie prw
me porozemie / k czyzo
lozstwi nastroge przy
prawuge / Tomu aby
gruntowne czi pow
zumel / przywedlit
przyklad bez gmena
wmienij / ohledass p
ro powiedienа / na po
wiedi tagemstwie /
Czasu nassieho byl sla
wny muz w Atenach
mylosti y krasu oz
dobeny / ten poyal so

bie druhu zenu sobie
temnerz wewssem to
wnu a podobnu ale
nedobrotye podezrzelu
Sai mel gest syna
gednoho krasneho y
przyhodilo se gasu y
gednoho ze to dietie
chowala na ruku ma
ti geho y s patrzila chy
tra zena ze muz gegi
hledie na to dietie mel
im zdychal a smuten
byl y otazala se geho
prog by tak srdeczme
zdychal a s mutek na
sobie dal znati Od po
wiedziel on Chtiel by
ch polowicy statku
sweho dati abych tiem
tak gist byl ze toto

gest syn mioy / iako ty
zista sye / ze twe dziecie
gest / A tomu ona mo
ze neleczssi / am twarzi
promieniwssi wecze /
nemet potrzebie za
tato wiecz tak wel
kego dani dati / Tat me
me weźmi / a natom
ogem se mne ptass / gy
sta a bezpeczna tebe v
czinim / On zawolaw
komuz dobrze wiezil /
slibil zacz bude pro sy
ta ze gie dati chcze / Je
na wzawssi na ruce
dziecie rzekla k muzi o
nemu / Zato mam ze
otom ne pochybuges /
ze tento pacholik gest
dziecie me / wlastne /

Potwrdil muz toho ze
tak geſt / Ona z taliſſi ru
ku podala gemu pacho
liku rzkuci / Pomewa
dz znaſs ze toto dietie
me wlaſtnie geſt / Ted
ia ſwu wlaſtni wiec
tobie mogme dawam /
Giz bez pochybenie wie
dieti budeſs zet geſt t-
wuoy / pomewadz ſem
gey dala / Tu wiec wy
ſlyſſaw on / ſe wſſemi
kterzi przitom byli /
chytroſti zenſke za ſm
aw ſeſe / oſudili gſu
gi zaprawe / a muz k
niw zuoſtati muſyl /
Tak ty mladenge ne-
welim ſe oto ſtaray /
zet by ſe neplodna ze

Yna proti wuoli twe z
darzila / Neme slamow
a pod wedenim od me tr
pieti budess / memet se
bude protiwiti / memet
se bude wyssiti / Neb w
sse wyssie zenske po
kory a poddanosti / nu
citel prwni gest nep
lodnost / a zase wyss
ke mysli podmetitel
gest porozenie /

Toto z kniehi Platona
wybrano gest s przidaw
kem rozumu Petrarchy
a Juuenalisse

Nebudess m
kdy kwapen
k pomstie ge
sli ze nato
myslita bu

de sß/ ze tolikez nad te
bu mocy ma pan t
woy/ yako ty nad slu
zebnikem/ y nay wy
ssi pan/ gestli ze na s
prawedlnost sudu
bozskeho mysliti bude/
nebude smieti nay
menssiemu krziwdy
v ginici/ Neb teez nad
sebu pana ma/ yako
on gime pod sebu/ Neb
nepodobnu sprawedl
nosti bohowe rozdie
liliby wiecy smiets
ke/ kdy by nad krziwda
mi zlostnie mzssim/ od
wyssich v ginenym mi/
ne mstili a ge przeh
ledali/ Sprawedliwie
by bylo reptanie lidi

106

meme rozumnych a
prostie nesmyslnych
genz bohatym wymu
dawagi ze negsu tak
bohati a tak slowut
ni iako gim a ze mno
he krziwdy posmie
chy a trapeme rozli
czna od panow trpie
ti musie kdy by to tak
bylo aby v kratcem kom
wuole gegich tak bez
pomsty progiti me
la. Ale wybornij bo
howe gsu a naywiet
ssi milowniczy spra
wedlnosti mezi zle v
czimeneho aneb krzi
wie sluzeneho nepro
minu zadnemu nay
menssiemu ani nay

wyssiemu Ale prod
sewame od tagh a wa
hame pomsty o krut
nikuom bezpecznost
gim iakoby nikda po
ssieno byti nemohlo
goz se hned nepoms
ti Seneca prawi Nig
se sstiastiwy glowiege
sstiestim swym nech
lub negsy od nesstie
stie wymat ale da
nost przyrozie Podie
lalit wshy nymecz
me sstiestie pod tebu
y nad tebu welike ne
sstiestie tebe geka A
dluho sstiastnemu
welmi delssie nesstie
stie przygde protoz
ziadny na sstiestie ne

zpolehay / nenechat
ono obyzerow ſwy
ch a zemeſſ / pod wrt
net ſe aż newieſs ku
dy / Zadnehot ſſtieſtie
nemuoz oklamati /
nez toho ktoz ſe name
v bezpeczi / Swelika py
ſtraha / padu / wy ſoko
ne wſtupowati A pa
kli wſtupyſs mudrze
ſedieti / a ſebe nepla
ſſta / ſe w ſſem dobro
ta wyſt imeti / Neb bu
deſſ li ode w ſſech mie
ti dobrowolnoſt / byt
tie v neſſtieſtie ſtra
ti chtielo / ne vpadne
ſs / A by pak v vpade
ne vrazyſs ſe / Neb ſa
ma dobrowolnoſt /

mekke miesto gim k
vpadem / Twrdi my
se a proti wssem z
pycha / o gseluge a t
wrdy wsselike mie
sto / kudy by twoy pad
byti mohl / a dowodi
czastokrat toho / zie z
maleho padu / weliky
vraz wzati byti / Kohoz
k sobie dobrowolnosti
ne naklonijss / ne nadi
ey se aby gey vkrutē
stwijm neb strachem
naklonil / Y vkrutenst
wie ziadneho w po
kogi neprowodilo do
hrobu / iakoz o tom s
prawi Juuenalis / zie
zadny vkrutnik / s to
hoto swieta / suchu s

smrti a bez vrazu nep
rzychazie na onen s
wiet Ale powiedieno
gest prwe zie bohowe
nay wyssi z prawge
swieta rzad miety we
wssech stworzenych
wieczech chtie y dopu
sstiegi mnohokrat na
lidi zpurne a na ty ge
sto zadne milosti wo
sti neznagi aby pan
v krutnik nad nimi pa
nowal a ten aby ges
trachu naucil pome
wadz prwe milostiwo
sti znati nechtieli A
sprawedliwy nalez
gest ktoz milowati ne
mine aby vczen byl
bati se a stiassti a kto

milowanim nerozumne
aby strassidlo gemu
nenawisti powiesse
no bylo / Nebo swewol
nikom nic horssieho
nemene / nez swoboda / S
swewolnym kdyz se zad
neho nebogi / blizek ge
st padu / Okrutenst
wie ag protiwne ge
st przyrozeni / wssak
nassich blaznowy / a na
ty kteryz wedle przy
rozenie ziwi negsu / po
trzebne y vzitecne
gest / Neb zadny pan
tak zly neme / aby lid
bez rozumu a bez baz
ne czesstie horssi ne
byl / Protoz tak to przi
rozenie zrziedilo / aby

vkrutneho pana lide
ſe bali / a pan y krutny
zaſe lidu / a tak opaky
tym ſtrachem / obapol
me ſe mučie / toliko to
mezy nimi rozdiel gi
m / ze bazen lidu zgew
na geſt / ale ſtrach pa
na vkrutneho geſt tay
ny / ale ma menſſi / a
zo platno zgewnu
neb taynu ranu me
ti / ma meme nebo li
boleſt pod zlatohla
wem / yako pod ſuknem

Tato Rzeč od Pitagory byti prawi ſe

Gednoho le
ta mor we
liky biesse
tenmerz po
wssech kra
ginach sw
ieta prowz naporzad
lide iako zmamem by
li smrti strachugicz se
Toho czasu geden boha
ty sslechtitz vgel przed
morem na gednu wel
im weliku pausst ch
tie tam morowe rany
vkryti se Na te paussti
bydlil geden znamem
y mudrzecz ne aby przed
morem tam vtekl ale
mnoho let prwe przed
tiem morem samotny
ziwot sobie oblibiw tu

paussti osedl gest / D
niemz kdyz tien mla
dy Mechtig s swym
sluzebniky zwiediel
ssel gest k niemu na
rozmluwenie / A wssed
do geho obydle rzeze
gemu / Zdraw bud mu
dry czlowiecze / Rzekl
gemu mudrcza / proc
mie mudrym nazie
wass / ponewadz nik
dy mne newidiel mu
drze ziwu byti / gam kdy
gsy slyssal mudrzie
mluwiti / kudy mne
pak tiem tytulem na
ziewass / Rzeze on /
Tak sem slyssal od lidy
kdy sem na tuto paussti
giti chtiel / zeby mieya

by czlowiek mudry zde
samotny ziwot wedl,
y po osobie domniewam
se zeby ty ten czlowiek
byl, Rzecze mudrzecz,
Czo muoz slepy o bar
wach rozsuzowati, A
neb hluchy o lahodne
zpiewani, tak malo lid
muoz o mudrosti mlu
witi, Nuz se na nich ne
doptass mudrzeho, nez
chytrzeho opatrneho
a rozssafneho, toho do
sti v nich naleznes,
Neb oni to za mudrost
magi, a nz wiedie go
by za mudrost mieli,
kdy by toho nemieli,
po osobie take nedop
tass se mudrzeho, neb

mnoho krat pod mu
dru osobu blaznowy
rozum nalezase ale
rziedko pod blazno
wu osobu mudry pro
toz chcessli mudrost
stihati stihayz gi w
rzeczech wysokych a
prawdy plnych Wsse
chny dal sy im pau
geme znati mudre
ho powiessli im k me
o tazge rzecz przyge
mnu gyz ia tebe sam
od sebe za mudreho
mieti budu Mudrze
cz Gestli zeb nato sem
na tuto paust przy
ssel aby mudrost sly
ssal dosti diwna wiecz
gest neb wy nemnite

by kde mudrost bydli
la nez wmiestech / a
neb na hradiech / Ala
deneg / Ag netaiem y my
slem sem przigezd mu
oy gest / wssak proto
y przipadem mudro
st slyssieti hodna wieg
gest / Mudrzeg / pome
nudz gesta twa sem
nepro mudrost gest /
powiez mi naypirwe
przyg mu przichodu
tweho / Mezemu mla
dy sstiechtag / Metla mo
wina tresse wssechky
kraginy smecta / a ta
prawu tesknosti a s
trachem musyl sem
na tuto paust postu
piti / Mudrzeg / kozu

miem tepruw / zie pro
strach a bazen smrti
v tiele sy sem / Wiege
giemu / Dobrze prawi
ss / Nebot se nagwiecie
wielmi smrti bogim /
A nemohu od zadne
ho praweho potiesse
nie przygieti / A Jud
rzeg / Bogiss se vmrzie
ti / proto snad ze tomu
rozumiess / zie smrt
mam / rozkoss / krasu / z
bozie / y wssecky wie
cy odeymie / Ale by
byl tehdaz tomu ro
zumiel / kdyz sy se w
cielitti miel / co zam
zugess / a kam gdess /
Zato mam ze by se byl
wiecze / narozenie stra

ho a ziwota strassil
nezli se nyme smrti
strassiss. A zase kdyby
tomu prawie rozu
mel, nag tobie zna
smrt wygiti, mkdy
by se gie nelekal, nez
zekal by gie tak rad
iako toho, ktoby tebe
mel z tiezkeho wiezē
nie wywesti. Poca
tek ziwota gest zaw
dyek smrti. Postupe
k ziwota gest biek
k smrti. Konecz ziwo
ta gest smrt. Protoz
gehoz se nyme bogi
ss, snad by gi nežad
toho zbyl, nag gisy za
wdawek wzal, newed
by tam do biehl, kamz

sy od sweho narozenie
brzeczi pogal strachu
gest se tyle nerozum
ny glowiege zdalis
nesslychal netoliko od
mudrzeyssich ale y od
sprostych lidu ze czo
narozeno gest vmrzie
ti musy a czo vmrze
narozeno bylo Smrti
se bogisse smrtedlne z
wiecze lidske przyro
zenie dwie wieczy spo
gugi totiz rozum a
smrt a protu wiecz li
de slowu zwierzata
rozumna a smrtedlna
Rozum ten k dussi przi
lezi ale smrt k tielu
Nez wam przeco smrti
strach gim nedosstost

prawneho rozumu / by
ſſte rozumneli czo gſte /
nikdy byſſte przed ſmr
ti ne vtiekali / Nemate
ſe nikdy toho ſtracho
wati / czo na nas z po
trzeby przyrozenie ma
przygiti / Neb kto ſe p
rzyrozenych wieczi bo
gi / ten ſe ſameho przy
rozenie bogi / A neb ge
wnenawiſti ma / wſſak
ten wlaſtni obyczey ge
ſt ſtrachu / ze ten ktoz
koho ſe bogi wnenawi
ſti gey ma / Mladenecz
Netoliko ſmrti / ale y g
mena gegieho bogim
ſe / W nas mudrczow /
ſmrt zalehku wiecz po
klada ſe / ale v nas me

me mudrych za nay-
tiezssi wiec dommie-
wa se / Mudrzec dobrze
prawiss / ze dommiewa
se smrt nay wietssie z
le v nas byti / Neb ze
muz nerozumiete / mu
sy te se toho dommiewa
ti / Ze nas wiedieme
vzkussieme toho gest /
ze smrt zla wiec neme
Snad sy o smrti stiem
mluwiewal / kterzy su
se tak mnoho / nebo w-
iecze se giebali nezli ty
ystrassili tebe / ze biezyss
a nemiess przed czym /
Pogkay rozmluw s
tiem / kterzy smele p
roti smrti stogie / od
mch metzo staleho a

rozumneho / otom przed
gimz v tiekass vslyssi
ss / Nerad se s zagne
gem o smelosti / ne
rad se s gelenem o s
tatecznosti / tiecht wi
ecz popuditi / Selwem
metzo otiech wnegech
po mluw / Czo tobie li
de bohata a rozkossim
o smrti radu dati ma
gi / gnez se sam bogie /
A iako nawczaha nam
zpominagi / Neb to
wiedie nay moczney
ssi ludee / ze zadna wie
cz pod nebem / spiesse
gich ne obluppi zew
ssecho gegich czo o m
za dobre magi / nez sa
ma smrt / Nic gich s-

piess z slawy a zczti y
z chwaly ne wywlecze
iako smrt / Ty chczess li
rytierzsky proti smrti
stati / opraw sie ziwot /
bud dobrze ziw / tot to
bie da srdcze proti my
tot tebe vczini ne pohn
nuteho / Mladencze po
wolugi pomekud tiem
wieczem / nez proto wz
dy smrt na strachu ma
Mudrzecz / Gest to lidē
nedosslecho rozumu o
sowczev / ze czehoz za mla
di przywyknu se bati
toho se bogie y w zmu
zilosti / Nez kdez prawy
rozum / strach tiech w
ieczy wen zapudi / Neb
przy mnohych wieczech

a wzlasstie przy smrti/
mnoho gest toho/ ze sa
mo domnieme a gme
no strach na lidi y wo
di/ ano sama w sobie w-
iecz bezpeczna gest/ ano
ho se zda przy smrti nes
nadneho a hrozneho/
ale kdyz k tomu przygde/
snadnie a bez strachu s
neseno bude/ Nebo ti kto
was smrti strasse/ roz
dielu nemagi mezy bo
lestmi a smrti/ genz bo
lesti nesnadno trpieny
bywagi/ y domniewa
gi se/ zeby takowa nes
nadnost byla s smrti/
iako s bolestmi/ Ano s
mrt lehka gest/ toliko
ty wiecy kterez smrt/

przed chazegi hroznu
gi czyme a biednu / Ale
ty zadnemu newierz /
ktot by chtiel gi obtie
zowati / pomenwadz to
ho nezkusyl / Mrtweho
se optay / tent mlczeti
bude / gemuz te wieczi
giz prawda znama ge
st / Optay se czlowieka
ziweho / mladeho / kra
sneho / bohateho / wzlo
ssneho / vhledaysb zet
tie ten z tlacha / a z stra
ssi / sam mu newieda /
am ti wiedieli od kte
rych se on tomu stra
chu naucžil / Nez gste
wy rowne iako ty /
kteriz z walečne po
razky vtiekagi / kdyz

gedm pogmu biezeti /
z meziakeho maleho s
trachu / tudiez zasebu
mnozstwie popudie /
kteriz gesstie o zadne
nebezpeczenstwi newie
dieli / nez na druhe hle
diecze / ze biezie / sam bez
przyczyny na biehh se od
dawagi / Tez wy date
sobie mnoho o strachu
smrti rozprawieti / tie
kteryz mu newiedie /
A tudy osskliwite so
bie ten napoy / kteryz
chtiecze neb nechtiec
te piti musyte / gessto
daleko chutniegssi byl
by / kdy bysste osskliwo
st odwrchug / nan gas
to zpomnali / zie gney

piti mate A ze zadnym
ym strowostwim nemuo
zete toho oprawiti nez
tak iak stworzen gest
wypiti Nuz taymey
ssieho wstworzenych
wieczech neníe iako s
mrt nebcz mcz diwna
ssieho y newiem od
kud wy to mate ze o
tak tayne a diwne
wieczy tak zrzetedlne
gsmele y zewne o v
krutnosti smrti roz
prawiete a sam ne
wmete zadne wieczy
dosti male domysliti
se a pokussiete se o
wysoke Chczit napa
dem tuto wieczo tay
neho powiedieti o

smrti wedle rozumu
a przyrozeme/ Zywot
gest spogeme tiela s
dussi/ a smrt rozdiele
me dusse s tielem/ Po
mewadz s pogeme du
sse s tielem s tiezkosti
am s bolesti nebywa/
Swele tomu wtierz/
zie tez dusse rozdiele
me s tymz tielem/ s
tiezkosti a s bolesti ne
bude/ A gesstie tczy
wyssie rziecy/ S nad
meyssie bude wsseli
ke dusse rozdieleme/
nezli gest bylo spoge
me/ Neb to wtayno
sti wieczy przyrozeny
ch gest/ Ze dusse kdu
zy z tiela/ nese s sebu

Jasno a wesele. Alek
dyz dotrela gde nese s
sebu zastiecau a smu
tek. Spowozy miez sam
a rozwaz sobie namy
sli, co gest snadney
ssieho. Twe osobie mat
ky zanechage narodi
ce se cili vmrzieta. A
naleznes ze snadne
ho pocatku snadne s
koname, a z nesnadne
ho pocatku bywa ne
snadny konec. A tak
z toho miey ze ackoli
clowiek smrti se stra
ssi, wssak kdyz k wogi
ta przigde dusse, ne s
mutnu ale radostnu
a weselu gi smrt cini.
Mladencz, kterak to

mu odeprzieti mam
pomeziwadz sama du
sse smrti se strachuge
Mnohzeg, Gestli ze sa
ma dusse vmrzieti se
bogi, to gest darzemne
a zbytecznie bazen, neb
ona nesmrtedlna ge
st, a nezhynuti muoz,
pakli se bogi o vmrt
swemie tiela, nepotrze
bna peczliwost, swe
mu neprzieteli zdm
me zadati, pakli se
bogi rozdieleti stielem
welikost gest blazno
wstwie nabyla prac
le, ze olowy czalarz
smoy, tak welim ynku
ge blaznowu milosti,
ale nediwim se tomu

przielissb ze lide nemu
drzi bogie se vmrzieti
nebo oni wssecko swe
dobre y wssecko blaho
slawenstwie na tiele
a na wieczech tielesny
ch zalozili a kdyz by
se gim toho nedostawa
lo goz se rukama muoz
dotknuti neb oczima wi
dieti gez mimo gni aza
to magi ze gsu wsse
ho dobreho zbawenni
y kazy se gim pak smr
ti nebati kteraz nap
rzed tielo w popel ob
rati krasu w sskaredo
st promienij sylu mdlo
bu od niem zbozie w
ssecko oblupi a mno
hokrat tiem rozdage

ſſto gſu nepržietelee
twogi byli / a na poſle
dy / wiecne zapomenu
tie na tebe przywede /
Ale lidee dobrzy a rozu
mu zprawneho / kte
rzi wſſecko ſwe dobre
na myſli zawreſyli / o
ti ſe ſtaragi / a vſta
wicznu peczi magi /
aby ſe ta dobrze miela /
tut ſe vmrzieti nele
kagi / nebrz ſmrti ge
kagi rowne iako zpro
ſſtreme ſweho / z zalarze
temneho / A iako wygi
tie z nogme mrakoty /
do iaſnoſti poledne /
Tehoz mudrze toto rzeg
geſt A metzo v Seneky

Uie wito rzeg
ny sslechtig
od mudrcze
napomenut
gsa od ssel
gest do stanu sweho
twarz smutny v ka
zuge. A weze sluzeb
nikuom swym. Nalezl
sem muze kteryz se ni
koli smrti strassiti ne
chce. A prawi gi byti
snadnu k snesseni. Ja
mnoho rzeczi od ne
ho slyssaw, nemuoz
ni to winy se padnu
ti, abych se gie nebal.
Podte ale wy semmi,
budeli geho rzecz wam
przygemmeyssie nez
li mne, y wstawsse

rano w druhy den bral
se gest se wssemi sluze
bniky swymi k peleessi
kdez mudrzecz przeby
wal a wywolaw ge
ho wen rzekl k nemu
Ay ted naymudrzeyssi
muzi przyssel sem ge
sstie k tobie s tiemito
sluzebniky mymi ale
w strachu smrti spolu
thowarzyssi ze ne toli
ko ia ale y oni wsseczi
bazni gsu Odpowie
diel mudrzecz dobrze
gsy ge nazwal s polu
towarzysse w strachu
smrti ale ne toliko ty
to nez temierz wsseho
swieta lidi mohl by
tiemito thowarzisstwi

gmenowati A take
neme im potrzebie
prawiti o strachu ge
gich neb tato czesta
kterauz ste sem wy mili
swiedek gest bazm
wasse kdy bysste se
byli smrti nebali kd
dy bysste na tyto pu
ste horry pro obyma
me nepospiechali ra
dregi bysste wy w
mestech neb na zam
giech w rozkossi o plywa
li Ale strach gest was
sem wypudil A proto
z gsuce przed strachē
smrti bez peczm negste
Ale newiete wy proz
se toho bogite lecz wa
napomienem Nikdy by

ſſte ſe vmrzeme zdey
ſſeho neſſtiaſſtni/ kdy
byſſte tomu ziwotu
rozumieli/ ktery wás
potom to vmrzem bez
pochyby czeka/ To na
waſſi wuoli lezi/ aky
byſſte ziwot potom to
mieti chtieli/ Nez ge
ho abyſſte nemieli to
na was nenie/ Mno
zy lide gſu wzlaſſtie
rozkoſſem oddam/ zie
by na zdeyſſiem ziwo
tu doſti mieti chtieli/
a po ſmrti aby zadne
ho nemieli/ Ale nay
wyſſſimi a nayſprá
wedliwiegſſimi bohy/
tak zrzezeno geſt/ aby
mrtwym nymeyſſim

ziwot neb chutme le
pssy / neb chutme hor
ssi zuostal / Ale nege
kayte se toho / abysste se
s takowym ziwotem
potkali / kteryz mi me
wedete / Nebudelit
lepssi / horssit gistie bu
de / Nez neoprawiss
sobie toho ziwota za
dnu wieczy hmotnu
z bozim / duostogenst
wim / wtipem a m za
dnym rozumem / nez
samu cztnosti / Chybi
ssi se te / tomu do kon
cze wiecz / ~~ze tento~~ ze
tento ziwot od me
nis zahorssi / a kdez
se posmrti na diege
ss od poczmutie / Przi

gdet natie hrozna p
race nynieyssim pra
cem nepodobna / A
protoz newelim nes
mysme / poeta Home
rus przywodi dussi
Heraklessowu / toho z
przewelim pracowi
teho muzie / ze by chtie
la naytwrdssie pra
ce radiegi na swietie
podstupita / nezli w pe
kle kralowati / Ale wy
toho snad se nestrassi
te / nez toliko o ztratiti
ziwota nynieyssieho
pecugete / kteryz wam
bez pochyby smrt od
gieti ma / A kdyz se nay
meme nadiegete / a
nat na was przypad

ne· Malo sme gich z
nali· aby k przychodu
smrti hotowi byli· Kdyz
wy giz rozumiete· ze
se k wam smrt skrze ne
moc przybliziuge· tu
teprw na rozliczne w
iecy zpominate· Ze ste
toho neb onoho ne o
patrzili· ze ste za pom
neli teto neb one wie
cy z rzedu· Tu teprw
kdyz smrt poczal od
was a z vrzadow wa
ssich zada· zpominate
tu teprw z messkane
wiecy naprawowa
ti chcete· A smrt nez
bedny vrzednik bozsky·
zekati nechce· neda re
gistr oprawowati·

Nicz przypisowati neod
pusti nez stogi vstawnie
napomina nuti tiskne
a ktoz gi slussneho poc
tu neda slibem zawazie
dussi a tielo w zalarz zem
sky vmali Czo tomu die
te wy za neprawzdnem
lidec genz na toho vrzed
nika nemilostiweho w
zdrawem ziwotie ne pō
mte a wnedug ze zadne
mu nikdy ne od pustil a
niz od pusti kdyz k wam
przygde a nalezne wás
roz licznym mysslem
mi vskutky za neprawz
diene a wytahne wás
iako bez dieky wen z zi
wota Zdali nimte ze w
zumna dusse wassie.

124

bude mocy welikych
teskności vgiti kdyz tu
przide kdez nikdy nemy
slila Protoz Seneca
prawi Zadny dobrze
neumiera gedine ten
ktoz rad a dobrowolne
vmiera Neb wytaze-
ny człowiek z tohoto zi
wota welikymi bludy
a temnostmi z potrze
by przyrozene obkli
cen bude Protoz czo to
mu dieṡ Ty gsy zane
prazdnieny a mnoho
knihi maṡ Smrt za
tiem przigde kniz chtiey
neb nechtiey musyṡ
se vprazdniti Ale chtie-
elt bych przytieto wiecz-
nym przykladem poslu

ziti / Wy kterziz rozkaza
ni wyssiemu poddam
ste kdy by wam od pana
wasseho rozkazano by
lo / na spiech beze wsseho
rozpaku a messkanie / a
byste gesli nadaleku ge
stu / z niez byste za mno
ho let domow se wrati
ti nemeli / go se wam
zda / iak smutnie iak ne
ochotnie / chwatagice /
wy gelibyste / a zase ob
ledagic se teprw byste
na mnohe wiecy zpo
mnali / gichz ste doma
zapomneli / ze by wam
na cestie gich potrzebie
bylo / A pomieriz na tuto
zemsku cestu / neradi by
ste geli / lec se prwe kto

przipprawite a potrzeb
sobie nachystate Czo
se wam pak zda o one
gestie namz gednu
wygedug nikda se ne
wratime wiecztez mi
ag nezkussenemu ale
zkussenim welmi blizke
mu Ze zadna gesta ne
me tak daleka iako vm
rzieti a zadna neme tak
twrda tak neznama
a tak nebezpeczna a
naywiecze ne nawra
titedlna Ag zadna gi
na gesta neme tak v
trzena wssak proto za
dnu spiesse nezabludi
sb A bludu horssieho
nemuoz byti nez nate
to gestie Nagme geste

zbludissli / muozess se
oprawiti / muozess na
prawu sylmgy zase y
hoditi / Natetho gestie k
toz napoczatku zbludi /
nawieky bluditi bude /
By wuodge zadneho
nepoziwess / gestli zeb
ho sobie nez gednal / pr
we nezli sy natu gestu
wykroczil / Tesklywa za
guste gestu wzlasstie /
wam kto ste whausiech
gezditi przy wyeli / kdez
am komornika nebude
te moczi mieti / samemu
kazdemu tu gestu gest
przegeti / paklibi chtiel
towarzysse mieti / musy
ss toho hledati / kto te ge
sty dobrze swiedom gest /
Poctowe obyczege wyso

keho zastienieme prawie
zeby merkurius ten to
waryss mohl byti / Ale
mudrczy mrawni pra
wie / ze rozum a cztnost
naylepe swiedomi gsu
czech obu czest / gimz nie
kterzi lide na wysost ne
bes / A niekterzi w propast
naynizssi gdu / Protoz po
radie gest s rozumem /
chopcze se cznosti / a gie
az do smrti drzte se / O nat
gest takowa wiecz / ze slu
zebnika sweho neopusti /
z wlasstie na smrti / az ge
ho przywede tam kdez bo
howe wieczni nasswych
palacziech obywagi /
Tato rzecz z kniech platono
wych wzata gest s swie
deczstwim horacia

Wszysskowie sta
rze gest/ ze wsse
like rzemeslo
swu psotu ne
se/ Ale ia tu
mego zmienity chtiel by
ch/ A takto powiedieti/.
ze wsseliky staw swym
psotam za nepraudien
gest/ Ale ze lide sweho sta
wu/ w kterem z ge przyro
zene posta wilo/ za po
menu wsse/ wzdy giny
staw sobie chwale/ a sw
oy hyzdie/ A wzlasstie o
wyssich sta wiech sobie
mysle/ zeby bezewssech
pracy a zamutkow by
li/ A no znama wiecz y
tiem gest/ kterzy prwe me
mesta w swietie drzali/

v gesstie. dicie / ze oni mno
zy pracem / a za neprzied
nemim gsuce obtiezem /
radi chtieli nizssi staw
podstupiti / Jakoz pak o
mnohych czteme giesa
rziech / kralich / kniezate
ch y pamecti / ze pro mno
he prace a vsylowanie /
s stawow a z powyssem
swych s stupiwsse / wniz
kem stawu dny swe do
konali gsu / A protoz di
wnym rozumem / plato
przywodi dussi onoho
pracowiteho krale / A
gamenona a Vlixa. /
gimz bohowe toho by
li podali na woli / chtie
li se zase do tiela wrati
ti / Oni rozwrhsse sobie

robotne prage / kterez g
su zde na swietie na sobie
mieli / nechtieli zase do
tiela wratiti se / wieg p
rawu gest go se pisse / nez
wyssieho rozumu potrze
buge / A protoz Oracius
mluwi takto / kteru kom
przyrozeme ziwnost vlo
zilo / pate dosti mage / tu
se obchod / netahna se wy
sse / Nebo nemohu wssig
kni prwmeho miesta dr
zeti / gmak prwm nebu
de / gedne leg druheho
pod sebu mieti bude / Ale
wy nemaguze na swem
stawu dosti / wzdy mysli
k wyssiemu tahnete se /
A kdy bysste pak y toho do
sahli / o kterych mysme my

ssli pracugete / zdali byss
te giz natom przestali / O
piet bysste wysse hledie
li / neb to gest iako w korze
neme w tu mysl / kteraz
gti swietsku a lakomst
wim to gi se / ze nikdy sta
ti nemuoz / az gednoho
do gde / hned k druhemu
hledi / By dnes sedlak
vgmien byl messtienin
zaytra by chtiel byti
panossi / Gsa panossi
chtiel by byti panem
w panstwi gsa / zachtie
lo by se mu kralowstw
ie / A potom v Czesarzs
twie / a snad gestie Cze
sarzem gsa / chtiel by by
ti bohem / Jakoz pisse se
O alexandrowi mage

p. Girzi hobkwiz

gsa

donskem/ gemz na nayw
yssiem stupni duostogen
stwie swietskeho/ stadeg
me toho pykal zie bohē
neme/ Prawi Juuena
lis otomto Alexandro
wi/ zie gemu samemu
vzek swiet byl/ wkazalo
to namem przyrozeme/
go gest wkazde tielo py
sse poddane a zadosti w
lico/ Ale zadnemu toho
nepuoyczilo/ aby ktomu
przyssel/ czeho by nasw
ietie wiecz zadati nem
el/ s samym Alexandrē
o chotnie a przatelsky
sstiestie przebywalo/ w
ssak proto swych krztal
tow/ a m przymem ne
mohlo opustiti/ kdyz ge

ho na nay wyssi stupen
darow swych wywed
lo / sewsseho pogednu
geho skazylo / tak ze to
ho mgehehoz nepozil /
zo gemu sstiestie pwoy
gilo / Tohott gest oby
zege sstiestie / azt poy
gi ale nedatt toho po
ziti / Paklit samo prze
kaziti nechze / ale na
wedét natie lakomst
wie / aby wzdy mage
nepoziwal / nez docho
wal / atby opiet tobie
odegmuz sstiestie / y
dalo gimemu / Protoz
smyslime mudrzeg ge
den / lakomstwie nazi
wa skryssem sstiestie /
A od toho skrysse ma

klicz skupost / a Sstiestie
drzenim wladne / Ne
pusti tam skupeho / by
mu pak y potrzebie by
lo / kdy by chtiel od tud
czo wzieti / Neb skupo
st klicze nepoczi / lecz-
kdy by miel czo przylo
ziti / Od czietit nedopu
sti / by miel hlad trpie
ti / A protoz poeta die-
wzdyczky lakomecz mu
zy trpy / A gmy / lakome
mu czlowieku / nedosta
wa se y toho czo ma / y
toho czoz nema / Thora
tius opiet / Czo mi do z
bozie / gestli ze geho po
ziwati nemam / A tak
ktomu na wratie se za
dny staw zde w swietie

wysoky prostrzedni y
naynizssi ma go zako
wati o swem nedostat
ku a o swych pragech
Neb gineho a gineho
stawu rozdielni gsu
nedostatkowe gine a
gine prage O nemno
w ginem stawu ne
mali takowych nedo
statkow iako ty ale
ma sweho stawu ne
dostatky gesto kdy by
na tie w twem stawu
przyssli byli by tobie
hesnesytedlni Nebo
wyssili gest staw wy
ssie prage a wyssi ne
dostatkowe Protoz se
neta chtiege vgedlni
ky swe nato nawesti

aby na swem stawu do
sti magic / k wyssiemu
se netazeli / dal gim tu
to gestu / kdyz pohledi
ss iak mnoho przed te
bu wyssich / bohatssich /
duostoynegssich / Oh
lednz se pak zase / iak
mnoho vhledass zase
bu nizssich / chudssich /
a neduostoynegssich /
y porozumiess / ze gest
stebu dobrze przyroze
me nalozilo / ze tebe w
nay bezpecznegssiem
mestie postawilo / to
tz wp wstgedku / Nez
budessli hledieti na sa
my ty / kterzy przed te
bu gsu / nikda pokorny
nebudess / am mysli v

stawigne / nez wzdy se
budess zhuoru pieti-
yako nedwied na drze
wo / Pakli take toliko-
naty hledieti budess /
kterzi pod tebu gsu / mk
dy z tebe pycha newy
gde / wzdy budess gine
tupiti / a sam o sobie wy
soze myssliti / Nez poh
ledussli naprwnie / gis
tie posledmich tupiti ne
budess / neb mezy prw
nim / przed tebu / wsse
ho wiece naydess / nez
li sam w sobie nagdess
slawnegssie / bohatssie /
mudrzeyssie / piekneg
ssie / nezli sy sam / A tak
prohledagy na wyssie
stawy / pro przyczinu

pokory/ Prohledaÿ na
wyzssie stawy/ pro przy
gimy wdiecznosti/
Tacto rzecz Senekowa
gest/ a potwrzuge gi rzim
skymi hystoriami

Kto wedle przi
rozeme ziw
gest/ nepot
rzebuge za
kona v lozie
me pro lidi nezbedne/.
A ty gessto howadskym
ziwotem ziwi gsu/ vgi
meno gest a meyaky
bozstwim potwrzeno/
Nebo zadna wiecz/ tak
wssemmadie nedrzi li
du hlupeho/ nez gedno
stayne meyake bozstwie/

domnieme gemuz na
rozenstwie rziekame
Rozumiel tomu onen
chytry kral druhy rzim
sky Numa pompilius
kdyz lid rzimsky nech
tiel gemu pogeho wo
li poddan byti A mogi
nemiel aby ge bez die
ky wpoddanost vwe
de y myslil kudy by
naypodobniegi ten lid
mohl spogiti aby se
whromadie drzal ne
bo tehdaz kazdy sam w
vmysl swoy vfati ch
tiel a gsuge przielissz
hlupy y vlozil na swe
mysli takto Tento lid
beze wsseho rozumu
gest od stad a od lesow

A od pluhow od przed
ka meho kobyrnam a
kosazem tohoto mes
ta Rzimma zwolany A
le ze wsseliky narod
pod nebem mezo za
boha magiu swym se
zakony zprawugi A
tento lid bez zakona a
bez praw gest A poklo
ny zadne nezna ia se
oto pokusym abych gi
naypr[w]e mezo za
boha vkazal A potom
snaze bude za stiery boz
stwie wewsselika pra
wa a zakony ge v we
sti A tak pomyslil w 6
sebu y przygmil se kto
mu skutegme a snaz
me potom hned chodie

wal nakazdy den doge
dnoho lesu bliz od rzima·
A wssem sluzebnikom
rozkazowal do lesa ne
choditi/ nez przed lesem
zuostati a geho tu geka
ti/ Pogimal s sebu take
nekterc starssie/ ag hlu
pe z zrzima nazchwa
le/ A teez gim przed le
sem byti kazal/ A sam
wtom lese wchazel do
gedne pelesse/ temne
obkligene gistym po
tuokem/ a tam nakaz
dy den nekolik hodin
byl/ wzdy papier a ger
nidlo bera/ z sebu A kdyz
wyssel wen z lesa/ wel
mi se nabozne mienil
nikdez nechtie hledieti

nez nanebe/ do kudz do zi
ma ne przyſſel/ Tak za
mnoho czaſow obyczey
mel czinyti/ y ſtalo ſe ge
ſt gednoho dne/ kdyz we
dle zwyklosti do toho le
ſa bral ſe/ wyſſed poto
wen k nebi hledie/ y za
ſmal ſe przewelmi/ tu
ſſim gich hluposti/ Y o
tazali ſu ſe geho procz
by ſe tak welmi zaſmal/
A on gim odpowiedyel/
Neptaytc ſe mne nyme/
nebo wiecz mala neni/
abych gi wam tak zlech
ka powiedyel/ Nez zbezu
ge obecz wſſigku/ przid
te na muoy dwuor/ A tu
wam ſmiechu ſweho
tagemſtwie powiem/

Przissedsse do rzyma se
brali su wssegku obeg
od naymenssieho az do
naywyssieho a spoleg
me przyssli przed kra
le pompilia prosiecze
aby gym smiechu swe
ho tagemstwie zgew
il. On przygaw waz
ny zposob na bozenst
wie na wysoke miesto
wstupiw aby mohl o
de wssech widzen y sly
ssan byti Naboznym
kralem wecze. O wy
wssigkim muzie Rzyma
ne Newiete iak dobrze
o was bohowe mysle
ze w nowie sem bhw
mazdiene do brotiwy
okem patrze a nechtie

tomu/ abysste nayposl
lednieyssi ze wssech na
rodow byli/ y wieztez
ze mne iakozto krale
wasseho wnitrznim
w nuknutim bozhowe
napomenuli gsu/ aby
ch do onoho lesu s nim
na rozmluwenie cho
dil/ bera s sebu papier
a pero/ iakoz sem tak gi
mil/ chtie w woli gich
dosti vczinti/ A w tom
lese gsa sepsal sem to/
coz oni mi rozkazali/
wssak stu wymenku/
abych wam toho ney
kazowal lez gim obie
ti nayprwe obietowa
ti budete/ A na tiech o
bietech slibute tak se za

chowawati iak wam
tiem pismem vkazano
bude / A oni bohowe za
wazugi se wam / ze bu
deteli gich poslussni /
wessken swiet wasse
mu panstwi podrobie /
Pak Simechu meho ta
to gest przygma / Ze g
da widiel sem pannu
wslungy / a na berlu
kralowstwie rzimskeho
drzu / A wssickni boho
we tu berlu libali / y
kdyz buoh wass budu
gi / take tu berlu libal / y
derzila ho panna w
hlawu / a rzekla gemu
Ty bohem rzimskym bu
des / a o twe gmeno wz
ligne domniemie rzima

now bude / kterak tebe
gmenowati magi / A
ia pompilius wida to
welebne bozſtwie / A te
panny vderzeme / mu
ſyl ſem ſe zaſmati / To
mate porzadek widie
me meho / Tehdy vſly
ſſewſſe tyto rzeczi lide
rzimſſti / wſſigkni ged
noſtaynym hlaſem wo
lali gſu / O wyborny-
krali / pomewadz ſtebu
tak przatelſky bohowe
mluwie / czoz ty nam ra
dy daſs / chczem poſluſſ
ni byti / Odpowiedieł
pompilius / Rzekł ſem
wam / ze to wſſeczkno ſe
pſano mam / czo budu
gy buoh Rzimſky od

was zachowano wneti
chze A tak tiemto pod
wodem bozstwie v we
dl wme rzad apostlu
ssenstwie gessto gmak
zadnu mogu nemohl
by gich byl w rzad v
westi Neb to wewsse
ch prwnich narodiech
wiecz znama a ohlasse
na gest ze zadne polo
lenie w gednotu ne
wesslo nezli skrze dom
nenie bozstwie v we
deneho mekym wlidi
Ale muzi mudremu za
dnych zakonow potrze
bie nenie ani strachu
budugicheho zleho bogi
se ani dobrecho se nadie
ge gedine lecz ctnost

a dobrotu mysli zacho
wa/ Tu wieczy ani pom
sty se bati nebude/ ani o
myslnym bludem ziwo
ta budugiecho trapiti
se bude/ gestli ze gehoz
zznosti ymeti nebude/
Neb to gest dostatecz ne
vgisstieme budugiecho
dobrecho/ kdyz se ziwot
cztnostim naplnieny
dokona/ tehdy se nebog
by tie czo zlecho potkalo/
Pakli necztnost w ziwo
tie twem nalezena bu
de/ nemeg te nadiege
bytti tie yako koli zakon/
od zlecho wysswobodil/
Dokudz pokoleme lids
ke/ w mezech przyroze
necho zakona ziwo bylo/

dotud prawda a spra
wedlnost nazemi byd
lili / Ale yakz zakonowe
psani a prawa wlidi
proste wzmkli / tak hned
prawda y sprawedlno
st / po osobach gde / a ma
lo panstwie magi na
zemi / Za casow krale
Saturna / yakoz poeto
we wypisugi / byl gest
wiek zlaty / a to zie prz
czmy / ze lide wten wi
ek zadneho psaneho
zakona nemagic / sa
mym przyrozenym
zakonem zprawowa
li se / Boha nadewssecky
wiecy znawsse / Neb
zly to domysl gest / kto
by tak wierzil / zie toli

ko psani / a lidem wyda
ni zakonowe z znamost
boha wlid wznesti / Neb
samo przyrozenie tom
chce od sebe / ze buoh ge
st / a to wsseliky clowiek /
hned od sweho poroze
nie wlito wse ma / ze se
boha byti nadiege / by
nikdy od zadneho toho
neslychal / Rowne ia
ko rzecz / pokrm / sen / a gi
ne przyrozene wieczy /
s clowiekem se naro
die / tak bytie boha s clo
wiekem v rodi se k poz
nani / Nez kdez gest zkaze
nie przyrozenie / to na
poznani dosti mieti ne
chce / a ani z przitom zuo
stawa / nez swu wuoli

proto prowoditi chtie
y wstupili wto muzie
rozumni a wmitczme
y przyrozene pozname
boha a pronnemli gim
wzakony psane a w
meyake wiecy wido
me iakoby wnich bozst
wie bylo aby to name
iako nayhlupcze strach
pusstielo pomiewadz
na przyrozenem pozna
ni dosti nemeli neprzi
rozenu bazen name v
wrchli sami proto zuo
stawsse przy zakonu
przyrozenem Ten gest
byl liaurgus genz li
du lacedomenskemu
zakon wydal Druhy
Solon ten take lidu a

tenenskemu zakon za
myslil/ Trzeti chmos/ ten
pak lid Cretensky w roz
ligne poklony nawedl/
A tak tito trzie staroda
wm muzie/ gichz wel
mi dawne pamatka
brzo po potopie psana
zuostala/ wessken temi
erz swiet nowym wie
ram z matky gsu/ A po
nich gim gine zakony
zamyssliegicz/ rozligno
st poklon a nabozenst
wi w lidi wnesly gsu
takze gyz przirozeny
zakon iako v dussen ge
st/ A protak mnohe twar
nosti bozstwie ledwa
oswiecezeny rozum a
mudra mysl muoz se z

toho dobyti Nez ia krat
ge zawieram Ktoz przi
rozeneho zakona ne pl
ni by wssecko gmena
plnil neme hoden boha
Neb go buoh skrze przy
rozeme wnitrz napsal
toho netrba go lide pe
rem napsali to zacho
wana

Tato rzecz gest petrarchy 6
potwrzenim lucana a fi
lipa macedonskeho krale

KTo chce od
koho milowan
byti musy
geho take mi
lowati Neb
takowa wiecz gest mi
lost przywietliwa ze
k zadne wiecy nemoz

naklonena byti / legk
sobie podobne / Kohoz
ty nemilugess / nena
diegi se byti tie on mi
lowal / Milost wzdy
od mileny zada / Gmu
kazdu wieci muozess
od mienti / gimu / lezia
kis wiecy / Milost ne
chce nez milosti od mie
niena byti / Ktoz od te
be go gincho zada nad
milost / pochlebnik gest
a ne miluge tebe z two
ge / Nebo proč kto koho
miluge / tu wiec wie
ge miluge / prokteruz
gincho miluge / Sluze
bnik miluge li pana
pro peniezie nebo proča
ry pierwotnie / nenie w

ierny a staly sluzebnik.
Neb kdez bude gyti wie
ce darow hned wier
nost geho v stalost prze
nese se k tomu od kohoz
se wiece darow nadie
ge. A protoz Cziesarzo
we prwnim Rzimssti roz
diel imeli mezy sluzeb
niky a mezy nagemni
ky a neb otroky. Zadne
ho v sebe chowati nech
tieli ktoz peniezom wie
ce sluzil nez panom.
Takowe Hannibal Car
taginensky przyrow
nawal k wietrniku k
teryz dokudz wietr do
aud se on toci kdyz wie
tr przestane on se vpo
kogi. Tez takowi sluzeb

magy kterzy prwotne
zbozim hledie dokudz be
ru dotud k panom las
ku magi kdyz by malo
pan dawati poprzestal
hned k ginemu hledie
O tiechto se mluwi om
chz nekdy Lucanus po
eta prawil wystrzieha
ge kazdeho aby se tiech
sluzebnikow warowa
li kterzy sluzebnost swu
y wiernost za penieze
prodawagi iako gimu
hmotnu wiec Jakoby
wiernegssi a sluzebni
egssi byli k tomu od ko
hoz by wiecze wzali
Ale toto wiec zkussena
gest a wssem ktoz sluze
bniky magi wiedieti

hodna / Ktozt z laſky kto
bie wierny a ſluzebny
neme / a mz z pemez bu
de wiege / gedme potud /
pokudz pēmez nezaſlu
zi / A neb att tuz wiez gi
nym ſlowy powiem /
kto z malych darow ſlu
zebny neme / nebudet
by gemu pak y mnoho
dawal / legby geho han
ba ktomu wedla / nez·
ſam od ſebe nebude / Jte
przygmy onen filip·
Macedonſky kral poro
zumiew / ze Alexander
ſyn geho po materzy /
tak k ſobie ſluzebniky
wnutl / aby ge dary prze
mahal a pemezy ſobie
knim prawo gmil / pſal

gemu list wyſtrzieha
ge y proſſe aby tiech w
radach ſwych nemie
wal kterziz by gemu to
liko z penez ſluzili do
wodie gemu ze opuſti
li geho ſſtieſtie ze ti y
hned take nebudu ſta
li Neb ktoz od tebe pog
ne brati giz gemu tak
przedſe dawag gdi to
bie zhuoru nebo dolow
Sluzebnicy nagemni
negſu takowi iako ti kto
nahory nakladagi Om
kdyz ſtrziebro neb zlato
gde beru kdyz przeſta
ne muſie tak nechati
Ale nagemni ſluzebni
cy nehledie nato ma
ſſli aneb gdelit czo

gim przedse at ne vby
wa nikdy Nebrz teno
byczey magi gim dele
v tebe budu atby gim
wzdy sluzba zhudru-
ssila ale zasluha dolow
A tak gsu nerowni sud
cze pana a sebe Dobie
by radi wssegko mieli
by pan mcz mieti ne-
miel A z toho muozess
snadno se domysliti o
lassce a milosti nagem
nych sluzebnikow na
tebe li gsu laskawieg
ssi gili na twoy miesse
cz Na ty rzec gimm kte
rzi do magy twogi prz
boku twem gsu D tiech
netrzeba mluwiti kte
rzyz k woysku przipsa

m gsu / Tit proto sluzie
aby o ni mieli / Owidiusz
poeta powiediel / ze
bogaczy zadne wiery /
ani zadne milostiwo
sti nemagi / Ten rozum
ffilip Alexandrowi p
sal / tiez ia na obie stra
nie powiedieti chczy.
Pani wesseligaczy slu
zebnikow wedle stawu
a hodnosti neopuss
tiegte / Sluzebniczy v
panow tak sluzte / aby
ste wiecze z milosti slu
zili / nez z korzysti / Neday
te se korzisstem poruss
wati / Nemuozesli ku
panu od sebe lasky mie
ti / radiegi nesluz / Agt
wssechky kterzi sluzie

ſſtieſtie zprawuge / w
ſſak tomu nayſpieſſ
ſe pod wrtne / ktoz mi
loſt zewnitrz vkazuge /
a wnitrz ſie nawiſti
ſe obchodi / A protoz wy
borna rrada / Nemuoze
ſſli pana milowati / ne
moz gemu take ſluziti /
Toho ſam naſwem s
wiedomi ſwiedek by
ti muſyſſ / Pan ſe na
tobie rzegi nedopta
laſſky / neb gemu gina
cz od powiedieti neſ
mieſſ / wez ze milugeſſ /
wſſak proto pan po
niekterych ſluzbiech
twych / ag mudry bude
wyſſpehuge ſrdcze t
wé / y v myſſle / a porozu

miet tomu by ty se pak
y tagil ze kdez nachylne
milosti neme dokonale
wiernosti take neme

Teto rzeci rozum gest
Socratesow s potwrze
nim Bryxiensa

Niekterzy dom
niewagi se o
mudrosti ze
by se gi mo
hl czlowiek
na vczyti iako gynemu
rzemeslu A nebrz to gy
w obecne przyslowie
przysslo Vcz se aby byl
mudry. Gessto w tom
welika chyba gest a na
prosto skrze zadne vcze
nie mudrost nenaby

wa se Neb kdyby by mud
rost skrze vczenie naby
wala se sam vczenim by
laby mudrzi kdez mno
hokrat zpiet przyhaze
se ze pod wyvczenym
wtypem welicy a diw
ni bludowe a mnoha
blaznowstwie wzni
kagi Gestie wysse kdy
by mudrost vczenim
dochazena byla taby
musyla w kniehach
byti Ale ze nez kniech
mudrost ale z mudro
sti kniehy pochazegi.
Toho duowod zgew
ny gest Ze wssickni ti
kteryz gsu naypirwe
mudrost spysowali ne
z kniech gi meli po me

wadz gesstie tehdaz za
dnych knich nebylo / a
le od przyrozenie / a tak
y od boha gie gsu naby
li / A nabywsse teprw
gi w knihy psali / A pro
toz nehned vczeny mu
dry / A zase kto mudry
ne yhned vczeny gest /
poniewadz czasto se to
trefuge / ze niekterý
muz nevczeny / slawnu
mudrosti blktwieti se
bude / A vczeny ohlasse
nym blaznowstwim
znamenit bude / pro
toz wiez tomu wsse
liky czlowiek / ze mud
rost sameho boha dar
gest / Ktoz gie w kne
hach hleda / neb od ni

strow / nikdy gie tam ne
nalezne / Zadny zadne
mu gie dati nemuoz /
Czoz tehdy snad diess /
progez se vgime pome
wadz mudrost skrze v
geme neprzychazie / Ja
tobie powiem / proz v
geme od starodawni
ch filozophow vstawe
no gest / przykladem ti
emto / Kdyzby mevaky
drahy poklad chtiel so
bie poloziti / nepolozil
by ho w blatie ani w
proste zemi / nez hlediel
by nektere nadoby kto
mu pokladu przyhod
ne / Tez nadoba mudro
sti gest rozum clowie
gi / Gestli ze chcess ho

dme ten poklad chowa
ti ginde geho ne muo
zess s chowati nez w
rozumu Protoz ten so
bie musyss z ostrziti pi
smy prawnych mudrcz
ow a starodawnymi z
skussenimi aby chopen
byl wsseho toho coz
mudrost w sobie zaw
iera Gestli ze by buoh
chtiel komu toho daru
przieti aby mel rozum
chopny iako rownie ho
spodu mudrosti Acz se
tomu neprotiwim ze
nekomu muoz bezew
sse lidske prace pra
wa a dokonala mud
rost przigiti Ale rzied
cy gsu takowi bywali

Dosti daru bozeho gest
aby nam s nassij vesol
mi pracy ten welebny
poklad mudrost puo
zen byl Bryxiensis
muz rodu wysokeho a
mudrosti znesene wel
mi nato se byl wssi sna
nosti wydal aby nasy
miech geho dedictwie
mudrosti zuostalo Ale
pomyslijw ze nadar
mo wdiegowe y s my
try pracugi nemelik
tomu s chopne przuo
zeme aby zkoho swu
pracy mudreho vczi
miti mohli wssiku tu
snaznost opustil toli
ko za mladu sywy w
bazni chowal dokudz

by let rozumnegssich
nedossli potom kdyz k
letom rozumnym przi
ssli ze gsu dieti nebyli
giz nebitim ani hroza
mi nez pieknym napo
minanim ponukal gi
ch k mudrosti a ctnost
wsseliku gim oznamu
ge · hledal toho w mych
muz mudry budiuli z
chopni przygieti mu
drost Nebo nemeli z po
sobeni syn twoy od przi
rozeme k nabyti mud
rosti zadnym wedeni
zadnym uczenim zad
nym mistry ne uczin
ss z mecho mudreho ·
Budessli geho chtieti
nieyakym trapenim

147

ktomu przywesti / pos
lechnet dokud w twe
moczy gest / y mudru po
stawū nasebe wezme /
Ale iakz brzo z twe mo
czy wegde / a sam sebu
wladnuti bude / przy
gde nato k czemuz od
Przyrozeme nachilen /
Nebo te powahy gest
mudrost / ze nechcze bez
dieczna byti / Zadny
mudry nebude / lecz kto
z wuole swobodne mu
drost milowati bude /
Nepoznass gie na zad
nem lepe / nez natom
ktoz sam sebu wladne /
Ktoz gestie w gineho
moczy gest / ten tomu
k wuoli byti musy / kto

gim wladne. Budeli ch
tieti musy na oko mu
drowati. Budeli chtie
ti musy blazniti. by pak
wmem mietzo mudre
ho bylo. Nez kdyz wuo
le swobodna przigde.
tu se vkaze czo diedig
ne w czlowieku od mla
dosti bylo. A protoz pra
wa otczowskeho. a m
vrzadu. nad synem s
wym nezapominay z
mladi. att se po twe wo
li chowa w bazni y w
strachu. A kdyz z dietin
stwie wygde. giz dare
mni strach gest. totiz
bez vzitku geho y twe
ho. Neb gim giz tiem
mz neoprawiss grun-

toywme lecz toliko na
oko nez treskty rzeczi
a napominay a poruc
bohu Neb to bozsky dar
gest mudrost A bude
litt syn mudry nepry
pisug sobie ze by twy
wedenim mudry byl
Mnoho przykladow
mame ze z otczowske
ho chlubeme do pusst
cieli bohowe ze z weli
ke nadiege mudrosti
welikeho blaznowstw
ie hromada zuostawa
la Gesstie podobne
gie gest aby wiec az
kussme mudreho vczi
nili nezli otecz iaku ko
li swu snaznosti Ac
proto am wiek am z

kussenie mudrosti ne
dawagi. Neb kdy by to
dwe mudreho zmilo-
sanni lide starzy byli
by mudrzy. Ale ze mno
hokrat widame mla
dence mudre a star
ze blazny. Duowod
gest ze wiekem a ni z
kussenim mudrost ne
przypada. Ag w kazdē
wieku prziliss malo
mudrych nalezame.
Zadnemu se wiec ne
diwim, nez ze w starē
wieku tak malo mu
drych iako w mladem.
A kdyz se optass prog
tento stary clowiek
mudrym neme, nebrz
am zadneho pochopu

k mudrosti ma. Wza
li sobie blaznowe swe
mu rozumu podobne
przyslowie z kniehe.
Gest podruhe mlad.
O blaznywi lide a wy
sokych wieczi prazdni
y zdali mnite ze rozum
na dusse czlowieczie
nestara se tak iako tie
lo Nemet toho. by w
gednom tiele tisicz let
gedna dusse byla. ta
se nikdy ne nestara. po
newadz dusse te pod
staty gest. ze gie nikdy
ne vbywa. a nikdy ne
przybywa. nez wzdyc
ky gednostayne pod
staty gest. Nez gima to
ho przyczina gest. praw

starzy lide mudrzy neg
su proto neb z mlados
ti a w wieku muzstwie
mudrzi nebyli a mz se
k tomu wedli aby mu
drost wmieti. Jakoz
strzep kteryz z iara kwie
tu nema na podzim ia
blek mieti nebude. Tak
kto za wieku mladeho
mudrosti nenabude na
stara kolena gie mieti
nemuoz. A gesli czo chy
trosti lety nabyle mieti
bude to gest daleko od
mudrosti. A tak zte przy
ciny lide starzi temierz
na porzad hlupiegsie a
bywagi iako dieti. Neb
dusse gegich rozumna
spogena gsucy s tie

lem w nem iako row
me z tiela nikdy krom
tiela nikam nemyſlila
Nikdy ſe z tiela nedoby
wala nez w nem iako
w hrobie ſmrduttem
we krwi w ſtrzewiech
a w koſtech lezeczy za
krſala an z mladu an
w ginowſtwi an w
muzſtwi wen z tiela
newymkala A tak dlu
hym ſpogenim vmdle
na iakz tielo z chazie
tak ona take neb krom
tiela nic neprziwykla
gimiti y muſy s tielē
zarowen tahnuti Ale
duſſe muze mudreho
kteraz mnoho a czaſto
zalet mladſſich bez tie

la ziwa bywala a wto
tielo wrostlo kwetlo y wz
ralo w starosti mu men
ssie moci nema sama se
bu wladne ke wssemu
iako za mladu hbita m
a gie tielo neprzekazie
neb gest gie naucila
sobie poddanemu by
ti Czo bych tuto weli
ky hauf przywesti mo
hl przeslawnych mu
zow nekterych w osm
desati letech nekterych
w dewadesati nektery
ch westu a nekterych
daleko przes sto let gi
mz ta leta a ni starost
a ni zadne ssediny nay
menssie stranky rozu
mu neygali nez tak

mozem tak zbiti wssē
rozumu byli iako nie
kdy bywali a stakowu
neprzemennu stalost
ti az do hrobu zuosta
li gsu O gotse zda ia
ke gsu dusse swietze
nez tiela pomewadz
takowe byly odiene
tzelem O hanbo wie
ku nasseho w niemz
ktoz k sedmdesati letō
tahne pod ruche mlad
gemu rzickame A no
gyz geho rozum k m
gemu neni nez k sto
nam a k pykani ziwo
ta zle a marnie ztra
ceneho Protoz chce
li kdo wesele a vtiesse
nie k ssedmam przy

giti / ag toho bohowe
komu prziete budu /
ten sobie mlady wiek
tak zprawug / aby w
mem prawie mudro
sti nabywal / a nekdy
take tielo po opusstie /
wystup wysse / a swy
smi wiegmi po obie
ray se / a k poznani swe
ho wlastnieho bytu
przyczin se / Newewysse
tielu powolug / przy
wod ge k swe wuoli /
Cztnostmi se za nepra
zni / Boha a sprawedl
nost napegi wnieg / Tak
tobie bez obtiezenie .
starost przigde / Neb
toto wiez / ze kto mla
di leta w rozkossech

a w smilstwech a w gi
nych mrzkostech ztra
wi / že tomu bolestna
teskliwa a twrda sta
rost przigde / Nebo tie
lo w tom wykrmene
a wychowane / wel
mi tiežce spadowati
bude / Tuť przigdu
rozlucne nemoczy na
me / a dusse trpieti ne
przywykla / a rozluc
nymi tesknostmi tra
pena bude / a swého
wygitie od tiela stra
ssiti se bude / iako me
vake miegy nowe a
neobyčegne / Ale kto
w čtnostnem žiwotie
b stara se / mudrosti
w niem nabywa / ten

nikda podruhe mlad
nebude / a wz gemu ro
zumu vbywati bude /
by pak wselim mnoha
leta mel / wzdygky bla
zow bude s rozumen
bud kradie / neb sobie
me kterez wiecy nezna
me k pochopem / wiedi
ss czo czim / ob wykame
mudrosti / s cznostny
zywotem za mladu / ze
czlowieka neopusti / az
prawie k wygiti / za
laze tielesneho /

Tato rzecz od platona a
Jamblika mudrzow po
ssla gest

Welike mnozstw
ie rozlicznych
darow przyro

zeme ma. Ale zadnemu
gednomu gich wssech
nepuovzilo po gednu
nez kazdeho meczim po
darzilo. Ale ti gsu nay
lepssie dary wzali.
kterzyz wzetim gich
rozumu a dusse twe
neobtiezili. Rozumney
go se prawi. Wsseg
ko czoz w czlowieku ge
st. od przyrozenie gest.
Ale ne wsseczko rozu
mu a dusse oprawu
ge. Opatrnost gest cz
tnost gedna. a zname
nita ta gestli ze k tielu
wiecze nachylena ge
st nez k dussi. cztnost ne
me. Neb gruntu toho
nema. kterymz cztnost

duowod ma / Nebo za
dna cztnost k ginemu
konczy nemnezi / nez k
tomu / aby mysl clo
wiecza tielem obtieze
nemu oprawowala /
a gie z oblezzeme tie
la pomahala / Cztno
st mez s tielem nema
czinita / nez to aby ge
mu vstawiczne pro
tiwenstwie czinila.
A protoz ktoz tak od
przyrozeme slepen
gest / ze sam od sebe be
ze wsseho nabadame
k cztnostem nachylen
gest / ten gest wybornych
ch darow od przyroze
me nabyl / Ale ktoz swy
ch wlastnich powah

wiecze k tielu na klo
men gest a neb k tiem
wieczem kterez tielu
sluzie . ten posledme
a zhmotne dary od przy
rozeme przygal . a cyze
knuli smiertedlne . dob
rze diem . Nebo iakoz
o nemo kteryz wsseg
ky swe wieczy tak we
de a zprawuge . aby c
tnosti ne vrazil . wiec
nost sobie chysta . Tak
tento kteryz wssegky
swe wieczy na tiele a
natom . coz se widi za
klada . zapomenutie a
zahynutie . gmenu s
wemu przywede . Bie
dny czlowiek a swcho
stworzenie nepoznaly .

kteryz wsseczko swe do
bre na widomych wie
czech zawiessuge, aneb
na tiech kterez padu a
wetchosti poddane g
su. Nemuoz geho dlu
howiecka nadiege byti
tudiez se musy zrussiti,
neb grunt na niemz
postawena gest, smrte
dlny a nemyly gest.
Netoliko pak duchowe k
dussi y k tielu przyslu
ssegiczy, w lidech roz
dielni gsu, ale wzlasst
nosti a powahy take
gednostayne ne gsu.
Niekdo od przyrozenie
pokoru ma, genz by ch
tiel nepokorny byti
nemuoz, a bylo by to

gemu proti przyrozze
ni aby pyssny byl. Nie
kdo od przyrozenie mi
zeliwy gest. Niekdo do
brotiwy gest. Niekdo
stydliwy. Niekdo boho
bnowym. Takze by to
mu od poczin byti ch
tieli gest gim przyro
zem se protiwiti. A
protoz tiem ktoz to od
przyrozenie magi za
ctnost se nepoklada.
Neb ctnost s zadnym
se nerodi. nez teprw
w ziwotie nabywa se
ode wssech lidi. kto ch
tiegi dobrze ziwi by
ti. Neb iakoz mudrzy
prawie. ze k ctnosti
nesnadna a v sylna

y pracowita gesta ge
st Wsseliky czlowiek
musy w ssi snaznosti
tahnuti se k nim dokudz
gie nedosahne Gez to
cztnost neme czoz bez
aez kosti przychazie
Gmak opiet Neme to
cztnost czehoz czinita ne
muozess ze toho ne
czinis Gmak kazdy cz
lowiek stareho wieku
bylby cztnostny neb
mu nemuoz czinita tak
welmi zle swu osobu
pro wiek leg lakomm
ti Ale ten gest czlowi
ek dobry a cztnostny
ktere muz ac zadosti
panugi a tielo se pro
tiwi wssak proto w

ssemu tomu se wydie
ra a protiwi/ aby wz
dy to czinil/ czoz gemu
rozum za dobre vkazu
ge/ Ale ty cztnosti zdr
zeliwosti se chlubiss/
Neb by pak vchtiel ne
zdrzeliwy byti/ nemuo
zess toho dowesti/ pra
wi Seneca/ ze cztnost
wadne bez protiwni
ka/ Kterak muozess
pokusiti gsyli netrpe
liwy/ an tebe zadny
netepe/ zadny nehame
zadny mq neberze/ za
dnyt se neprotiwi/
Nez kdyz by na tie sko
da przissla/ hameme
vtrhame/ az dobitie
ti by zwiedel/ iak tr

pielitwy gsy. Opiet ne
wiess mnoz o swe poko
rze, neb na stroge py
chy nemass, y mussys
bez dieky pokorny byti.
Ale kdyzt by bylo pos
kyteno z bozie welike a
hoynost zlata a strzie
bra, tu bychom zwie
dieli zuostala-li by ste
bu pokora, gili by snad
z wstla pycha. Nebrz s
tiezka by s sebu nepo
gala towaryssky swe
lakomstwie. Neb ya
koz, wsselika ctnost to
warzissku swu ma, tak
kazda mrzkost neb hrz
iech bez towaryssie ne
me. Kdez wygde pycha,
hned zam lakomstwie.

A kde lakomstwie tu
hned skupost A tak h
rziech hrziecha posti
ha Nez ty gestli ze by
zuostal takowy w bo
hatstwi yaky gsy byl
w chudobie tu by gi
ctnost na tobie zna
ma byla A tak zadny
nemuoz swych ctno
sti zkusyti lecz se s ne
przietelem niekterze c
tnosti potka Dokudz
sebe nezkusyss czo mo
ziess proti hrziechom
Ne praw se byti ctno
stnym Ktoz protiwen
stwi vtieka Pomewa
dz protiwenstwie c
tnosti zkussuge Przy
klad na tuto rzecz mu

drzeg dawa Zlatnik/
kdyz by gemu niekdo
zlato k prodagi przy
nesl/ a nesmiel dati ge
ho k pokussenij na ohen/
podezrzien gest/ ze to
zlato falessne gest/
Tak wsselikỹ czlowiek/
nemuoz gimen byti
za cztnostneho/ gedine
leg nan protiwenst
wie przigde/ a on ge
nepohnutie snese/ gi
nak czo kdo wie gedi
ne leg vzrzi/ Ja kdy by
ch tebe nikda newidal
nez sediczieho/ czo wi
em muozessli choditi/
gedine leg tebe chodi
czieho chodie vhledam/
Tak o twe cztnosti ne

158

wiem czo prawita. pome
wadz sem nikdy tebe s
neprzietelem s gita se
newidiel. Proczez tehdy
gine cztnostnemu zywo
tu uczis. kdyz sam sebe
swiedom negsy. mohli
by to vcziniti naprzed
kteremuz gine wedess.
Ja na twe rzeczi dosti m
eti nemohu. lecz toho
wlastnim skutkem do
kaziess. a potwrdiss
czoz mluwiss. Newie
rzimt by mi kterym ne
wiem dugwody dowo
dil. ze wohen gest stude
ny. lecz se geho sam pr
we dotkness. Ne v wie
rzimt by mi prawil. ze
morze do kolenu gest.

lecz przedemnu bezisti
budess. Tak do mnie
mig o cztnostech. Chwa
liss im trpieliwost w
sselikych wieczy. a sam
se z zienami obierass.
y kterakz mohu slowo
twym wierziti. a ty gi
nak mluwiss. a ginak
czinss. A lide mudrzy
y ia take meme mudrzy.
przywykli sme wiecze
skutkom wierziti. nez
li slowom. Neb slowa
k wietru se przyrow
nawagi. ale skutkowe
k podstatie. A naprosto
wssech lidi naporzad
ten gest obyczeg. ze s
piesse skutky wzedem
bywagi nezli slowy.

Neb wssecka waznost
slowom od gata gest
kdez skutkowe gime wy
kladagi A protoz sam
sebe zkuse to gime vg
seg sam byti muozess
Czehoz sam negmess
nebywag tak nemilo
stiwym mistrem aby
gime nutil gmiti

Teto rzeci Possidomus
wydawatel gest a wssi
ckim Satyrykowe

Negsu stwo
rzenych wie
gy sprawed
liwi sudze
am prawy
wazitele kto wssecky
lidi rozumem swym

wgednostaynym staw
v westi v sylugi nerooz
wazugicz czo komu p
rzylezi a kto k gemu na
rozen gest Nechtiel sem
gich gmenowati ne
mudrymi w tip gegi
ch pomekud znage nez
zie nakonge toliko hle
dieg czo w prostrzedku
gest to prohledagi me
kterzy tak sobie ypru
rozum ze zadneho za ro
zumneho nepokladagi
nez toho kto se simm w
obyczegi y wstawu 6
rowna. Znali sme me
ktere lidi kterzy wyso
ge o swem wtipu drze
li wssak proto tee ne
dospielosti byli ze w

sseczky chtieli chude by
ti iako oni sami chudi
byli a na same chudo
bie wesken rozumny
ziwot za wiessowali
kdez daleko zmylem su
Neb mnohokrat chudy
blazen a bohaty mud
ry bywa A zase teez i
Az swietskym obycze
gem mluwie rziedky
bohaty za blazna g
mien gest lecz welmi
z rzetedlnym blazno
wstwim porazen gest
Ten obyczeg swietsky
mraw ma aby wsse
likemu slowu bohate
ho czlowieka diwili se
a wychwalowali kterez
kdy by od chudeho pw

powiedieno bylo w za
dne waznosti nebylo
by. Widiss iak gedno
slowo z rozdielnych v
st posse gynak a gynak
od lidi wazeno bywa
ktomu se nawratim
od kud sem wystupil
ze kto chcze rownym
wssech wieczy wazi
telem byti musy kaz
demu geho sstiestie.
mesto dati. Ledwom
se lidem bohatym ze
chudych rozumy za
metagi mnozy ag ne
wssiczkim nez gich we
ssken grumfesst nape
mezich zalezi a nam
ch wisy. Pomewadz
y chudi niekterzy gimz

Sstiestie niky plne ne
otewrzelo bohate po
tupugi a chudobu wy
chwalugi ne proto
ze gi ymilugi ale pro
to ze bohati byti ne
mohu y zawidie wys
sim stawom chtiege
wssecky stawy w swoi
przywesti Nesud tak
nemuoz ta wiec swo
wnana byti lec samu
smrti Proc onoho ma
ss zalakomge kteryz
w rozlozitem statku se
die gey opatruge aby
mu nehynul Ale to
lakomec kto swemu
sstiesti pokudz muoz
hynuti neda Ale to
prawy lakomec gest

kto k gynemu nabyti v
sylme dychti nemage
aby mnel O patrowa
me swych wieczy we
dle sprawedlnosti zad
na neczynost neme ne
brz zanedbawati a hy
niti do pusstieti mrz
kost gest O tiech pra
wych kterziz se wzbozi
z rodili lepssiemu ne
rozumiegiu to czemuz
rozumiegi opatrugi
Nemagi odzadneho
wysokych wieczy my
sslitelee potupowam
byti Gim to przyroze
me dalo aby se stiem
obierali Ty gestli ze
toho nemass ale obie
rag se stiem coz tobie

puowczeno gest / Nemie
zy zadneho mezy boha
teho newzmili / nez ch
tiwiegssieho / a tudy
tepruw lakomstwie w
mysl lidsku wpada / J
Czo gest bohaty / Gest
ten kto dosti ma / Pro
sym tebe wedle toho
rzeme / powiez mi a v
kaz kto nynie bohaty
gest / aby totiz dosti
mel / Wssiczkni tiem
ez wiecze wzdyczky
mieti zadagi / paklit
nekdo die / mam dosti /
Slowa toliko gsu / hned
by na tom miestie sku
tek gine vkazal / Net
rzeba daleko po duo
wod / sam toho kazdy

pokus / czo gmyme mass
kdy by nektere wiecy
komu pozadal / a po
tom do sahl gie / z dali
gy na tom mysl prze
stane / hned bude se o
piet k gimemu zadost
coditi / A tak wzdy gym
by wiece mnel / wiece
by potrzebowal / neb
te powahy gest zado
st / ze kdyz dostane ge
hoz zada / nehned wie
ce zada nez stiem se na
gab po obiera / ale rak
se toho zmogm / hned
opiet dale hledi / a za
da / Protoz wyborme
geden mudrzeg powie
diel / Ze zadost ma ka
meny krk / Nikdy se

zpatkem neohleda / go
ma nez wzdy przedse
hledi / czo mieti muoz /
A tak gesstie gsme m
kdy newidieli / aby ko
ho penyezy nasytili /
tak aby wiecz nezadal
Opiet gmy mudrzecz /
przyrownal spolu oz
rzitrze a lakomcze / ze
oba dwa gednostay
mi zadost trpie / Ten
to kdyz se wopie / ac
dnes dosti ma / zitra
se gemu wiecz pi
chtie / Tento kdyz dnes
nekakych penyez na
bude / zitra se gemu
wiecze gich chtieti bu
de / A tak ten nadgme
hrziechy obyczey ma

zadost ze nikdy po now
im nechodi nez wzdy
postup mech kragie
kto dnes grosse dog
de z ytra kedwie ma
hledi nikdy od grosse
k peniezy nez od penie
zek grossi wykragu
ge A protoz komu pe
ze gest mysl swu w
dobrotie zachowati a
zywota neposskwrnio
wati wystrzichay se
s pilnosti zadosti lako
me w sebe nepusstie
ti Nebt nykdy nedie
dosti wzdy akyt se nie
gcho nedostane Ten
ma wlastni A nayhor
ssi obyczeg lakomstwie
ze nasyczene byti ne

muoz / Gim hrziecho
we czasem przestawa
gi / a sam od sebe hy
nu / za mladeho wie
ku zrodiwsse se / Ale la
komstwie rziedko za
mladu w czlowieku
bywa / nez teprw kdyz
k starosti nachylen
gest rodi se / A aby se
wiecze diwil / wssecz
ky gine wieczy po
malu schazegi / a sta
ragi se / samo lakom
stwie wzdycky mla
dne / czim czlowiek s
tarssi tiem ono mlad
ssie / a nesseczi toho
iak dluho czlowiek ziw
byl / ale iak dluho ziw
bude / A zte przyczin

pro nabytie budugie
ho statku/ nedopusstie
nabyteho dawno po
ziwati/ Gdi wyme a
weleb se zbozim/ gehoz
ag mass swobodnie
poziwati nesmiess/.
To ma mladost nay
lepssieho wsobie/ zie
sim lakomstwie mig
gnuti nema/ ag by by
lo podobniegi/ mlade
mu lakomiti nezli sta
remu/ pro nadiegi w
ieku dluheho/ ale ze te
hdaz ten wiek vsslech
tili gest/ y nedopusstie
wsse mrzkosti skrbile/
Nez kdyz giz ta mlada
wsslechtilost wadne/
teprw lakomstwie.

tam w lidie se / Protoz
geden mudrzecz pra
wi / zie dna a lakomst
wie gedmech let po
trzebugi / Jakoz mlady
rziedky dnu tepi / tak
take b tiezka lakomy
gest / Nez na staraq kole
na / dna / y lakomstwie
przypadagi / Ale zad
ny hrziech wiecze wy
mluwy nema / nezli la
komstwie / Gim hrzie
chowe wssiczkem smu
trzkost nesu / lakomecz
sam zda se poczawy
hrzieſſnik byti / Neb se
wymluwa rozlicznie
ono ze ma mnoho die
ti / Ono ze se bogi k sta
rosti / aby nuzen nebyl

Ono zeby nerad widiel.
aby gemu vbywalo.
O lehkym wiecznym za
neprazdnem rozume
Ohledy starodawne
kym by nag kdy wycha
zelo tiem diedicom gi
chz otcowe s posskwr
nu swiedomie swycho
gim statkuow dobywa
li. Nadewssim sstiestie
mog ma. Ale nayvwie
ge nad tu wiecy. kteraz
s v razem dusse doby
wana bywa. Rzedko k
trzeciemu diedycy przy
chazie. Protoz slawne
ho gednoho muzie. slo
wo gest toto. Trwali
wiecznie wes s ctnosti
nabyta. Nez li welike.

wmesto w hrziechem.
Przyczyna toho gest, a
hned z bozskeho tagem
stwie wymazana, ze w-
selika wiecz w hrziechie
hromazdiena, ledwa
w geden wiek pospol-
ku bywa, ale co se cz
tnosti dobude, za mno
ho wiekow ne roztrh
ne se. Kto przyrozena
tagemstwie znagi,
tuto wiecz tak se mieti
w sledagi.

Tato rzecz ze sskoly Ary
stippowy wyhledana
gest

Dwie su wieczy
ktere z sprawe
dlnost lidsku
porussugi. Da

rowe a przatelstwie /
O darziech milutwi Sa
cyricius / ze musy oge
liwa myst byti / kterę
by darowe nezlamali /
Snaze gest daleko da
row nebrati / nezli wez
ma tomu powoli ne
byti / od kohoz ge wez
mess / Neb sam sebe w
sseliky mogme proda
wa / ktoz bez zasluzeme
dary berze / A neb ag za
sluhuge / wssak wieg
darow berze / nez zaslu
zeme geho vkazuge /
Wssem prawim / ze tay
ne osydlo tomu polo
zeno gest komuz bez za
sluhy darowe plynu /
Tak aby giz am sobie

sam ziw byl / A mi se to
mu smiel ztratiti / od
ktereehoz sy dary prze
mozen / Bywidiel a z
nal geho wzem krzy
weho byti / musyss mu
krzywdy pomahati / A
pakli by chtiel po me
kud swiedomie zacho
wati / ale przy naymē
ssiem musyss mlczeti /
A nespravedlnost pa
na sweho mlczemm o
bramowati / Widyss
iaky gest rzetiez darow
ze swy wlastni swobo
du dobrowolne pro
dawagi / A tak pewne
a mogme ze porozhme
wam pana tweho / kte
ryz tebe dary kupil / kdyz

by ge wssecky zase po
brał ne swoboda na to
bie zuostane Gesstie
wiece Takowy a tak
pewny to prodayi gest
ze kdyz dary poczness
przygimati by ge do
browolne po nekte
rem czasu chtiel zase
wratiti aby tak swobo
den był iako przed bra
nim tiech darow nebu
dess kto mu przypuss
tien Protoz a nebo
chutne darow nech a
nebo wezma ge poch
lebuoy lahod lisay s
hlad swiedcz potwr
zug wnigemz se nepro
tiw wssecho pomahay
na chtieczi pana swe

ho wsseczky skutky swe
za wacz / A naprosto ya
koz prawi Dauiduus /
Kterym koli muozess
obyczegem libiti se my
sl oto aby se libil / O
nuzna swobodo / O bie
dny ziwote / sebe nikdy
nesseterzita / nez gmeho
k gmemu weseli wese
li byti / k gmeho smut
ku plakati / Ag srdge
twe weselo bude kdyz
ten ktoz tebe dary swy
mi / w gine przywoze
me potworzil / smuten
bude / musyss wesele
srdge sweho tagiti / A
tiem se vkazati / gimz
naten czas negsy / Di
wna moc pemez gest /

kteraz nemuoz bez ſmie
chu powiediena byti/
ze czlowieka ziweho ſa
mi mrtwi gſuge/ kge
mu chtie przetworzie/
nyme k ſmiechu/ potom
k ſmutku/ gednak k ſſta
kim/ gednak k ſediem/
A nadewſſecko/ tielo y
duſſe czlowiecie/ za
ſſpatne dary muoz ku
peno byti/ Neprawym
mudry muz aby tak
lakom byl/ gehoz w v
myſlu zadnym darowe
gmam nakloniti ne
mohu/ nez kdez ſprawe
dlnoſt a v prziemoſt
geſt/ Pomewadz obe
czny lid rzymſky/ mek
dy nemohl dary prze

wwazen byla/ kdyz o-
nen kral przechytry
Pirrus nemoha Rzy
manow w mocy prze
mocy/ y naſtrogil na
me vklad/ aby ge mo
hl dary poruſſiti/ y po
ſlal k nim Cyneaſſe
legata ſwecho/ ſweli
kym mnozſtwim woz
licznych darow/ On
przygew do rzyma/ p
rzed Senatory poſel
ſtwie dal/ a zlacym
dary za wzel/ Od ſena
torow oſlyſſay/ toby
geſſtie dnw nebyl/ neb
tu oni muzie mudrzi
byli/ Ale ode wſſech li
di tak proty dary w
oſſkliwoſt wzat/ ze a=

m chudi nechtieli ge
mu w Rzymie hospo
dy dati / A tak sewssim
musyl se k panu swe
mu wratiti / Neb toto
bylo slawne przyslo
wie rzymske / ze rzyma
ne nechtie wladnuti
zlatem / nez tiem ktoz
zlatem wladnu / A pro
toz mgimz swobodi ne
prodawa se / nez dary /
Naposledy take russe
na bywa sprawedl
nost pro przatelstwie /
Znamy hrziech ten sam
sobie za od platu bude /
przedtiem ktoz lidi a
neprzately suditi bu
de / Toto tobie za slaw
ne powiedieme bud /

Bud tobie mileyssie o prawedlnost/ nezli wssecho rodu tweho y cyzieho przatelee/

Tato rzecz tiech gest kterzyz mrawy wssech lidi trestali totiz poetowe Satyrykowe Juuenalis horaci

Dokudz glowiek ziw gest/ nemoz mieti dokonale chwaly/ Nebo chwala protiwnika ma zawist bez kterehozto zadny mieda glowiek ziw nebyl/ A gim glowiek lepssi/ gim mudrzeyssi/ proti tomu z chopnie gssie gest zawist pro

persius

toz dobrze onen mud
rzec powiedyel / ze od
brotie wsselikeho glo
wieka / samy smrt a
hrob vsudek gmi / ged
no proto ze w gem glo
wiek vmirze / to giz zmie
meno byti nemuoz /
Druhe proto / ze po smr
ti wsselika zawist k
lesa / neb zawist dale
se nezstahuge / nez po
ten czl smrti / Giz by
to przieliss ne blazno
wstwie bylo / kto by v
mrtlemu zawidiel / A
tak posmrti giz zadne
mu lidska zawist ne
przekazie / y ztoho ne
kazy powiesti / kto gie
sobie przed smrti za

sluzi / Ale z nwemu glo
wieku gest wiez ne
podobna / powiest bez
vrazu zachowati / Ge
stli glowieku podob
ne / aby se wssem za
chowal / tehdy gest ta
ke podobne / aby po
wiest zachowal / Po
hledme na prwme
slawne muzie / kterzi
my me od wssech na
rodow v waznosti se
magi / iak za sweho
wieku mnohe zawis
ti / a mnoha protiwen
stwie trpieli gsu / Ne
mohli tak mudrzego
powiedieti / hned se na
ssel tomu od porze /
hned nasme mag ho

tow byl k zkazem / Ale
ze samy miezy prawe
bywaly / mu gim pro
tiwnicy vsskoditi ne
mohli / Tut ma powa
hu lidska zawist / aby
se poziwych wozyla /
giezto nelze se zadne
mu vkryti / Age zew -
me nesskodi / ale tayne
ho gedu na dobu cho
wa / Augustus Czie
sarz za to wgednu ch
wili mnel / ze zadneho
neprzietele zawistni
ka nema / Neb byl na
tom swoy vmysl pos
tawil / aby se zadnemu
neztraczowal / Nalitt
pak tiem / ze chtiel w
ssem dobrze giniti / wie

ze neprzatelstwie na
sebe zburzil/ nezli geho
prwe mel/ dokudz ne
wissem dobrze czynil/
On kdyz gednomu da
rowanie vczynil/ hod
negssie nezli druhe
mu/ hned sobie z nie
ho neprzietele vczynil/
gessto gynak kdy by
napadu take k daru ne
mel/ nebylby neprzie
telem/ A tak musy so
bie czlowiek tak mysl/
bez zawidieme zde a
bez neprzatel nebude
sy/ Nez kto chce slaw
nu powiest czmow-
swych zachowati/ hle
dyz gi nagctnostech za
loziti/ ale proto nege

kay aby vcho twe/ o me
poczti we hlasame vs
lysselo/ lez od pochleb
nikow/ gichz saud o twe
dobrotie dotud pieknÿ
bude/ dokudz ruka tyra
gym sypati bude/ iakz
ruka vstane/ hned se
take tiech pochlebnikow
vsta naruby obratie/
Nez budessli hoden od
potomkow zpominan
byti/ tu teprw kdyz b
hm gest/ ziw byti poc
nest/ Ne vmiessli sam
go mudrzeho psati/ ale
bud mudrze totiz y do
brze ziw/ at gim o to
bie pissy/ Neb wsselikÿ
ktoz dobrze ziw gest/ i
mudrze ziw gest/ A kto

zle ziw gest / blaznowie
ziw gest / Protoz hodna
wiecz wsselikemu clo
wieku / dluhe czta a zpo
minname za dagicie
mu / oto se stawiti / aby
gmena a skutkow swy
ch pamiet pisemnie /
po sobie pozuostawil /
Rozprawkat mne / sta
we mett se zborzi / pis
mo wzdyczky zuostane /
gedno z wetchne / gme
se napisse / Neme tee
powahy pismo iako
stawenie / aby wzdy
posledme prwniemu /
y gmeno y chwalu od
gimalo / Czoz ty vsta
wiess dokudz sy ty ziw /
dotud twe stawenie

ſlowe / A iakz ty odegde
ſs / a gimemu twe ſtawe
me libiti ſe nebude / A
gy ge zbozie / gmak prze
ſtawi / gyz ne twe ſta
weme / ale toho ktoz ge
po tobie vſtawi ſluziti
bude / Ale ne takowe
kniehy gſu / am ti kte
rychz pamatka w knie
hach pſana ſtogi / Byt
ge newiem kdo prze
piſowal / negeho ale
twe kniehy nazwany
budu / geſtli ze ſy ge
ſam ſkladal / Am piſa
zona geſt bude / ſla
wne a welebne ſkut
ky przepiſowati / nez
twa ktery ſy ge zmil /
Czo bychom wiedieli

go ſu zalidi byli / prw
m wſſigkm welikych
zemi a mieſt zakladite
le / kdy by tak nedban
liwi byli / o pamiet g
mena ſwcho / nako gſu
nyniegſſieho wieku
lide / gimz to baſniczka
wſſelike piſmo zda ſe /
Zaloſtna nebrz przie
liſſ truchla wiecz / w
ſſelikemu glowieku /
ale wzlaſſtie panu
welikemu / tak ſtoho
to ſwieta b gita / aby
nikdy zpominan ne
byl / lecz od ſamych pa
mieti ſmrtedlnych /
kterez weſtu neb we
dwu ſtu letech zmize
gi / a v wiecz ne zapo

menutie przychazegi wtom naylepssi stra ku ma ctnost ze sama sobie za budugieho o hlasytele gest / By w ssigkni mlczeli / By za dny mcz nepsal / ctno stny ziwot nemuoz tr pieti zahynutie / Ale ia otiech mluwim / gimz we mnohych v stech byti rozkoss ge st / a prstem vkazowa me / a sobie diwyeme / za slawu se poklada / y ctnost take na mno hych miestech krasny mi a ozdobnymi / y la hodnymi pisny / przi gemniegi w pamiet wessla gest / Protoz

niekterzy z mudrczow
krasomluwnych a
wysokohlednych gi
mzto poety rziekame
twogi smrt zde na zemi
wymierzili Prwni kdyz
se tielo z dussi rozdieli
Druhu kdyz hrob wet
chosti segde a zkazen
bude y wssegko to coz
nakladem twym vgi
meno gest zrussi se
Tu giz druhu smrt tr
piety budess Trzetie
smrt lidem przycha
zie kdyz nieyaku przy
hodu rozlignu a neb
budugich nedbalst
wim ale nosti naydel
ssie pamiet toez kn
ihowa neb psana za

hyne / kdez gmeno y s
skutkowe spolu zahy
nu / Tu giz trzetie a
posledme smrti zaku
sys / takze giz wiecz
ne niczimz zpominan
nebudess / A protoz nay
bezpecznegssi ziwot /
k tebe muz cztnost do v
fame dawa / Nebo smr
tedlnych lidi smrtedl
ne su wieczy / Cztnost
wieczna gest / kteraz ne
pochybnu wieczność
porozuge / Ag w smrte
dlnem ziwotie czimena
gest / S proto nesmrtedel
nu odplatu / kazdemu
cziteli swemu przyne
se /

Tato rzecz Possidonyowa

gest o swiedcztwym Wir
gilia a Iuuenale

Cztnost neto
liko dussi ro
zumne / ale
y tielu zlo
wiegiemu
przietelem gest / nebo
powiediel geden leka
rz / ze dobrzie ziwu byti
a cztnostnie / chodi se k
zdrawi tiela y dusse /
Jak zdrawu czim mysl
lidsku / dobru a poczest
ny ziwot / neme o tom
potrzebie psati / wssem
to wiedoma wiecz ge
st / ze dusse tielem ob
tiezena od ginud / z
drawie sobie zasluzi
ti nemuoz / nez cztnosti

Ale y tielo take cznost
a ke sskodie nema. Ne
bo ona we wssech wie
cech skutecznych nnie
ry hledi, kterez y tielo
chcze. Pomewadz kdyz
malo przes mieru cho
wano bywa, zdrawie
potraczuge, a w rozli
czne nemoczy vpada.
Protoz lekarzske po
wiedieme gest. Czo-
czine pilule, syroppo
we, neß gina s klada
na lekarzstwie. To czi
ni samo mierne pozi
wanie pokrmu, a na
poge. A tomu cznost
vczi. A chcze aby ne
proto ziw byl, aby ge
dl a pil, nez proto gez

a pij aby mohl ziw by
ti / pokrm dan gest li
dem kezdrawi / a ne kne
mozy / Nasse wina
wlastnie gest ze my
pokrmow zle poziwa
me / a o ni nam ne k pro
spiechu ale k sskodie
zdrawie bywagi / A
mnohe nam nemoczy
przy nassegi poziwa
nim nemiernem gi
chz nikdy nemieli by
chom / Sprotoz iakoz
ctnost oprawuge o
boge zdrawie tak roz
koss o bogiemu totiz
dussi y tielu welmi
wsskozuge / Nebo ne
nie widano ani sly
chano ani cteno / aby

wtom tiele zdrawa
mysl byla/ kteraz rozko
ssem posedeno gest/
Daleko spiesse/ w ne
mocznem tiele od przi
rozene/ zdrawu dussi
nagdess/ nezli w roz
kossnem tiele mysl
bez nemoczy/ A protoz
onen promluwy wy
hledawacz/ clowieka
wnitrz y zewnitrz Ju
uenalis/ za mu ne
weli prositi boha/ nez
za dwogi wiecz/ Nay
prw zato/ aby miel z
drawu mysl/ w zdra
wem tiele/ Druhe aby
takowu dussi miel/ kte
raby se smrti nestra
chowala/ O gystie we

lika wiecz / komuz to da
no gest / aby mysl y tie
lo zdrawe miel / We
lika a wysoka prossba
gest / zatu wiecz bohom
modliti se / A no mud
rzy muzie zawesm
rziedky dar bozsky to
magi / ktoz rozumnu
swu dussi od mez clo
wiek slowe zdrawym
obdarzenu ma bud
tielo zdrawo neb ne
mozno Neb gim pos
ledme pecze o tielo
gest / Swietssi pak li
de gimz prwotne sta
rost gest / aby se tielo
dobrze mielo / za poklad
nesmierny poklada
gi / kdyz tielo zdrawo

gest / O nemocz rozum-
ne dusse nicz nepeczu-
gicz / Ale to naylepssi
nay wyssi / a nay bla-
ho slawenegssi / dar
bozsky gest / kto mage
zdrawe tielo / ma take
bez nemoczy dussi / To
gest prawe blahosla-
wenstwie ziwota zdey-
ssieho / O filozofiow
za naywietssie sstie-
stie wyhlassene / Nebo
nemuoz buduczy zi-
wot zdrawy byti / ne-
budeli wtielesnem zi-
wotie / bez nemoczy za-
chowana dusse / Tielo
porzzdielem z dussi w-
ssech nemoczy zbywa /
a nicz giz wiecz netrpi /

Ale dusse kdyz swlege
na gest z tiela / wsseg
ky nemogy kterych w
tiele nabyla / z sebu
nese / a nemuoz gich
zbyti / lec bohem vlo
zenym ocisstiemm / O
kteremz gruntownie
a welebnie Wirgi
lius wypisuge / w sse
stych knihach Enei
dorum / ale poniekud
przewyssenym mi
strowstwym / wtapu
hlubokeho / ta wiec
gest netoliko od lau
tow / ale od mnohych
literami ozdobenych
skryta / a zakopana / a
w basnotworne roz
prawenie przewede

na / Protoz wsseliky-
mudry muz oto stuoy /
aby mysl twa przwo
tnie nemoczy prazd
na byla / A potom muo
zeli y tielo / Na tobie
mnoho gest obogie
mu postiziti / Ato w
ssak swa zmegssie pra
ze ma byti / S cim zlo
wieku zuostati / S cie
lem zadnemu nelze
zuostati by ogeho ne
mocz zadne starosti ne
miel / Sama gemu mi
ne / Nez s myslí swu
zuostanesst na wieky /
od te se nikdy od dieli
ti nemuozesst / lecz ty
sam zahynesst / tozt i
mysl neb dusse zahy

ne Protoz dluho trwa
we a tomuoz wieczne
wiecy gsu kterez na
dussi przypadagi gdyz
am smrt od gieti ne
muoz Nebrz posmrti
tiela gitedl megissie su
nezli wziwotie spoge
nem Tu se hled opatri
ti tut trzeba lekarzstw
ie O tielu progmu za
dnu przygmu pecze
wosti nemieg nez pro
ti aby ktznosti zchop
megissi mohl byti Na
budessli za zdrawieho
tiela ctnostneho ziwo
ta neboy se ne odegmet
geho zadna nez pzuosd
bnost tiela am ktera
ne mog Bez pecznij po

klad gest cztnost / A ne
dobyty hrad smrt / sew
ssemm nastrogemm kry
m / newykopa am do
bude gebo / Sama cz
tnost w smrtedlnych
wiecech gest / ktera pod
sstiestie neslussie / Ty
s tielem swym y sew
ssemm wieczmm ktere
mass / do toho wrtkeho
kola sstiestie wsazen
gsy / dnes mass / tudiez
diwnym tozemm smad
mieti nebudess / Ale y
chutnassli sobie cztno-
st / sstiastie w tom kole / a
neb nesstiastie / wzdy ge
dnostaymie nepohnu
ty zuostanness / A bude
ss od tiech milowan.

kterzis wsselikemu ssi
pu ssczesczie wittezyte
le gsu A milowan bu
desz ne proto ze gsy bo
haty zie gsy mocny
ze gsy wymluwny ale
ze gsy cznostny Neb
milowniczy twogi ge
sli ze sam cznostem ne
gsu nemilugi tebe nez
twe wieczy Odegmeli
od tebe ssczesczie twe wie
czy totiz zbozie czest kra
su hned twych milow
nikow laska przestane
Ktoz czlowieka pro cz
nost miluge ten pra
wym milownikem a
stalym przietelem zuo
stane Ty chlub se przia
tely kterzyz po zna

genem statku zuostanu
Tato rzec prawi se byti
Esskulapiowi giz przi
pomina Petrarcha

Rzec lekarzska
gest ze wie
ce lidi hyne
od nerzadne
ho giedla a
pitie nezli od ostreho
mece To ac tielesni
lekarzi prawie wssak
proto znamo gest y tie
kterzy mysl swu wez
drawi zachowati v sy
lugi zie strziedmost tie
lu y dussi vzitecna gest
Ale wy tem rozkoss
msluzete castokrat za
luzete naprzywozenie

ze was nemocne abo
lestne vczynilo / Ano na
was wssecka wina ge
st / kterziz sebe ohzersst
wym a wsseliku nesko
wnosti kazite / a chtie
cze rozkossne zywi by
ti / v padate w biedny
zywot bolesty / Nebo tu
zaplatu ma rozkost / k
dyz se do kona / gynym
nevmie tielu od plati
ti / nez mcyaku nemoczi
neb mdlobu / Take ani
dusse bez odplaty nene
cha / zuostawit przy
naymenssiem zalost
a pykame / A protoz b
prawedliwiegi by przi
bozeme na was zalo
wati mielo / ze wy v wo

dite wmohe nemogy
na swiet / gichz mkdy z
przy rozeime negim / a
wprwnich letech sta-
rych wiekow / O nich ne
slychano gest / dokudz
lide ne k rozkossi ale k
potrzebie ziwi byli / A
toho po niekud y nasse
ho wieku dwo wod ma
me / o niekterych nemo
zech / kterez wtiele pod
danem chudobie ne o
bywagi / nez osobili so
bie tiela rozkossna / wz
lignym pokrmy za-
miestnana y libi wn-
se k potwirzem teto rze
gi przywiesti / rozpraw
ku pod kasm po wiedie
nu / A od gednoho mu

drze napsanu kteruz
petrarcha slawny o
rator przypomina w
Epistolach swych kdyz
geden bohaty a rozko
ssny clowiek vpadl w
nemocz kterez lekarzi
dna rziekagi gesstie za
mladych let ykazal se
westi k philosofowi kte
ry pomiekud y tielesny
legemnym znamenim ty
muz biesse Ten kdyz
vzrzel geho clowieka
mladeho nemocy to
mu wieku neobyczeg
mu porazeneho a zast
up sluzebnikow s nim
Otazal se geho czo by
chtiel Rzecze mu ne
mocny rad bych zdraw

byl / Od powiediel mu
drzeg / Jaku nemog trpi
ss / Rzekl on dnu / Mud
rzeg nepodobny wiek
twoy kte nemozy / Rzekl
nemogny / A ia sam se
tomu diwim kudy gest
przyrozeme gi namne
dopustilo / Mudrzeg /
Snad gsy bohaty / a pe
nez na zbyt mass / we
ze on / Gmneme sweho
nevmiem tobie powie
dieti / nez po techto slu
zebnyich muozess ro
zumieti / zet nuzen neg
sem / gedine muozess ti
ty mie zbogati / Mud
rzeg / Neprotot se ptam
natwe bohatstwie / a
bych zaplaty ziadal /

184

Neb ia ten dar od przy
rozeme mam / ze mge
zhehoz od tebe nezadam /
a m od zadneho / pome
wadz za potupnu wi
ecz wssehke penieze ma /
Ale protot se tebe tiezi
o bohatstwi / ze dawass
diwie se przyrozem mi
nu / zeby natie ne oby
czegnu wieku twemu
nemog v wedlo / genz
ono miegmiz tiem win
no neme / Od powiedi
el nemogmy / A kohoz
mam winiti nez swe
przyrozeme / Neb od
neho wssegky wiecy
mam / A mudrzecy wssecz
ky wiecy od przyroze
me gsu / ale twa ne=

mog od gmud gest·/
Odkud prosym weze
nemog my/ ta nemog
mne przyssla gest/ ne
bo znata korzen nemo
czy/ poczatek gest zdra
wie/ Od powiedel ge
mu mudrzecz/ Niekte
ry czas pauk gda ge
stu/ y potkal se s dnu/
a rzekl gi/ kam to smu
tna dnd berzess se/ Od
powiedela gemu
dna/ Byla sem v ged
noho hospodarze/ sedl
skeho glowieka a hru
beho/ kteryz mne hlade
a vstawicznu pracy
mugil/ od gitra az do
weczera/ w roli a wla
mem bywali sme/ sot

me weczer do vprasse
neho domu a nedosta
weleho przychazeli
sme hospodarz muoy
nikdy wzelych strze
wigiech nechodil a
wzdycky hrubse wlny
sukni mienal tiezku
a tu spole domow pri
sedsse po ztrawem
dne biedneho noz tak
biedna nas oczekawa
la Tu mne on inczimz
gimym nekrmil nez ge
czmennym chlebem na
poly s wotruby a twr
dym kragiczy kterzi
po obiedie zuostali s
ktomu mi gineho kr
czzy nebywalo nez
polewka z vkropu a ne

mastne zele s octem /
Giz to musyl vroczni
swatek byti / kdyz sayr
nastuol kladen byl / A
tak przezery na poly s
hladem zawrzewsse / s
pak na twrdu lawicy /
neb na hola kamna cho
dili sme / Tu malo hos
podarz muoy po od po
zmuny / hned semnu -
przed swietem wstal / a
opiet na pole k pracy
mital / A tak den po dni /
od poczmutie mi nedal /
ktomu gesstie a m w
swatek / pokoge sem ne
imela / Nebo on wzdy
neb na robotu pansku /
neb k hrazem plotuow /
aneb owczy pzat sem -

nu nuzen byl Azkdy
od poczmutie nikdy za
dne z wuole ne mohla
sem jmieti A protoz za
tesskliwssi sobie a zuo
stliwiewssi nad hospo
darzem musyla sem se
pryc brati Tyto rzeci
wyslyssew pauk we
ze kedme O kteraks gi
neho rozdielu a tobie
nepodobneho hospoda
rze ia mel sem Byl ge
st gisstie rozkossny a
rozmazany v mehoz
dobre bydlo za naylep
ssie dobre gmeno gest
Kziedko daleko chodil
weczerziemal do noci
obiedwal do poledne
A co mezy tiem czasu

bylo to snem zmarzil
a spanim na miekkem
lidzi / A nakmentowych
prostieradlech / aby
zamesskalli gest ktere
rozkossie w gedle a w
piti / dokonal gi spanim
a lezenim / kdyz wstal
z lidze / czekali geho roz
ligne krme / rozligny
ch zamorskych wnom /
wino z cyzie zeme / ko
fflikowe zlati / a w nich
draha pitie / Stiena ko
berczy obestrzena / stuol
kortynami przykryty /
mezy tiem przypra-
wami hauffowe slu
zebnikow / a imi se sem y
tam tocze / Zadny kaut
wdomu nebyl / aby z

wlasstim przyprawu
nestkwiec se / zadna
podlaha neme / ktera
by gystie chwostasti
vmetena nebyla / za
dna stiena prachem
v prassena neme / nez
kazda piekme v smy
gena / tak ze zadna
mtka rzemesla meho /
nemohla zuostati / A
ia sem v tam biehagi
gy / nemohl sem zadne
skuliny nagiti / abych
se schowal / ano wssu
dy v dynchowano a
v hrazeno / zadne dier
ky gim za tiamy nezo
stalo / A protoz vtekl
sem od toho / zleho ho
spodarze / mym obyge

gom protiwneho / kto
mu od powiedicela dna /
ay z techto rzeci poro
zumiewam / ze ac se
nam obiema zle wed
lo / bude se nam giz wy
bormie westi / gestli ze
budess chtieti aby chō
fra y margili hospoda
m / Ja puogdu k twe
mu hospodarzi / a ty g
di k memu / Ty vsedla
ka dobrze se mieti bu
dess / a ya v pana / v sli
bila se radda paukowi /
a fra y margeli su pa
my / A od toho casu w
prawo wesslo / ze pauk
w kautech a w smiete
ch obywa / dna na ho
dech a na krassech v

panow / v lidi rozkoss
nych bydli / Vsly
ssaw tyto rzeczi ten ne
mocny / ac pod bazni
powiedienie / zastydiel
se naramne a wece
k mudrczy / Jake pak le
karzstwie proti nemo
czy me gest / Mudrzec
Prawie wssickni dos
pieli lekarzi / ze wsseli
ka nemoc od porznu
mezy hogena bywa
Tma nemoc gineho
korzenu nema / nez ne
skrowne gedlo a pi
tie / v skrowem sobie to
ho / hned przygma / ne
moczy po malu od cha
zeti bude / Dna nepo
gednu w lidi se doko

sti/ nez znenahla skrze
neskrownost pokrmow-
hospodu sobie strogi/
aby na stara kolena k
de od poczinati mela/
Tak zase kdyz se giz do
kosti wbierze/ ne yhned
wen skrze skrownost
a rzad giedla a pitie
wyhnana byti/ nez
iakoz znenahla wcha
zie/ tak znenahla wy
chazie/ Gmak 6 tiezka
ktere lekarzstwie po-
muoz/ Neb mezy nezho
giedlnymi neduhy/
dna/ od lekarzuow po
klada se/ Protoz tott
gest bogenie me na
dnu/ aby skrowne ziw
byl/ zriedko nachude

tielo nemoz ta przypa
da / Neb musy skrowne
ziwo byti / Ty aſ sy bo
hatti / a chceſſ se tieto ne
mozy / y mnoho giny
ch horſſich wywarow m
ti / gez a pi iako chudy /
bud ziw iako chudy /
Tot summa summarum
wſſeho meho lekarzſt
wie / Zadaſſli chwaly
z stolu sweho / aby z wz
tiznosti nakladnych
krmi / a drahelo pitie
gmeno twe zmelo /
Nechť gim kterzi zaſto
lem twym sednu / boha
tie gedie a pigi / Ty
chudie gez a pi / bud w
te wiecy ginym bohat /
ale sobie chud / Twe

gta kteraz z mnozstwie
pokrmow ymeti zadass/
my ne vbude/ Ag sam
wsseho goz na stuol po
lozi se giesti nebudess/
Nebrz massli hosti v swe
ho stolu/ gez meme nez
prwe/ aby snad hoste
nerzekli/ ze kdyz sam sto
liss nuznik gsy/ a te prw
przed hostmi chzess s
tiedrym byti/ Ale chze
ssli gednostaynost za
chowati/ tak gez sam
przy stole iako przy ho
stech/ A hoste budte to
bie k potiessem mysli/
ak neobzerstwi brzy
cha/ y budess ymeti d
wogi zysk/ geden ze g
ednost vkazess/ mage

dosti czo giesti na zbyt
y zdrzyss se zie giesti ne
budess nez po tud po
kudz zdrawie twe zada
Druhy ze tiela sweho
neob tiezyss a ne vczi
nyss sobie budugiecho
nechuten stwie Opak
tohoto se nay wyss wy
strziehay ag chczess z
drawie sweho wierny
wazitel byti kdyz by
od niektereho sobie li
beho przietele k stolu
pozwan byl A neb ty
yeho k sobie pozwal
aby nad mieru swu
z wyklu wiege negedl
a nepil Hledie na przie
tele Neb wy bohati
ten obyczeg mate ze

hosti swych neb prza
tel gmag gtati ne v
mete nez abysste sa
mi simym obzerim y o
pili byli Ag znam przi
rozeme lidske kterez to
to gest ze kdyz kto doge
ka k sobie przietele do
brzeho przitomnosti
geho srdge y przyroze
me ob weseli se A tak
se glowieku zdati bude
ze se gemu wedle prze
tele giesti chtie a no
przyrozeme toho chtie
ze negim nez przitom
nost przietele milcho
y masse ty y toho strze
zy se aby nikdy nad
mieru przyrozeme s
weho negedl am pil

A tak y teto swe nemo
gy / y mnohych gmych
prazden budess / Toto
me lekarzstwie wzdy
na pamneti mneg / Ch
gessli zdraw byti / tak
bud ziw iako chudy /
Stol twoy gmym at
gest hogny / tobie twa
missa att gest skrowna
wzdyczky / neb twe bo
hatstwie gestli ze gsy
na mem samem zado
stiwie vstrnul mysli
adussi twe sskodi / Ale
pokrmowe nadmeru
gedem / sskodie tzelu y
dussi / Sprotoz chczessli
swe nemoczy zbyti / a
gi przecz zaczinati / za
zen nay prwe nessko

wnost od zaludku twe
ho Pakli chczess aby
dusse y tielo zdrawo
bylo zaczen lakomstw-
ie Toto wssak tobie po
zuostawugi zaprawi
dlo Budessli chtieti
po mne raddie postupi
ti a skrowmnost za roz
kossi milowati ne w
ssegky w swuoy oby
czeg takym Ma radda
same twe osobie gest
snad mass nekoho v
sebe gemuz mensse
pecze gest ozdrawie
nezli tobie tomut rze
hola ma ne trzeffi se
nez tobie A nebo tomu
kto tielo swe zdrawe
mieti chcze Ty po mne

wadz bohat gsy bez li
di byti nemuozess mu
syss takowe pokrmy
miewati ne iake kzdra
wi gsu ale iake kslo
wutnosti mieti muo
zess neptage se gsuli
zdrawi czili mg dwor
mkdy nesudi o zdrawi
pokrmow nez o poczu
tich a o przyprawie
Protoz gez prziez ged
nato pomne aby pro
swu czest a gmeno m
noho pokrmow mie
wal ale pro swe zdra
wie aby gich skrowme
poziwal a rozlicznost
mi gich aby se neprze
plnowal

Tato rzecz z kmeh Marka Tu
lia wybrana gest

Mezy lidmi ro
zumow os
wieczenych
tato pohad
ka rozgima
na bywa/ Muozli clo
wiek ziwota zleho/ oge
me wssak wysokeho/ o
mudrosti go rozprawi
ea/ Niekterzy prawie
ze muoz/ pomerwadz
czasem y blaznu/ treffi
se metczo mudrze po
wiedieti/ ne aby gemu
mudrze se zdalo/ nez ze
mudrzy slyssiege to slo
wo k mudrosti se beru
Ale niekterzy prossley
ssi tomu od pierzagi/ na

prosto twrdiege ze za
dny czlowiek bud iak
bud vczeny / gestli ne
mia wneho ziwota /
ne muoz mu prospie
ssneho o mudrosti po
wiedieti / Powiediel
filozow / Tak mu duwe
gest vczeny zywota ne
cznosteho / kdy o mud
rosti mluwi / Jako sse
py kdy by wyssel na lu
ku / a chtiel widomemu
kwietie barew rozlicz
nych / po ruoznu zbiera
ti a vkazowati / Neb tu
ma zwlasstnost mud
rost / nade wssecky gine
cznosti / ze od zadneho
przygemna b prospie
chem nene / lecz od to

ho ktoz gi se wssemi przi
padnostmi gegiemi w
sobie ma gegiez to nay NB
wyssie przypadnost
gest dobrota mysli a
czistota srdcze Gestli ze
cznostny negsy by pak
mudrze mluwil tiem
zadneho ne wzdielass
Przyklad slyss Blazen
by neumiem czo komu
mluwil tak zeby z wo
ust slow mudrosti zm
el zadneho swym mlu
wenim ktomu ne nak
lonil aby aneb gemu
wierzil a neb za blaz
na nemiel Tak ty mel
in smiessny czlowiek
gsy chczessli za mudre
ho gmien byti po sa-

nych slowiech vstny
ch / Zwuk mudrosti ge
st skutek gmene vczine
ny / Nebudessli czlem z
wugeti / By sobie w
ssecky tawby nagal /
proto mudrosti twe
nepriwedess / am roz
hlasyss / Neb die mu
drzecz / Geden skutek do
bry / wiecz mudrosti
na czlowieku vkaze / nez
Tisycz slow krasnych
bez skutku / Za Augusta
Cziesarze obyczeg byl /
niekterym ptaky stro
giti / aby lidskym hla
holem mluwili / Pro
sym czo by od nich roz
drzelen byl / kdy by lids
ky mluwil / a kowrad

sky ziw byl / Sama mu
drost dussi lidske przy
lezi / rzecz mnohym t
worom negakym ne
demm a z wyskosti przi
pada / A neb gessic gi
nak / rzecz wssem lidē
wlastnie gest / Ale mu
drost tolikto dobrym
przyslussie / kteriz ne
rzeczni / ale skutky mu
drost prowodie / neb
ona w wiecech a ne
wrzeczech przebywa /
Take tomu nekterzy
chtie / ze mudrost a do
brota gedna z druhe
pochazie / a rzekagi
takto / Kto mudry ten
take dobry / a kto dobry
ten take mudry / A za

se kto nemudry ten ta
ke zly a kto zly ten ne
mudry. Ač mnohym
to posledme od pocne
gest totiz kto dobry
ten y mudry. Ale ya
smiele kazdeho dobre
ho za mudreho prawi
ti se nestydim. Neb li
motnosti przyrozeme
telesneho nepowolo
wati nez gemu wew
ssem se protiwiti po
niewadz tielo dolow
ale rozum zhuoru ta
hne se. A iakoz Aristo
teles prawi k naylep
ssim wiecem zadne
muoz byti bez zwlasst
meho oswiecenie ro
zumu meti wsseliky

hrziech za mrzkost / a kaz
du wadu mysli za poss
kwrnu / Kterak ty pak
mudrze vstm / genz w
ssezka tyta mudrost na
iazyku lezi / tomu se ne
protiwiss / ze wsseliky
mudry dobry / Prawa
wiecz / Ale ty gi sobie o
sobugess / nechtie kazde
mu dobremu mudros
ti przieti / iakoby z mud
rosti dobrota pochaze
la / a neradiegi z dobro
ty mudrost / Nez mniss
ty kazdeho za mudreho
kto tolikez blekotati v
mie yako ty / Poznag /
pohinemt se z na mud
rost / nez po twem kraso
mluwnem vmiemi / Ty

nemage cztnosti skutte
cznych / o menmessli mu
sy sse za blazna od bywa
ti / Swezmessli na pomo
cz pero s gerzmdlem / a
o slepnesse kam se twa
mudrost diege / Ale kto
pocztnostech mudrosti
hleda / tomu mijz gie od
gieti nemuoz / Dwa od
porna sobie hrziessni
ky gsu / totiz skupy a
marnotratny / o mezi
nerozumnem kto koho
lepssi gest / ktobie geden
podobny prawim / gehoz
zadny ne vziwe / leez se
od koho zysku nadiege
kdez widi zeby pod zy
sk gemu ssto neda se
zadnemu vziti / Tak ty

przydessli do sskoly mu
drczow skutcznych. /
musiss zysku mudro
sti swe nechati / a gine
vczeme przygieti / kte
rez cznost a ne rzecz do
konawa / Marnotrat
ny ten pak mage met
zo gmyym rozdawa /
aby sam nic nemel /
Tak gsu take nekterzi
chowaczyssie twogi /
genz swym vsudkem /
wsseliku twarnost po
ssmurnu za mudrost
wyhlassugi / A tomu
kto rad mlczi mudry
rzekagi / kdez am po rze
czi / a m̄ pomlczem / mu
drost poznawa se nez
po cznosti / Rkomz 6 /

mieſs rzieczy ze geſt
mudry / ſmieczz onem
rzieczy ze geſt take do
bry / Wſſeczky muz mu
dry / ma ſam ſebe w
mocy / y wſſeczky ſwe
wieczy / tak ze kamz ch
cze gimu obrati / A to
geſt gruntownim poca
tek dobroty / Nebo ch
tieti byti dobrym / a ne
mocy daleko od mud
roſti pada / Muzi mu
dremu wſſeczky wie
czy / bud ſkutecżne / ne
bo myſlne wnitrzne
y zewnitrzne / naſame
chtiem zalezie / Czoz
koli chcze wſſeczko mu
oz / A czehoz nechcze m
czehoz wſe nepuſti

Proc / Neb ma sam sebe
w mocy / y hybe sebu /
kamz chce / A ze wzdy
cky dobremu chce / y
gim dobrze / Zlemu nik
dy nechce / protoz ge
ho nikdy negmi / To ma
ss dokonale a wyborne
dobre panstwie / swu
woli wladnuti / a wsse
cko swe dobre s sebu a
w sobie wzdycky mieti /
Jako onen mudrzec /
Bias kdyz miesto w nie
mz byl horzelo / a gim
swe wiecy wen zoh
ne nosyli / on prazden
wyssel / A otazan gsa
proc swych wiecy wen
ne nosy / Od powiediel /
Ja wssecky swe dobre

wiegy w sebu mam D
mudre a wysoke slo
wo Dobrze se byl ten
swym zbozim opatrz
il ze se a ni ohnie ne
bal by gemu ge spa
lil Ktoz se tak ne opa
trzy gesstie mudry ne
me Wssegka tato rzec
Od ffrantiska petrarchy
wypsana gest z knych gi
nych

Welike mies
to w malym
lidem w o
tewrzenu
walku gest
przietel swym mienku
A w bezpeczne wiegy
go potrzebie ohrad
A iakoz Ouidius pra

wi / w prostrzed po ko
ge / prosz se bogiss odie
me / Czo bezpecznég
ssieho nad przatelst
wie / czo pokoynegssie
ho / Sprosz se proti prz
ietelij wy mienkami o
hrazugesß / iakeho se
ti podwodu bogiss /
wsseczky wieczy mezy
przately v prziemne g
su / mu nenie czo by o
klamati mohlo / przie
tel ten ma vstawicz
ny obyczey / ze tebe wie
ge sstetrzy nez sam se
be / Aby tebe w meczemz
ne vrazyl / meczemz z v
mysla neza mutil / za
dali tebe kdyz zaczhle
di toho acżby s twu

199

ſſkodu nebylo / am s
hanbu / nebrz am s
lehkoſti / Neb on wſſe
cky ty wieczy / ſſkodu
hanbu / neb iaku koli
lehkoſt / ſam naſwe o
ſobie zadiegi by trpi
el / nezli by ge na tobie
widiel / nerzilis aby
ſam toho od tebe za
dal / czot by mohlo met
czo zleho przineſti / A
to geſt czo mudrzecz p
rawi / Ze wtte ſudrze
przatel / wzdycky dru
ha oſoba wiecze ſſano
wana bywa nezli pr
wnie / O tom dokonge
wiecz / maſſi ktereho
praweho przietele / ze
on wiecze oto myſli /

kudy by se tobie wew
ssem zachowal / nez li
by sam toho zadassb / A
le lidee z te tussym pry
ґmy / wymenky w
przatelstwi sobie po
zuostawugi / Rziekagi
ge / Mily przieteli rad
pro tebe y dielam / Go
by nebylo k mu ssko
du neb k hanbu ziesu
sobie przatelstwie z
lehgili / a namem se o
myssli / a gnohe za prza
tely magig / gdiz gsu
mkda ne zkussyli / Neb
zadali tebe kto zato /
got by sskodu neb han
bu neslo / nemiet to p
rzietel / Ny gmilit go
proti tobie z v myslu

Opiet przietel neme
pomiewadz wprawē
przatelstwi gednota
gest mysly y v mys
low protoz neme tu
zadnych potrzebie wy
mienek smiele se na
przietele pusst zet on
wietssi o to peczi ma at
by se dobrze wedlo to
bie nezli ty sam o sebe
Pakli tomu od pieryss
gesstie gsy sam zadne
mu przietelem nebyl
A snad mass tu wadu
do sebe ze chczess aby
mnoho przatel miel
A sam zadnemu przie
telem byti nechczess
y podwodi tie to neb
przatelstwie naged

ne o sobie nezalezi nez
nadyyu / komuz ty pr
zietelem negsy / am on
tobie gest / protoz po
myslix na to / mnohym
li sy ty przietelem o
by czegem tiem to pra
wym / tolik mass prza
tel / Gmak samym cz
menem przatele giste
a neprawdu / czilost
neme prawy swiedek
przatelstwie / am laska
dostateczny duowod
geho / Aeb mylost gest
wiecz wrtlamane v
stawiczna slepa / a ne
duotklima / Nemuoz
stati / czasto se oklama
wa a zmyluge / a w
czale z male przycziny

promenuge ſe w ne
naywiſt/ Omez poeta
mluwi rzka/ zie przie
liſſ rozkoſſna wieg
geſt miloſt/ neſnad
me ſe nabywa/ ſnad
me ſe ztraguge/ Ne
ne takowe przatelſt
wie to/ ag neſnadne
nalezá ſe/ ale vak ſe na
gde/ nikdy ſe neruſſi/
Zadna krewna przy
buznoſt tak pewna a
ſtala nenie/ iako pra
we a wierne przatel
ſtwie/ Czo weliké a ſſi
roke pole pyſem ſtaro
dawnich geſt kteraz
nekdy otczowe proti
ſynom/ ſynowe proti
otczom/ proti materam/

prota bratrzim rozlic
nu a wymyssleniu zlo
sti powstawali / Ale m
kdy se negte aby przie
tel przieteli k cemu zle
mu przywzima byl / Nay
podobniegssie k przatel
stwi manzelstwie gest
neb przyrozumnych le
tech / wolenie geho gest /
valo y przatelstwie /
Ale proto zo hystory
mame / iak falessne /
iak pokrytie / iak zlost
me / manzelska wiera
zmemowala se / niek
dy zewnie zeny muzō /
a zase muzie zenam z
le posobili / Niekdy tay
na osvdla luoze man
zelske obligowala /.

A pod twarnosti nye
iakiz / z wiecy sobie wy
stupowali / Alez przie
tel przieteli / nikdy wie
ry zrussitel nenie na
lezen / A protoz petrar
cha Orator wola rzka /
Zawistiwi miesstiane /
zawistiwi thowarzy
ssie / Zawistiwi przybu
zny / zawistiwi man
zelee / Zawistiwi bra
trzie / zawistiwy take /
otecz synu / a syn otczy /
A pak zadneho thowa
rzystwie / bud przyroze
neho neb wolencho /
nenie / aby zawist ne
mohla geho nakazy
ti / Samo przatelstwie
prawe / tohoto zleho

prazdno gest / To prawie
swatee a neposskwrnie
ne gest / Gime wssecky
przybuznosti swym
gmeny gmenugi se /
bud te prawe neb fale-
ssne / Ale przatelstwie
to wzdycky na dobrem
stogi / nig zleho w sobie
netrpi / Takz by se malo
go zleho neb ne vprzie
meho przymiesylo / giz
neme przatelstwie / pro
toz dosti podobnie prza
telstwie / przyrowna-
no gest k zrzietedlni
czy woka kteraz swe
dielo totiz hlediene /
iasnie wede / kdyz zad
ne przekazky nema / w
nitrzmie ani zewnitrz

me / Nez iakz male za
kaleme od krwe nebo
mrwa mewaka tam
wegde / hned glowiek
hledieti nemuoz / Tak
gest prawe przatelst
wie / mq w sobie ne
muoz tcpieti zleho / w
mysli ani w skutku /
nez oto mysli aby nik
dy przieteli k vrazze
nebylo / A protoz neme
mudre ono obecne a
sprzehle przyslowie / Po
kusym geho tuto / a tu
to wiecy / vdielali to
prowne / tu zwiem ge
stli przietelem / Nema
tak byti / neb to gest
proti przatelske wie
ky / Mass zkussowati

do kudz przietelem ne
me / Neb mnoha z ku
ssowanie przietele gi
me / kdyz giz koho wez
mess za przietele / giz
przestan z kussowati /
Nez wiecz beze wsseho
pochybenie / zet wsseg
ko simie vczinita pro
nez / zacz ty geho simess
zadati / gedine ty ten
rozum miegz / zacz ma
przietel zadan byti /
Neb przatelstwie me
zy nesmyslnym lid
mi a blazny miesta
nema / Nez toliko me
zy rozumnym a mu
drym / kterzi na obie
stranie rozumiegi /
Bo w sobie to gmeno

przietel dczi a za wie
ka / Jtoho porozumiegz
iak mnoho gest pra
wych przatel / Nebo
iak rziedka gest mud
rost / tak rziedke gest
prawe przatelstwie /
Ale vstmeho neb listo
wneho przatelstwie /
wssudy dosti gest / Ne
brz zadna Epistola /
bez tytule przatelst
wie giz byti nemuoz
A tak koliko pissess li
stow / toliko mass prza
tel / Nehodiek ze gsy
tak bohaty na przately /

Tato rzecz gest z Bianta
Stilbona Socratessa y za
ziewy Semiramis a z kra
lowny Carie

Czlowiek nic wlastnieho nema / Gehoz w sobie ne ma / Czo koli krom sebe ma / to geho wlastnie nenie / Pomy slissli prawie / czo gest czlowiek / nebudett ta to na powied rozumu odporna / Neb welebno st toho zwierzete ge muz czlowiek rzikame zadnym obyczegem o czima smrtedlnyma a telesnyma / nemuoz widiena byti / To czoz widiss takoz prawi ffirmianus / nenie cz lowiek / nez nadoba cz lowieczie / A tiem gsu

bohowe powyssili cz
lowieka/ nad wsseczka
gyna zwierzata/ A kteraz
kdyz widime/ ing wm
ch wiecze neme/ nez to
czo se oczyma spatrzu
ge/ Ale czlowieczieho
dobrzeho nemoziem wi
dieti wywme yako cz-
lowieka/ A tudy nan
przypada cztnost y h
rziech/ Zadny z iwoczi
ch ne hrzessi/ nez sam
czlowiek/ A zadny take
krom czlowieka cztno
stny neme/ Sama ro
zumna dusse/ kteraz po
tiele zuostawa/ dobro
ty y zlosti s chrana ge
st/ A czoz wme czlowi
ek ma/ to gest wlast

me geho Nebzadny to
ho od gieti nemuoz /
A ikdiez toho nenecha
ß kamz dusse obratis se
ty miegy wzdycky przy
me budu zle y dobre /
A chczessli gruntow
megissi rzecz slyssieti Tie
lo twe nenie twa wla
stnie miecz Nebo y tie
la musyss nechati k
dyz se stiehowati bude
ß z tohoto mzssieho o
bydliku na onen pros
tranny swiet A czehoz
tam s sebu newezme
ß to mij tweho nenie /
Neb toho musyss gi
nym nechati A tomu
wrucze dati czyz gest /
A kto toho wssecho czo

poſobie nechaſs panē
geſt / Sſtieſtie / O not to
bie puowgilo / Budeli
take chtieti przieti die
digom twym / A nebo
tiem komuz ty k ſſaſto
wati budeſs / mohu ty
wiegy zos ty nacho
wal przymch pobyti /
pakli nebude gim przie
ti ſſtieſtie / odegmett
gim / a rozptyli / a dano
bude ginym / Protoz
nebezpeczne diediczt
wie / kterez w ruku ſſtie
ſtie polozeno geſt / Ne
zy w wſſem wiegim / kte
rez pod nebem gſu / ſa
ma duſſe rozumna ne
ſmrtedlna geſt / wſſeg
ko gime ſmrt / konecz a

zahynutie posedlo/ A
protoz czoz do rozumne
dusse wegde/ to spolecz
m wiek maa/ a wlastnie
wladarzstwie/ A tiem
bohowe chtiecye czie-
m byti/ A mamz gimy/
Gednoho mudrcze po
wiedieme gest/ Tiezko
bude tomu/ na welim
prostranneem swietie
ing niemeti/ kteryz w
rzkem mnoho miel/
hanba bude tomu/ o
tewrzenu dussi nahu
meti/ kto za wrzenu
vytiele drahym auche
odiewati se domnie
wal/ S proto welmi pie
kna wiecz gest/ o tu wo
lecz se starati/ kteraz

s nam ma wen wygi
ti / sprog tielesny glo
wiecze o tu wiecz sta
rost mass / kterez drzie
me padesati let zde /
musyss nechati / a w
welike nezti / Gme w
ssechy wieczy pozuw-
iegie po ssobie zuosta
wyss / Zamky / domy / w
sy / pemez / klenoty ge
ssto ty wssechy wieczy
w clowieku nagdu / Tie
la sweho od kterehoz
wykrocziss / zadnemu
wzagme ne odegdess /
Swym wlastnim die
digom / zieme / bratrzim /
sestram / wuosslikwo
sti bude co twe tielo / o
kterez gsy weliku pra

cży imiel / aby se dobrze
chowalo / y procž te
hdy trzech wieczy ne o
patrugess / kterež cza
su poddany negsu /
než wieczme sstebu tr
wati magie / To gest
wssem ctnostmi du
ssi ozdobiti / A nedo pu
sstieti trzech posluhow
nam / kterymiž by mie
la wssiecka wygita ob
tiezena byti / Procž se
o slawu nehdob stara
ssi / ze im czemž ne slawo
ne kosti lezieti magi /
Pegiu hdež twe bydlo
bude / tdež brzemeno
twe složeno bude / Suk
ne gest odiew tiela /
a tielo gest odiew du

ſſe Gedno druhemu po
dobno geſt Ag aſſli toho
za mudrzeho kto tu ta
kowu peczi ma o ſukni
aby wnie kze lezala tie
lo na twrdie zanedba
wage Mieg toho za
blazn niegſſieho kto
tielo ſuknì duſſe ſnaz
niegi okraſſluge nezli
duſſi Pomie wadz ne
okraſu tiela ozdobena
byma duſſe ale piek
noſti duſſe ozdobene
bude tielo Neb gina
okraſa drazſſie a ſlaw
negſſie ſluſſie na du
ſſi nezli na tielo Bude
ſſli tiem odie wati tie
lo gim by miel odiewa
ti duſſi A zaſe tiem pzi

kry wati dussi/ gim tie
lo/ welim nerozumim krog
gest/ Smrtedlnu wiecz
wiecznym ruchem przi
kry wati/ a wiecznu wie
cz/ smrtedlnym o die
nem zastierati/ czo gi
neho/ nez netak smiech
iako blaznowstwie ge
st/ Ano budeli dussie tie
lesnym wieczmi chtie
ti byti okrassena/ mr
zuta bude/ A tielo o die
ne ruchem dusse napo
ly nahe/ A tak hanebne
bude. Socrates mud
rzecz weliky mluwnik
o krasy dusse prawi/
tak/ ze wsselika piekno
st a krasa tielesna/ od
pieknosti dusse gest/ a

zie iako hrnecz sskaredy
gest / procz krase panny
vsmechale / Tak panna
naykrassie / sskareda ge
st procz pieknosti du
sse / Czoz tehdy neme ro
wny bog / o krasu tielu
adussi / neb gedna d
uchu zatmiena / Ktere
tielo od przyrozenie ss
karede gest / Zadna kra
sa od ssatow nemuoz
ho vczinita pieknegs
ssieho / Nebrz tu wzla
sstnost ma sskaredost
ze znamenitegisse a
z rzetedlnegisse by
ma / kdyz nasse zywoz
dobu wezme / Spisse
se o one slowutne ze
ne / Semiramis / ktera

tielesne krasy z barwe
na byla kdy o tazana
byla prog w kralow
skem ruisse a w barew
nych ssatech nerada
chodi. Od powiedela
Bogynim se abych sska
rediegssie nebyla pro
sty odiew ten im przy
rozene barwie neprze
kazie yakz pieknu nasse
wezmu i wsseczko im o
degme aq buch co przy
rozeneho mela. A pro
toz takt neslussie du
chownim odiew tielu
iako tielesny dussi. Ge
dnomu kazdemu co
geho wlastnieho gest
hledme zpuosobowa
ti. A bud nam ta pil

nost vstawigna / geho
bychom se mohli dop
tati / gessto by k okrase
nebk obohazem dusse
nassie rozumne a my
sli sluzilo / O tielo take
ai pegi magiti / aby w
dussi hrob swoy mie
lo / aby dusse gemu h
robu pruogitila / iako
ono gi w tom to zywo
tie pruoggilo / samo
gy za hrob vginywssi
se a za na dobu / Nemen
si pegi mieti mame
o pochowanie dusse
yako ona kralowna
Carye / o niez hystori
ais pisse / ze kdyz ona
sslechetna krale Mau
solowa zena / muzi swe

mu mrtwemu / tak dra
hy a nakladny hrob v
dielala / ze mezy sedmi
diwy wsseho swieta /
ten hrob poczitan byl /
tak ze se nebala / aby
ktera kralowna draz
ssi nad ten vdielati /
mohla / y tiem take nad
gine gest a pochwalu
mieti chtiela / a iako
meyaky duowod prze
lissne milosti kteruz
k ziwemu manzelu
miela / Zatiem vmrzel
muz take kralowne
Carye / vmyslila na to /
vak by mohla pohrzeb
y hrob muzi swemu
slawniegssi / nez ona na
no vdielati / A ze chud

ſſie byla / darmo ſe gi
bylo o to pokuſiti / ne a
by drazſſi hrob vdiela
la / ale tak drahy b to
byti nemohla / y wy
myſlila ſobie nowy
obyczeg / A rozkazala
geſt vdielati zlatu ba
ni weliku / a tam tielo
muze ſweho vmrle
ho wlozila / A wte ba
ni ſpalila geſt to tie
lo na prach / A wyſypa
wſſi prach do drahe
nadoby / neſla domow /
A zgednawſſi ſobie
nayvdrazſſieho pitie /
tien prach pomalu w
ſſeček wypila / A tiem
dokazala / zie drazſſi a
welebniegſſi hrob /

manzelu swemu v die
lala nezli ona / Neb o
na w zlatu a w drahem
kamenm / nay wyssim
mistrowstwim gey za
wrzela / Ale tato w swē
wlastniem tiele pod
sedzem / gimz prwe ge
ho milowala / gey s cho
wala / Ale widys / iak
rozdieluy vrzad tiech
to kralowen / gmak ta
w / gmak ona no pos
ledni milost manze
lom swym vczinily /
Tak mass rozdiel mie
ti mezy vrzady a o
krasami tiela a dusse /
Czo se tielu treffi / my
sli rozumne se netre
ffi / Czo se mysli treffi /

ne vhned se tielu tiessi /
Ale cztestie spiesse v rzad
myssli przistupi k tielu /
v rzad tiela nikdy se s
myssli ne sprowna / neb
wssiechkym skutkowe z
cznosti possli / a wnitrz
cznem / do konaleyssie
a wietssie odplaty bod
m gsu / nezli kteraz wo
gitie tielem po sobem
bywagi / A tak obiema
przyklady przed po wie
dienymi / wz se v tielo
ozdobowati / rozumiey
tu ozdobu / kteraz ac tie
lu cimena bywa / wssak
wiecze k dussi przyleti /
Neb tielu gelikoz tielu /
nikdy by drahy vhrob
dielan nebyl / nez ze w

mem dusse bywssi ode
ssla pamnet zuostawi
wssi mey akych slawny
ch skutkow / neb gmena
welikeho wtom tiele
dobyteho / Tez nikdy by
prach tiela vmrleho /
tez wzagnosti sam od
sebe nebyl / aby vmiel
pozit byti / by neprze
dessla milost dusse kte
raz to tielo ziwila /
Protoz wssegko coz
czinyme tak czinyme / a
bychom pro lasku my
sli nassie czinili /

Tato rzecz gest z knieh
Ciceronowych a metro od
Seneky a Euclida

Qycero pra
wize weli
ka strana
lidy pod
wodi se ze
na smrt
z daleka hledie / a na
diegi ziwota z kla ma
m bywagi / A to gest
temierz wssech nas
przyrozenim obyczeg /
abychom o kongy /
wem / iako o daleke w
iecy myslili / protoz /
ze se tak nadiegem y
wzdycky sobie opra
wime ziwota od tahu
gem / A toho za nedba
wame / goz w ruku ma
me / hlediecz na ono go
przed nami gest / Blaz

mrwa to zwyklost/ zla
dosti czasu potom nebo
Nyniegssi czas sobie
mrhati a kniczemuz do
bremu ne obraczeti/ y
przybazie se nam to/
ze sme wzdyczky sweho
czasu zlla wem/ gak czyne
mu zadostawie dychta
me/ Neb czo gineho ge
st myslita dobrym by
ti zaytra/ kdyz dnes zly
gsy/ gedme negistemu
czasu radowati se/ a gi
sty z marzyti/ Agesstie
pomekud mohlo by to
nesseno byti/ gestli ze
by tak vczinil/ kdy by
zaytrzeyssi den przyssel/
aby takowy nalezen
byl/ iako se dnes thy

stasz bytci / Ale ze gi
nacz nalezasie / ze tho o
byczeyme kterzy sie s
od catthem k polepssem
ziwota strogie / mkdy
nemmewagi dnesska /
nez wzdycky zaytrzek /
To gyz dnes sobie vmy
sle / aby ziacy poczali
dobrze ziwi bycti / A kdyz
zaytrzek przyide / opiet
do zaytrzka odlozie / wz
dy meyaku przekazku
k poczeti dobrzeho sobie
naleznu / A tak wzdy
dnesska imeti ne mo
zhu / aby smele mohli
rzecy / gyz sem takowy
iak sem se wczera by
ti chystal / Ale daleko
od nas to slowo / gysem /

Nez przytomnie gest
nam abychom rzieka
li budu / Tomu posmie
mage se Martialis
poeta die takto / Nemie
wierzim mudreho /
muzie po waha / rzeka
ti budu dobrze ziwi /
Neb z pozdily a z mess
kany ziwot gest zay
trzeyssi / a mudreho
slussie / aby dnes ziw
byl z ytrzka ne czekage /
potom pak od kleada
m ziwota dobreho /
nayblezm wieyssi ne
bez nebez nay nebez
pecz megissi gsu lide
stary / mladi czesstie
pomekud / wiekem mo
hu toho czekati / acz y

gim smrti czas negi
stwy gest. Nez starzy
magi nadiegi men
ssi. wedle biehu przy
rozeme. k czasu dalssie
mu. Przoz tehdy y om
polepssieme mrawow
od kladagi. A kterzyz
dawno poczieli nie
li. gesstie dnes nepo
czali. A no biez kdalssim
letom roky sobie beru.
A blazniwi starzy.
zniwi wzalyste bez p
rzywogie. takze gned
gedz ste gey wzali s
blazni ste byli. kdy by
koli smrt poradila
gned gey zase wra
tite. Tiem sie przie
tisse dlauho bawie se.

A gesstie roku nezada
te / pokorne / nez zpurt
me gey sam sobie be
rzeta / y dobrze gest po
wiedziel o wieku wa
ssem / a geho odklada
ni / Walerius Mar
cialis / Ze giz ten zay
trzek / iakz pozaliste
se strogiti k dobremu
ziwotu / gest wtiech
letech wkterychz byl
Pryamus / a nebo Ne
stor / totiz za mladeho
wieku / mieliste chtie
me dobrze ziwu byti /
ale odkladaliste / A
wtom odkladani giz
ste z ssedinieli / a pro
to dobrzi negiste / A ne
budete mozy byti / lez

wssegko oczekawame
od wrzete / Nebo bude
teli ziwot dobry chtie
ti pocziti na czas po
tomim hledieg / b necz
ka kdy dobrzi budete /
Neb zadny tak stary
neme / aby nemohl do
zaytrzka ziw byti / To
mu snad wierzite / i
wierzte take tomuto /
ze zadny tak mlady
neme / aby zaytra ne
mohl vmrzieti / Pro
tcz mudrzeho muzie
ten obyczeg ma byti /
aby dnessek tak zpra
wil / aby zaytrzka ne
potrzebowal ani ge
kal / Czte se o gednom
mudrczy / dokonaleho

ziwota / ze kdyz byl od
przatel pozwan na
neyake hody / aby na
zaytrzie s nym hodo
wal / On powiediel gi
Gestli ze go hned dnes
chcete abych wam
k libosti v gimi hotow
sem / Ale go zaytra ma
gimeno byti / wy kto
mu prazdni giste / aby
ste na to myslili / Ja za
giste od mnoha let / ne
mel sem dne zaytrze
ssieho / Czo dnes ne v
dielam / zytra nechys
tam se dielati / O prze
sstiastny muzi / tak za
wrzeneho ziwota / ne
bo czo ten czlowiek bo
gi se / aneb k czemu ho

NB

tow neme / kteryz o pu
stye wsseliku peczi cza
su buduczieho a zay
trzeyssieho / s samym
czasem przytomnym
a nyniegssim zawzel
se / gey dobrze zpuoso
buge a z prawuge / a
by toho nemychal / czo
w ruku ma / pro nadie
gi dne zaytrzeyssieho /
Neb die Seneca / czo w
czyzie ruce gest / to z
puosobugess a rzie
diss / A czo w twe gest
to opusstiess a mcha
ss / den zaytrzeyssi w
ruku sstiestie gest / den
dnessni w twe mocy
gest / Prwe pak o zay
trzku mnoho / o dnessku

mcz ne przemyssless /
Czas gisty od sebe pu
sstiess / a negistemu
se radugess / Kdy pak
bohuom wiecznym s
poczetem z swych gi
nuow hotow budess /
pomeywadz zadneho
dne dokonaleho nema
ss / nez wzdycky kams
dale prohledass / Tu
diez ziwotu twemu z
kuoru trubiti budu
go vcziniss / Aby negsi
na czestu strogen / Nic
przychystaneho ne
mass / A smrt messka
me czmiti nevme / p
rzed se trze / przed se ta
hne / y czo bude / Ty ma
ge mnozstwie dobrych

wiecży czasnych / prza
den a nass odewsseho
mussyss / nedriem od
giti / ale wytażen a
wystrżen byti / Neb
ten zagiste z toho ziwo
ta dobrowolnie wy
chazie / kto se k smrti
wzdyczky strogie / swoy
ziwot dokonawa przed
smrti / Ale ten wyta
żen bywa bezdiecky / kto
rzied ko na smrt z pom
nage / tielesnym wie
czem tak se zamiestkna
ze ma k budugiemu
ziwotu hotoweho ne
ma / milosti swieta ob
klicżen gsa / Neb mud
rych lidy wysoke prz
slowie gest / ze smrt

ty ktoz sem hotowi gsu /
tchowarzyssky prowo
di na onen swiet / Ale
gnnym wiegim za
pletene / ziene a hom
z tohoto swieta / A pro
toz Seneca mluwi / s
welmi piekna wiec
gest / dokonati ziwot
przed smrti / Ale nadiey
se zadny wesseleho a
bezpecżneho wygitie
z tohoto ziwota / gestli
prwe dokonan nebu
de nezli smrt przygde /
pogmemez o smrti de
mi lide / ten ziwot kona
ti / abychom snad pr
we nez dokoname ne
zemrzeli / Neb mnoho
gest grzech / kteryz na

poly ziwotu nedoko
na wsse smrti zachwa
gem gsu. A pak aby
se wiege duwil. Prze
welike mnozstwie ge
st tiech lidi. kterziz pr
we zemrzeli nez gsu
pogali ziwi byti. To
ho ty im nepogitay
za ziwot. sto let ziwu
byti. gestli ze ten czas
cztnostne ztrawen
nebude. k prospiechu
mysli. Mnozess to
mu porozumnieti. zli
dy ssediwych. kterziz
su wlopocziech a w
starostech ziwota to
hoto zstarali se. kdyz
se gich otiezess o pr
wnich letech iak su

ge wedli/ my gineho
nez wzdychame gi
me/ A iako litugig let
darem me minulych/
prog/ neb su sobie w
tiech letech my gis
teho a staleho nez po
sobili/ nas by bez peg
me z polehli/ a b gim
by radostme smrti ge
kali/ gsuge bez dobro
ty a cznosti ziwi/ Ne
bo cznost gim sme
lost wmysli/ ze my
zleho nemuoz potka
ti toho/ kteryz gi gi
me/ Za gegiezto gime
me/ giste nesmrtedl
nosti o cekawa/ neb
tak Seneca/ y Lactan
aus mluwie/ ze czno

st tu odplatu a mzdu
ma nesmrtedlnost/
Kto koli gmu gestu
o nesmrtedlnost sto
gie nezli skrze genost/
mkda gie nedogdu.
A protoz nesamma pro
se toliko/ iakoz se mel
terzy mudrczy domme
wali/ ale pro nesmr
tedlnost gmena ma
byti genost/ To gest
prawy a gisty gyl
gegi/ Ta nesmrtede
lneho posmrti vgim
glowieka/ Ta welike
ho muzie przed smrti
y na smrti vdiela/ Za
dnecho za welikeho a
m my nyme pogita
me/ a m ktera pisma

przed nami pocitala
gsu ktoz cztnostny ne
byl Nez ti kto su czt
nostnie ziwi byli w
ssem potomnim wie
kuom za slawne a we
like muzie gsu wyh
lassem Protoz dar
mo welikeho gmena
se po smrti nadiege
kto wziwnosti swe
nesprawedlnosti a
v kruten stwim y zly
m za dostim ob me
ssel se A na prosto zde
na zemi wiecz nepodo
bna gest aby kto z we
liczen byl bez cztnosti
Neb prawi Euclides
a cztiestymi na oko mne
rami dowodi ze wess

kterna zemie gest iako
mrwa / proti oblohám
nebeskym / v pomieru
dz dostatecznie se to v
kazuge / Czo prosym cie
be w tak male wieczy
muoz welikeho byti /.
Sama mysl clowie
czie ta malosti obkli
czena nenie / ta muoz
y zde welika byti / a we
sseken tento mzssi swiet
potupiti / A mamyz ge
ho sobie ne pokladati /
Neb nikdy ta mysl k
welikosti neprzide / kte
raz se drzi swieta to
hoto a zemskych wie
cy / proto ze by wsse
ken tento swiet sam
mel / iako gsu gey mie

kolikrzy vmerwali czo
by sobie s nim velike
ho pozal. Aty by od
naynizssieho o krzissku
nebeskeho sewssim swy
gmenim ledwa mo
hl iako mrwa wydien
byti. Ale mysl lidska
cznostmi ozdobena tak
sspatnu wieczy swie
tem tiemto nechcze s
we welikosti prowodi
ti. A protoz nay czun
to wmiegssie gesta skr
ze cznost welikosti hle
dati.

222.

Pan buoh
wssemo
hucy chtie
clowieka
stworzene
ho padle
ho skrze syna sweho
wykupiti sprawedli
wa vczinitti y spasyti
ucinil nay prwe powi
nost clowieka ozna
miti kteruzto slussalo
mu wzdy zachowati
k stworziteli Tato ta
powinnost przykazana
ag w swietle przyro
zenem a wstawu ne
winnosti znama byla
wssak hrziechem a za
konem hrziecha za te
mena Tak ze potrze

bie bylo aby stworzi
tel lidu tomu z meḣoz
wywesti racził syna
sweho poslal słuzeb
nika moyziesse Skrze
meḣoz wyprawyl to
ḣoz mielo a ma z powi
nosti a z dluhu a z za
wazku pod zbawenim
milosti gimeno byti
A ze wte powinnosti
prwni rodiczowe ne
stali A popadu pro
przedessle hrziechy a
pro zakon hrziecha sta
ti nemohli A protoz
prwe nez poslal po
mocznika a słuzebni
ka teto powinnosti sy
na sweho racził prwe
potrzebu y przyczinu

przychodu toho ozna
miti. Aby wdiecziney
ssie geho przychod
byl. A aby kazdy poz
nal mozny y nemoz
ny dlugh. Mozny aby
zinil. a nemoznemu
aby wierzil pokornie
od pusstienie wyymu
zeni syna bozieho.

Nynie slysz Is
raheli prika
zanie ktere
ia vzim tie.
Aby zinil gie a ziw byl.
Neprzydate k slowu
ktorez ia mluwim wa
a ni vgmete. Ale os

224

trzichayte Przikaza
nie pana boha wsse
ho vczte se gim a ws
kutku zachowawayte
A przykazanie tato ge
stli ze budess ostrzeha
ti taket v tebe bude o
strzehati pan buoh t
woy vmluwu a mi
losrdenstwim kterez
slibil otczuom twym
A budett milowati tie
a rozmnozi a dat po
zehnanie plodu ziwo
ta tweho
Wiete ze sem was
przikazanim v
czil a saudom
Jakoz mi wzkazal pan
buoh muoy Tak pl
nte gie budete Tott

gest zagiste wasse mu
drost a rozum przed
lidmi/ aby vslyssiece
wssecka przykazanie
tato y rzekli/ Ay lid
mudry a rozumny/ a
niz gest giny pod ne
bem tak weliky na
rod/ kteryz by mel bo
hy k sobie przyblizu
gicze se/ iako buoh na
ss/ przytomny gest
nam/ ktery zagiste na
rod giny tak slawut
ny/ aby mel poklony
poswatne a sprawed
liwe sudy y wesskeren
zakon/ kteryz ia dnes
wyprawowati budu
przed ocima wassima/
Wsiu wil gest pan bu

oh k wam z prostrzedka
ohne hlas rzeci geho
slyssieliste ale twarzy
geho owssem ne wi
dieliste A v kazal wam
vmluwu swu kteruz
przikazal abysste plni
li A deset slow ktere naz
napsal na dwu dsku
kamennych protoz o
strziehayte pilne du
ssi wassich Ne widie
liste zadneho podobē
× den stwie w ten × kdyz mlu
wil wam pan buoh
na horze Oreb aby s
nad oklamagice se y
vdielali bysste sobie
neyake podobenstwie
a neb obraz pohla
wie muzskeho a neb

zenskeho neb podoben
stwie wsselikeho etc.
Gessto ty wiecy stwo
rzil Buoh k sluzbie w
ssem lidem kterziz gsu
pod nebem hledijz aby
nikdy nezapomenul
se nad vmluwu pana
boha tweho kteruz vczi
nil s tebu aby nekdy
zapomenasse y vczinil
sobie rytinu neb ob
raz nektercho stworze
ne gessto to Buoh za
powiedyel takto rzka

Slyss Israheli pan
Buoh twuog ge
den gest Nebude
ss mieti bohuow giných

przedemnu Neucziniss
sobie obrazu rytecho
ani podobenstwie kte
reho Neucziniss sobie
rytiny a podobenstwie
wssech wieczy genz w
nebi gsu swrchu a ni
ktere su na zemi dole a
ni ktere gsu v wodach
nebudess se gim klane
ti a ni poctiwosti czini
ti Neb ia sem pan bu
oh twuoy sylny milow
nik msticze pro neprawo
st otczuow nad syny
do trzetieho a do cztwr
teho pokolenie nad
tiemi kteriz nenawi
die mne A czinie milo
srdenstwie nad tisy
czy mnohymi tiem kte

rzu miluggi mne a ma
przykazanie zachowa
wagi · Milowati bu
dess pana boha tweho
ze wsseho srdcze tweho
ze wssie dusse twe ze w
ssie mysli twe ze wssie
mocy twe a ze wssie
syly twe Nepostupiss
po bozich gyzych w
ssech narodow kterzy
wuokol tebe gsu Ne
bo buoh sylny milow
nik gest w prostrzed
ku tebe Atby nekdy
nerozhniewala se pr
chliwost geho na tebe
a sshladil by tebe z ze
mie To prwnie a nay
wietssie przikazanie

Buoh wass ont ge
st buoh Buoh y
nad bohy a pan
nad pany Buoh we
liky mocny a hrozny
Nebo o soby nepřy
gima ani darow w
zimat saud syrotku a
wdowie a miluget ho
stie a dawat gemu zi
wnost Protoz take y
wy milugte hostie
Pana boha tweho ba
ti se budess a gemu
samemu sluziti bude
ss Geho se przydrzeti
budess Newezmess
gmena boha tweho
nadarmo Nebo nebu
de pan buoh mieti za
newinneho toho ne

bo bez pomsty ktoz by
bral gmeno geho na
prazdno/

Pomni aby den
swaty swie
til/ Ssest dni bu
deß dielati a wssezka
diela twa czjniti/ Ale
sedmeho dne od poczi
nutie boha tweho gest

Czti otcze sweho y
matku swu aby
byl dluho wieko
na zemi/ ktoz by zlo
rzekl otczi neb matt
czy smrti umrzi/
Nezabiess/ Nesessmil
niss/ Nepokradess/
Nepromluwiss pro

ti swemu bliznemu k
rziweho swiedecztwie.
Nepozadass domu bliz
meho tweho / ani pozia
dass zeny geho. Nepoza
dass nizadne wieczy
bliznieho tweho / ale mi
lowati budess blizme
ho tweho yako sebe sa
meho.

Pan krystus wykla
da Jake to milowa
nie byti ma / Czoz chcze
te aby wam lide czin
li / czinte y wy gim / A
przyslowie staradaw
nie gest / Czoz sobie ne
chczess / neczin tohoto gi
nemu / Przikazal za
giste pan pegi mieti
o bliznem / Tak aby

chtiel wssem prospie
czia a zadnemu ne vssko
diti

Tatot gsu przika
zanie kterazz przy
kazal pan buoh
twoy tobie ostrziehay
te slow vmluwy teto
a plnite ge abysste mo
hli porozumieti wsse
mi gem kterez cznite
y budu tato slowa ge
ho w srdczy twem
wyprawowati ge bu
dess synom twym my
sliti budess o nich sedie
w domu twem gda spat
wstawage y lehage.
y wiezess ge jako zna
meme na ruku twych

Napissess gie na we
rzegich a na dwerzech
domu tweho / A protoz
napissete piesniczku
tuto sobie / A vczte syny
Israhelske / aby gi wen
v mieli / Aby piesniczka
tato byla mi zaswie
dectwie mezy syny Is
rahelskymi / kdyz se seg
du wssickni synowe
Israhelssti / gisti bude
ss slowa zakona toho
to / przede wssim lidem
Israhelskym / aby sly
sseli kdyz se s polu seg
du wessken lid muzie
y zeny / y dietky / y hoste
kterziz gsu v wass / Aby
sly ssiece zakon v gili
se / a bali se pana boha

nasseho / A aby ostrzie
hali a plnili wssecky
rzeci zakona tohoto /
Synowe take gich kte
rzyz nynie nerozumie
gi / aby potom mohli
slysseti a srozumieti /
aby se bali pana boha
po wssecky dny / A lu
kwiat budu Jakhnowe
a diegi kewssem mu
zom Israhelskym wy
sokym hlasem / Zlorze
czeny czlowiek / ktery
diela sobie modlu / A
neb rytinu / a neb sliti
nu / ohawnost pa'me
dielo ruku rzemeslni
kuow / y od powie wess
ken lid a die Amen /
Zlorzeczeny genz necza

230

otcze y materze swe /
Zlorzeczeny genz mez
mky przenassie / bliz
meho sweho / Zlorze
czeny ktoz dopusstie
bluditi slepemu na
cestie / Zlorzeczeny ktoz
obywa s manzelku ot
cze sweho / a zgewuge
pokrytie luoze geho /
Zlorzeczeny ktoz oby
wa s sestru swu / dce
ru matky swe / aneb s
swekrussi swu / Zlorze
czeny ktoz by taymne
zabil blizmeho swe
ho / Zlorzeczeny kteryz
berze dary / aby zabil
czlowieka newinne
ho / A rzekl wessken lid
Amen /

Zlorzeczeny ktoz by
ne zuostal w rzeczech
zakona tohoto a w s
kutku gich neplnil a
od powiett wessken
lid amen Swiedky
wzywam dnes nebe
y zemi zet sem wam
przedlozil zywot y s
mrt dobre y zle poze
hname y zlorzeczenst
wie Protoz wywol
zywot aby ziw byl a
aby milowal pana
boha a posluchal hla
su geho a geho se przy
drzel neb on gest zi
wot twuoy a dluhost
dnow twych A aby
bydlil w zemi prokte
rez to przysahl otczom

twym totz wwieczne
ziwotie Jakoz drze pan
krystus Chceli kto do
ziwota totz wieczne
ho przyÿsci zachowaÿ
przykazanie

Syn bozi wi-
da ano ta
przykaza-
nie prom
ez on przy-
ssel byla o
pusstiena od niekteryj
ch wzewnitrznich sku
ciech a od niekterych
wnitrznich A od niek
terych ag zewnitrz y
przed lidmi zachowa
na byla Ale wnitrzni
czymu negistotu zlo
biwosti lakomu zado
sti marni chwalu py
chu russena byla y
vagil dokonalost neb
plnost gich gim oka
zati Jakoz die ne przy
ssel sem russiti zakona

A m prorokuow. Ale na
plnili. A to naplnienie
pod ssesterym rozdiele
muoz naplneno byti
zrzieczenie takto.

Nechtiewati se nabra
tra swelio. Ne wzhle
dati na zeny oplzle.
Nepropusstieti man
zelky swe krom[n]e przy
ciny cyzolozstwa.
Neprzysahati owssem
nikoli. Zleho zazle ne
odplacowati. Milowa
ti neprzately swe a do
brze cziniti protiwni
kuom swym. Tot gsu
przikazanie noweho
zakona.

Ktiemto przi
kazanim no
weho zako
na pan kry
stus przydal
gest osmero blahosla
wenstwie a gest toto
porzad.
Blahoslawem chu
di duchem neb gich
gest kralowstwie ne
beske.
Blahoslawem tissi
neb oni wladnu
ti budu zemi.
Blahoslawem plac
liwi neb oni ob
weselem budu.
Blahoslawem kte
rzyz lacznegi a zie
znegi sprawedlnosti

neb om nasyczem budu
Blahoslawem mi
losrdni neb om
milosrdenstwie dogdu
Blahoslawem czi
steho srdcze neb
om boha widieti budu
Blahoslawem po
koyni neb om sy
nowe bozi nazywani
budu
Blahoslawem kte
rzi protiwenst
wie trpie pro spra
wedliwost neb gich
gest kralowstwie ne
beske Blahoslawem
budete kdyz se wam
protiwiti budu lide
a was zlorzeczitti bu
du prawiecze wssec

kozle na was sluge
pronne sladugte se
a weselte se nebo od
plata wasse hoyna
gest wnebesiech

A ktoz setrwa az do kon
ce tenn spasen bude

235

K.247; brak. k. 65-75; 93
Spr. J.B.
17·VII·53

IM. KOPERNIKA